NURULLAH GENÇ

Yağmur

ŞİİR

TİMAŞ

27. BASKI

YAĞMUR
Nurullah Genç

Edebiyat - Şiir

TİMAŞ YAYINLARI | 269
Edebiyat Kitaplığı-Şiir | 1

YAYIN YÖNETMENİ
İhsan Sönmez

EDİTÖR
Sevil Kuzu
Kadir Güven

KAPAK TASARIMI
Ravza Kızıltuğ

27. BASKI
Ekim 2021, İstanbul

ISBN
ISBN 978-975-362-186-1
9 789753 621861

TİMAŞ YAYINLARI
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No:5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr
timas@timas.com.tr
timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT
MY Matbaacılık
Maltepe Mah. Yılanlı Ayazma Sk. No: 8/F
Zeytinburnu / istanbul
Telefon: (0212) 674 85 28
Matbaa Sertifika No: 47939

YAYIN HAKLARI
© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

NURULLAH GENÇ

Yağmur

ŞİİR

İÇİNDEKİLER

Şiir ve Şair / 9
Yağmur / 11
Özlem / 24
Yalnızsın / 25
Sızı / 26
Sitem / 27
Akşam / 28
Başka Bir Özlem / 29
Benim Şiirim / 30
Kopardın / 32
Giderim / 33
Ne Dünya Ne Gözlerin / 35
Serap / 40
Aşkım İsyandır Benim / 41
O Akşam / 42
Bileydim Layık Olmadığını / 43
Çöl Acıları / 45
Gelmedin / 46
Gülnare / 47
Nereden Bileceksin / 50
Soylu, Nazlı, Esrarlı / 52
Ara Sıra Annem Beni / 53
Aşk Ölümcül Bir Hülyadır / 55

Ayrılığın Arkasından Duyulan / 57
Aşk Cefa Ülkesinde Umudun Rüyasıdır / 59
Yürüyelim Seninle İstanbul'da / 61
Paylaşabilir Misin / 67
Sana Son Baharımda Kal Bile Diyemedim / 73
Adın Senin / 83
Ölüm Noktürnü / 85
Sarı, Siyah Ve Mavi / 87
Olsan da Bir, Olmasan da / 88
Kırmızılar Padişahı ve Sultan / 91
Yankı / 93
Selam / 95
Tanyerine Mihengini Bıraktım / 101
Nehirdi Aşka Hallaç / 105
Bulut Bilmez Göğünü / 114
Birkaç Deli Güvercin / 119
Tenhâ Hıçkırıklar / 120
Eylülde Susan Şarkılar Gibi / 126
Görünen ve Kaybolan / 128
Ay Kırılgandı / 129

İmgesel Açıdan Yağmur / 133
Yağmur'un Şerhi / 145
Tür ve Şekil Bakımından Yağmur / 210
Son Bent İçin Bir Nazire / 218
Kaynakça / 219

ŞİİR VE ŞAİR

Koca Ragıp Paşa'nın, "Eğer maksûd eserse, mısra-ı berceste kâfidir." diye ünlü bir sözü vardır. En güzel mısra, en güzel ses, en güzel ahenk ve sadece en güzel!.. Şiirin karakteri böyle. Ve şiir, kültürün en seçkin unsurlarından birisidir. Sözü şiir kılan özelliklere sahip olduğunda büyüleyici bir hal alır. Onda şairin hisleri, sezgisi, muhakemesi, müşahedesi, kısacası, bütünüyle iç dünyası ve dış dünyanın ruhunda uyandırdığı tedailer yer alır. Toplumun geçmişi ve bugünkü durumuyla ilgili değişik halleri, tıpkı bir mimari eserdeki müşahhas uyum kadar canlı ve estetik bir biçimde bir araya gelir.

Ve şair!.. En güzelin peşinde ömür boyu koşup duran kelime avcısı. İçinden kopup geldiği kültürün, nesilden nesile hisli taşıyıcısı. Renklerin ve şekillerin dünyasında başı dönen seyyah. İnce bir ruh, hassas bir yürek, kapıları ardına kadar açık bir gönül. Hem herkesle beraber, hem de olabildiğince yalnız.

Artık bütün iş, şairi ve şiirini tanımaya kalmıştır.

YAĞMUR

Vâreden'in adıyla insanlığa inen Nûr
Bir gece yansıyınca kente Sibir Dağı'ndan
Toprağı kirlerinden arındırır bir Yağmur
Kutlu bir zaferdir bu ebabil dudağından
Rahmet vadilerinden boşanır ab-ı hayat
En müstesna doğuşa hâmiledir kâinat

Yıllardır boz bulanık suları yudumladım
Bir pelikan hüznüyle yürüdüm kumsalları
Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım

Hasretin alev alev içime bir ân düştü
Değişti hayal köşküm, gözümde viran düştü
Sonsuzluk çiçeklerle donandı yüreğimde
Yağmalanmış ruhuma yeni bir devran düştü

İhtiyar cübbesinden kan süzülür Nebi'nin
Gökyüzü dalgalanır ipekten kanatlarla
Mehtâbını düşlerken o mühür sahibinin
Sarsılır Ebu Kubeys kovulmuş feryatlarla
Evlerin anasına dikilir yeşil bayrak
Yeryüzü âvâredir, yapayalnız ve kurak

Zaman, ayaklarımda tükendi adım adım
Heyula, bir ağ gibi ördü rüyalarımı
Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım

Yağmur, gülşenimize sensiz, baldıran düştü
Düşmanlık içimizde; dostluklar yaban düştü
Yenilgi, ilmek ilmek düğümlendi tarihe
Her sayfaya talihsiz binlerce kurban düştü

Bir güzide mektuptur, çağların ötesinden
Ulaşır intizârın yaldızlı sabahına
Yayılır o en büyük muştu, pazartesinden
Beyazlık dokunmuştur gecenin siyahına
Susuzluktan dudağı çatlayan gönüllerin
Sükûtu yâr, sevinci dualar kadar derin

Çaresiz bir takvimden yalnızlığa gün saydım
Bir cezîr yaşadım ki, yaşanmamış, mazide
Dokunduğun küçük bir nakış da ben olsaydım

Sensiz, kaldırımlara nice güzel can düştü
Yarılan göğsümüzden umutlar bîcan düştü
Yağmur, kaybettik bütün hazinesini ceddin
En son, avucumuzdan inci ve mercan düştü

Melekler sağnak sağnak gülümser maveradan
Gümüş ibrik taşıyan zümrüt gagalı kuşlar
Mutluluk nağmeleri işitirler Hira'dan
Bir devrim korkusuyla halkalanır yokuşlar
Bir bebeğin secdeye uzanırken elleri
Paramparça, ateşler şahının hayalleri

Keşke bir gölge kadar yakınında dursaydım
O mücellâ çehreni izleseydim ebedî
Sana sırılsıklam bir bakış da ben olsaydım

Sarardı yeşil yaprak; dal koptu; fidan düştü
Baykuşa çifte yalı; bülbüle zindan düştü
Kâtil sinekler deldi hicabın perdesini
İstiklâl boşluğunda arılan nâdân düştü

Dolaşan ben olsaydım Sâve'nin damarında
Tablosunu yapardım yıkılan her kulenin
Ebedî aşka giden esrarlı yollarında
Senden bir kıvılcımın, süreyyâ bir şulenin
Tarasaydım bengisu fışkıran kâkülünü
On asırlık ocağın savururdum külünü

Bazen kendine âşık deli bir fırtınaydım
Fırtınalar önünde bazen bir kuru yaprak
Uğrunda koparılan bir baş da ben olsaydım

Sensizlik depremiyle hancı düştü; han düştü
Mazluma sürgün evi; zalime cihan düştü
Sana meftun ve hayran, sana ram olanlara
Bir bela tünelinde ağır imtihan düştü

Bâdiye yaylasında koklasaydım izini
Kefenimi biçseydi Ebvâ'da esen rüzgâr
Seninle yıkasaydım acılar dehlizini
Ne kaderi suçlamak kalırdı, ne intihar
Üstüne pırıl pırıl damladığın bir kaya
Bir hurma çekirdeği tercihimdir dünyaya

Suskunluğa dönüştü sokaklarda feryadım
Tereddüt oymak oymak kemirdi gururumu
Bahîra'dan süzülen bir yaş da ben olsaydım

Haritanın en beyaz noktasına kan düştü
Kırıldı adaletin kılıcı; kalkan düştü
Mahkûmlar yargılıyor; hâkimler mahkûm şimdi
Hakların temeline sanki bir volkan düştü

Firâkınla kavrulur çölde kum taneleri
Ahuların içinde sevdan akkor gibidir
Erdemin, bereketin doldurur haneleri
Sensiz hayat toprağın sırtında ur gibidir
Şemsiyesi altında yürürsün bulutların
Sensiz, yükü zehirdir en güzel imbatların

Devlerin esrarını aynalara sorsaydım
Çözülürdü zihnimde buzlamış düşünceler
Okşadığın bir parça kumaş da ben olsaydım

Sensiz, tutunduğumuz dallardan yılan düştü
İlkin karardı yollar, sonra heyelan düştü
Güvenilen dağlara kar yağdı birer birer
Sensizlik diyarından püsküllü yalan düştü

Yağmur, duysam içimin göklerinden sesini
Yağarsın; taşlar bile yemyeşil filizlenir
Yıldırımlar parçalar çirkefin gövdesini
Sel gider ve zulmetin çöplüğü temizlenir
Yağmur, bir gün kurtulup çağın kundaklarından
Alsam, ölümsüzlüğü billur dudaklarından

Madenî arzuların ardında seyre daldım
Küflü bir manzaranın çürüyen güllerini
Senin için görülen bir düş de ben olsaydım

Şehirler kâbus dolu; köylere duman düştü
Tersine döndü her şey; sanki asuman düştü
Kırık bir kayık kaldı elimizde, hayalî
Hazîndir ki, dertleri aşmaya umman düştü

Ayrılığın bağrımda büyüyen bir yaradır
Seni hissetmeyen kalp, kapısız zindan olur
Sensiz doğrular eğri; beyaz bile karadır
Sesini duymayanlar girdabında boğulur
Ana rahminde ölür sensizlikten bir cenin
Şaşkınlığa açılır gözleri, görmeyenin

Saatlerin ardında hep kendimi aradım
Bir melal zincirine takıldı parmaklarım
Yeryüzünde seni bir görmüş de ben olsaydım

Sensiz, ufuklarıma yalancı bir tan düştü
Sensiz, kıtalar boyu uzayan vatan düştü
Bir kölelik ruhuna mahkûm olunca gönül
Yüzyıllardır dorukta bekleyen sultan düştü

Ay gibisin; güneşler parlıyor gözlerinde
Senin tutkunla mecnun geziyor güneş ve ay
Her damla bir yıldızı süslüyor göklerinde
Sümeyrâ'yı arıyor her damlada bir saray
Tohumlar ve iklimler senindir; mevsim senin
Mekânın fırçasında solmayan resim senin

Yağmur, bir gün elimi ellerinde bulsaydım
Güzellik şahikası gülümserdi yüzüme
Senin visalinle bir gülmüş de ben olsaydım

Tavanı çöktü aşkın; duvarlar üryan düştü
Toplumun gündemine koyu bir isyan düştü
İniltiler geliyor doğudan ve batıdan
Sensizlikten bozulan dengeye ziyan düştü

Islaklığı sanadır ahimin, efgânımın
İçimde hicranınla tutuşuyor nağmeler
Sendendir eskimeyen cevheri efkârımın
Nazarın ok misali karanlıkları deler
Bu değirmen seninle dönüyor; ahenk senin
Renkleri birbirinden ayıran mihenk senin

Bir hüzün ülkesine gömülüp kaldı adım
Kapanıyor yüzüme aralanan kapılar
Sana hicret eden bir Kureyş de ben olsaydım

Yağmur, sayrılığıma seninle derman düştü
Beynimin merkezine ölümsüz ferman düştü
Silindi hayalimden bütün efsunu ömrün
Bir dönüm noktasında aklıma Rahman düştü

Nefesinle yeniden çizilecek desenler
Çehreler yepyeni bir değişim geçirecek
Aydınlığa nurunla kavuşacak mahzenler
Anneler çocuklara hep seni içirecek
Yağmur, seninle biter susuzluğu evrenin
Sana mü'mindir sema; sana muhtaçtır zemin

Damar damar seninle, hep seninle dolsaydım
Bâtılı yıkmak için kuşandığın kılıcın
Kabzasında bir dirhem gümüş de ben olsaydım

Kardeşler arasına heyhat, sû-i zan düştü
Zedelendi sağduyu; körleşen iz'ân düştü
Şarkısıyla yaşadık yıllar yılı baharın
İnsanlık bahçemize sensizlik hazân düştü

Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım
Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım
Dokunduğun küçük bir nakış da ben olsaydım
Sana sırılsıklam bir bakış da ben olsaydım
Uğrunda koparılan bir baş da ben olsaydım
Bahîra'dan süzülen bir yaş da ben olsaydım
Okşadığın bir parça kumaş da ben olsaydım
Senin için görülen bir düş de ben olsaydım
Yeryüzünde seni bir görmüş de ben olsaydım
Senin visalinle bir gülmüş de ben olsaydım
Sana hicret eden bir Kureyş de ben olsaydım
Damar damar seninle, hep seninle dolsaydım
Bâtılı yıkmak için kuşandığın kılıcın
Kabzasında bir dirhem gümüş de ben olsaydım

ÖZLEM

Masmavi bir denizin ortasında ve kırgın
İçiyorum çöllerin bütün susuzluğunu
Damla damla kuruttu bu sevda ve bu yangın
Mendillerin gözümde arayıp bulduğunu

Şafakla kapanacak içimdeki yaralar
İklimleri ruhumun yaprağında gizledim
Issızlık ülkesinde çürürken hatıralar
Arşın hiç değişmeyen iklimini özledim

YALNIZSIN

Bir akşam ışıkların dağlara güldüğünü
Bir akşam bulutların seyre döküldüğünü

Görürsün hasretiyle sabah ezgilerinin
Bir akşam gözlerin ufka dalar pek derin

Kuşlar öter, uçuşur, yeşil dallara konar
Umudun yaprak yaprak alevlenir de yanar

Son mutluluk sesleri dökülür dudaklardan
İnsanlar gölge gibi çekilir sokaklardan

Rüzgâr okşamaktayken bir anne gibi teni
Gecenin kolları sessizce yakalar seni

Anlarsın gözlerinin dolup boşaldığını
Anlarsın yalnızlığı ve yalnız kaldığını...

Sızı

Cellât, vur boynumu, tükensin sızı
Kelimeler yanık, renkler kırmızı
Sessiz bir fırtına sarsıyor beni
Gözlerinden aldım ben bu kefeni
Mezar taşlarına sızıyor terim
Kokusu onundur diye gizlerim
Alev fışkırıyor kirpiklerimden
Nasıl da kuşatmış beni derinden
O hicran perisi, göklerin kızı
Cellât, vur boynumu, tükensin sızı

Köprüler kurulur içimde nûrdan
Yollar gül yaprağı, yollar buhurdan
Tutunduğum tek yer kıblegâh olur
Akşam bende kutlu bir sabah olur
Dünde kalan umut yarında saklı
Ellerim toprağın bağrında saklı
Ben de bir ankanın bakışlarında
Yürürüm bu aşkın yokuşlarında
Kalbimde iz kalmaz kinden, gururdan
Köprüler kurulur içimde nûrdan

SİTEM

Benden anlamadın, şiirden anla
Senin gülüşünle yaşadığımı
Akşamı ettiğim senden kalanla
Sabaha seninle başladığımı
Benden anlamadın şiirden anla

AKŞAM

Bu akşam neden yine gözlerim kamaşıyor
Görmeliyim akşamsız âleme varanları
Akşam bir dağ perisi, yollarımdan aşıyor
Saçından süzülüyor yıldız çağlayanları

Biraz sonra evlerin ışıkları yanacak
Karanlık bir köşede durup dikileceğim
Pencereden bakanlar beni heykel sanacak
"Acaba heykel miyim" diye irkileceğim

BAŞKA BİR ÖZLEM

Bir şehlâ bakışın güneş edalım
Deliyor dağ gibi kalkanlarımı

Yitirdim denizin saçına tutkun
Sabahleyin erken kalkanlarımı

Bağrımda büyüdü ömür dikeni
Hürriyet harcadı al kanlarımı

Gecenin karanlık yüzü içinde
Zaman yuttu şimşek çakanlarımı

Hangi rüzgâr alıp götürdü, bilmem
Kendini ateşte yakanlarımı

Çöllere bırakıp gitmişim meğer
Her seher semaya akanlarımı

BENİM ŞİİRİM

Bakmayın ömrümü kuşatanlara
Yaslı bir baharın şâiriyim ben
Issız ovaların nehiriyim ben
İçimde işliyor derin bir yara
Aşkın öldürmeyen zehiriyim ben

Kapattım kalbimin son kapısını
Dokunun; boşlukta bir taş gibiyim
Hafızası ölü nakkaş gibiyim
Çözüyorum hüznün muammasını
Ayaklara mahkûm bir baş gibiyim

Ölümü yaşadım, ölmeden önce
Bana, sonsuzluğu beklemek düştü
Mazide benim de yüzüm gülmüştü
Uyandım, karanlık geri dönünce
Nerde bir kuş varsa, öldürülmüştü

Gel artık, bul beni ey sessiz ölüm
Adını yazıver dudaklarıma
Zaman kan süzüyor kulaklarıma
Hıçkırığa mahkûm biçare gönlüm
Haydi, takılıver ayaklarıma

Kuruttum bengisu peteklerini
Gölgelerle dolu dünyada gülmem
Ben ki yaranamam, şakaya gelmem
Bulsam Kafdağı'nın eteklerini
Başımı çevirip gitsem mi, bilmem

KOPARDIN

Bir kahır çölüne bıraktın beni
Merhamet dilenen eli kopardın
Yaydın üzerime yalan gölgeni
Gölgeni bekleyen yolu kopardın

İçimden boşluğa savruldu külün
Hüznün ateşiyle yandı kâkülün
Yıllardır bahçemde öten bülbülün
Her seher konduğu dalı kopardın

Uzattıkça sana boş ellerimi
Birer birer yıktın hayallerimi
Bilmem, ölü müyüm, yoksa diri mi
Saçımdan son siyah teli kopardın

Gönlümde ruhunla her gün yeşeren
Göğü yıldız yıldız önüme seren
Aynasında yalnız seni gösteren
O güzel, bembeyaz gülü kopardın

GİDERİM

İçimde yorgun bir fırtına kopar
Bulutlarda şimşek çakar giderim
Bitmeyen arzular yolumu kapar
Çılgın bir sel gibi yıkar giderim

Ne yürüyüş kalır, ne de son akın
Yıllar süren ömrü biter merakın
Keder uzak olur; mutluluk yakın
Yorgun kafesimden çıkar giderim

O an, zaman durur; mekân silinir
Sonsuzluğa doğru nefes alınır
Ruhum bir damla su, göğe salınır
Süzüle süzüle akar giderim

Ufukta binlerce güneş var gibi
Melekler kuşatır beni yâr gibi
Geceyi süsleyen yıldızlar gibi
Ben de, bir meşale yakar giderim

Muştu bulmak için, hüsran yerine
Dalmak için hülya bahçelerine
Dostların ıslanmış çehrelerine
Son defa, hasretle bakar giderim

Ne Dünya
Ne Gözlerin

Kanatları efkârıma dokunan
Martılar konuyor omuzlarıma
Sırtımda toprak kokan
Afrika'dan çalınmış elbisemle

Ellerim sandığın gibi hoyrat değildir
Burnumda barut kokusu
Kulaklarımda çığlık
Hangi köşesinde kim bilir
Sitemkâr yeryüzünün
Gözyaşı gölcükleri arasından sessizce
Geliyorum o mağrur evinize

İtiraf ediyorum
Atalarımdan kalan
Bir avuç sevgiyle geçindiğimi
Uzanıp öpesim geliyor bulutları
Bulutların ötesinde gözlerin

Gölgende serinliyor çöl mahkûmları
Oysa göklerdedir benim tarihim

Denizi düşler ya insan
Suya dokunuşunu kalbin
Bütün tepelerinle sarmışsın beni
Vadilerimle boynu bükük
Bir damlanın düşmesini bekliyorum ömrüme

Toprağın mirasıyım
Rüyalarım bu yüzden kuraktır bazen
Bazen buram buram çiçek kokulu
Yağmur ölesiye vurgundur bana

Karanlıklar ülkesinden süzülen
Dantelli bir akşamdır ufuklarıma çöken
Kirpiğim uzaklarda ağlıyor
Her gülüşüm bir şeftali çiçeği

Her çiçeğe bakamıyorsa kalbim
Hep susuzluk değildir taşıdığım
Ayaklarım yanıltmasın
Yeminliyim, giremem her kapıdan

Martılar en temiz yalnızlığıdır
Kirlenen denizimin

Cemrelidir ellerin, menevişlidir
Aynalara yüklemişsin nazını
Tazeleyip ruhumu iksirinle
Düşürmüşsün beni sensizliğine

Sana tutundukça sarsılıyorum
Seni düşündükçe esaretteyim
Bu yürekten daha ağır
Yük taşımadı yeryüzü hamalları

Tut ki bir ben değilim
Annem, babam, o meczup kardeşimle
Karanlığı döşek yapıp
Gökleri yorgan diye çekiyorum üstüme
Tut ki yoksulluğun müptelasıyım

İstiyorsan, dökeyim avuçlarına içimin elmasını
Kalbim yakut bir kolye gibi gerdanını süslesin
Gözlerimden zümrüt küpeler yapıp
Kulaklarına takayım
İpekli yollarıyla
Gümüş penceresi, kapılarıyla
İstiyorsan, saraylar kondurayım gönlümden

Harfler kurşun, heceler kan
Kuşlar, ağaçlar, rüzgâr
Tanık oluyorlar bir kalpten
Amansızca kovulduğuna pervanelerin
Şimdi ne dünya var, yağmur ve bahar
Ne de gözlerin var

SERAP

Biri yaktı eflatun çiçeklerini aşkın
Saatlere bakınca kırılıyor umutlar
Taşlar bile gözyaşı düğümlüyor zamana
Çatlamak üzre göğe rüya taşıyan atlar
Biri yaktı eflatun çiçeklerini aşkın

Yanağı sis ve hüzün, yaralı bir dervişin
Uğultulu heyula sağnağı, küf böceği
Pırlanta bir çocuğu ısırıyor ansızın
Ve belki de, yakındır usulca öleceği
Yanağı sis ve hüzün, yaralı bir dervişin

Yeşil bahçeler midir, çöl müdür andığımız
Titrek sesi geliyor karanlıktan erdemin
Köpük mü, yoksa nedir, hakikat sandığımız
Bülbülün harеminde alevlenen güllerin
Yükselen yangınıdır belki aldandığımız

Aşkım İsyandır Benim

Yanarım; öyle bakma yüzüme yağmur gibi
Dağıt kalbini saran hasret bulutlarını
Damlasın gözlerine sonsuzluk usaresi
Dalgınlık evlerinin büyülü mehpâresi
Sevemem; tozlu raflar arasına girmeden
Çöllerim kandır benim
Sevemem; karanlığı bir daha devirmeden
Aşkım isyandır benim

O Akşam

Işıyan güllerine takıldı ayaklarım
Karşımda alev alev duran kirpiklerinin
Kapattın yüreğimi karanlık evlerine
Bana kim olduğunu soran kirpiklerinin

Yakamoz güzeliydi deryada bakışların
Akdeniz gözlerinin damlasıydı o akşam
Öyle masum ve titrek bir yanılgıydın ki sen
Saçların gariplerin rüyasıydı o akşam
Yağmurdun, gülümsedin çorak topraklarıma
Tebessümün göklerin cilasıydı o akşam
Bir anda kelepçeli buldum bileklerimi
Varlığın gurbetimin cilasıydı o akşam
Dağları birer birer devirip sana gelmek
Gönlümün en ateşli duasıydı o akşam
Dolunay saatleri yaşadım yollarında
Yüzün sanki sonsuzluk şuasıydı o akşam
Aldandım bulutlara uzanan ellerine
Bu sevda ömrümün son sevdasıydı o akşam
Oysa anlayamadım ıstırap olduğunu
İçimde bir heyüla, bir serap olduğunu
Her lahza çöktüğünü ve harap olduğunu
Bilemedim ne deniz, ne mehtap olduğunu
Meğer kalbin kalbimin belasıydı o akşam

Aldandım o esrarlı, ağlayan pençesine
Ruhumu yumak yumak saran kirpiklerinin
İsyanımı bıraktım kırık penceresine
Şimdilerde boynumu vuran kirpiklerinin

Bileydim Layık Olmadığını

Bileydim layık olmadığını
Yürür müydüm yollarında

Sen birazı tereddüt
Birazı kan ve gurur
Acılarla beslenen bir zakkum çiçeğisin

Oysa hep ışıl ışıl
Hep rengârenk göründün bulutların ardında
Anlayamadım
Yeşil sadece zehir dumanlı gözlerinde
Özlem sadece tufan

Her akşam kefen giydi yüreğim kollarında
Her gece bir giyotin
Rüyalarım hıçkırık
Kâbuslarım ölümdü
Ellerin yavaş yavaş beni bataklığına
Beni isyana gömdü

Şimdi kopardım urganlarını
Dostluğumu da sensiz düşmanlığım da
Irmak ikiyüzlü akar mı sandın
Güneş karanlıktan korkar mı sandın
Git, seninle gitsin pişmanlığım da

Bileydim layık olmadığını
Yürür müydüm yollarında

Çöl Acıları

Yanılgıya çeker dağları bile
Bu yol acıları, kul acıları
Mehtabın kahrıyla çürür bedenim
Damıtır içimi çöl acıları

Keskin bir muma şarabıdır bu
Yine de, günahkâr karanlığımda
Cennet kokan bir mehtabı özlerim
Oysa umutların serabıdır bu

Minyatür bir kalbe sığar mı benim
Denizleri tutuşturan gözlerim

GELMEDİN

Gelmedin; son hayal de yanıp yanıp kül oldu
Bu derûnî kavgada kırılan, gönül oldu
Şimdi menziller elem; yürek duman; sîne çâk
Devleri mahkûm eden hayatım şimdi helak
Gelmedin; yıldırımlar düştü hülyalarıma
Nasıl kıydın be zalim, masum rüyalarıma
Sana doğru her adım neden hep ölüm sunar
Seni her andığımda, renk solar, desen yanar

Hangi rüzgâr sabırla böyle koşar ardından
Hangi el nakış nakış gergef dokur adından
Susarsam, anlatır mı seni göklere tarih
Bensiz olur mu sabah, güler mi kara talih
Gelmedin; koptu zincir; parçalandı anılar
Sardı bütün ruhumu tükenmeyen ağrılar
Kalbimin pembe köşkü harâb oldu; gelmedin
Bahçesinde açan gül turâb oldu; gelmedin
Bil ki, kıyamet kopsa, bu ateş sönmeyecek
Heyhat!.. Şâir mehtaba bir daha dönmeyecek

GÜLNARE

Ben, karanlık bir rüya kurbanıyım, avare
Sen, kırgın bir ülkenin süreyyâsı: Gülnare
Honçalı novruz gelir; bir de siyah ve sarı
Dalgalanır göklerde bir kuşun kanatları
Her nağme, dudağında kurumuş bir karanfil
Sana tutkun atlılar şimdi yorgun ve sefil
Göğsünde, kıskandığım bir rüyadır kırmızı
Nerdesin, ey masallar ülkesinin son kızı

Dokunmuyorsa kalem o mazlum kitabeye
Ayışığı düşer mi kanlı bir harabeye
Sensiz çöl, ıssızlığın kahrıyla zehirlendi
Yalnız bulutlar değil, vahalar da kirlendi
Mahşerî bir serabın ardından yürüyorum
Gözlerini kaybeden bir kervan görüyorum
Geride, okumayan silik izler kalıyor
Deniz hâlâ toprağı uykuda yakalıyor

Tarihin her sayfası soluyor pare pare
Karasevda burcunu yıkıyorsun, Gülnare
Azerbaycan ufkunda bir divanedir gönül
Böylesine tarumar olmadı belki de gül
Toprak, bir bakışınla kızıl renge büründü
Yıldızlar ülfet için gündüz vakti göründü
Gözlerin binlerce yıl ötesinden yadigâr
Nerdesin, ey Bakü'den, Gence'den esen rüzgâr

Yaldızlı perçemlerin ıslandıkça uzuyor
Yalnızlık damla damla şakağından sızıyor
Bazen öfke, kavgayı sevenlerin ardında
Malihulya ve hüzün; bazen korku ve sevda
Çiçeklerin yurdunda yalnız senin kokun var
Bazen uzaktan uzak, bazen yakın bir duvar

Karanlığa mahkûmdur gökte sensiz, sitare
Ruhumu zevalinle buluşturma, Gülnare
Soluğun ab-ı hayat mıdır: Filizlendi kül
Siyah bir lale gibi aynaya düştü kâkül
Kırdın yüreğimdeki saatin akrebini
Kuruttun düşlerimin hayal mürekkebini
Hangi ırmağa baksam, akıyorsun derinden
Hazar, acılarınla ağlıyor kederinden

Kuduran bir denizde benziyorum şikare
Görebilseydi seni ejderhalar, Gülnare
Gözlerinden fışkıran yanardağlar sönerdi
O ısırgan bakışlar balmumuna dönerdi
Oysa şimdi su sarhoş; balıklar geldi dile
Dalgalar son umut, vuruyorlar sahile
Nahcıvan, hasretinle alevlenen bir çerağ
Seninle firakını unutuyor Karabağ
Göğsünde, kıskandığım bir rüyadır kırmızı
Nerdesin, ey masallar ülkesinin son kızı
Bırakıp gittin beni umarsız bir efkare
Haber gönder, nerdesin, nerdesin ey Gülnare

Nereden Bileceksin

Nereden bileceksin, şehrin sokaklarında
Kaybolan ışıkların gözlerim olduğunu
Her seher yüreğimde açan karanfillerin
Her akşam ellerimde sararıp solduğunu
Nereden bileceksin

Kim bilir, belki bir gün kapıma geleceksin
Siyah tüylü martılar yorgun pencerelerde
Bakışları yanacak kırılgan fenerlerin
Benimle ağlayacak, benimle güleceksin

Bilemezsin; içimde bir denizdir yaşamak
Sen, denizin en uzak noktasında şen, şakrak
Ben, kırgın dalgalarla avunurum derinde
Gemilere yosunlu mendiller bağlayarak

Nereden bileceksin, fesleğen köklerinin
Hercai bulutlardan bıkıp usandığını
Ansızın kayıveren yıldızların ardında
Vuslatını bekleyen bir kalbin yandığını
Nereden bileceksin
Kim bilir, belki bir gün kapıma geleceksin
Kollarında rüzgârlı bir deprem karanlığı
Kapı aralığından sessizce gireceksin
Işıldayan bu gönül şahikası önünde
El pençe divan durup, sen de eğileceksin

Nereden bileceksin, kayalara tutunan
Devlerin birer birer vurulup öldüğünü
Rüyaları süsleyen eşsiz mücevherlerin
Bir dervişi görünce yere döküldüğünü
Nereden bileceksin

SOYLU, NAZLI, ESRARLI

Bozkırda bir gül açar, uzanırım ki, çakıl
Çölde akan her ırmak bir yangına dönüşür
Doruğa tırmanırken kuyuya düşer akıl
Kar yağar toprağıma; yaz olur, kalbim üşür

Her akşam bir ebruya takılır bakışlarım
Anılar denizinde suya gömülür gemi
Hummalı her mekânda dökülür nakışlarım
Bilmem ki, serap mıdır içimdeki, gölge mi

Sevdası ihtişamla suya düşen yıldırım
Sudaki hayaline dokundu; şimdi harap
Sessizce yürüdüğün dumanlı her kaldırım
Tenhâda senin için çekiyormuş ıstırap

Ebem kuşağı, sana "rüya" diyen haklıdır
Yüreğinde biriken deniz ürkek ve kuru
Ebedî aşk hangi mum alevinde saklıdır
Kim taşır senden kalan bu çaresiz kamburu

Ara Sıra Annem Beni

Ara sıra annem beni
Bekletirdi duraklarda
Yollar çıkardı önüme
Ara sıra yollar beni
Aldatırdı ıraklarda

Issızlığa giden yollar
Güneşi terk eden yollar
Biri sağımda avare
Biri solda pare pare
Ruhuma karanlıklarda
Bin kötülük eden yollar

Umursamadan gökleri
Birkaç günlük düş uğruna
Yad ellere düşen yollar
Yitik bir hazine için
En çaresiz tepeleri
Kafdağı'nda aşan yollar

Bir çiçeğin gözlerine
İsyanımla akıyorum
Diktiğiniz her kefeni
Dağlara bırakıyorum
Ara sıra annem beni
Kelebekler gibi sevdi
Çerağını yakıyorum
Annem sevdalı bir devdi

Yollar, terk edin gölgemi
Kim bilir, ömrün son demi
Bu yol yıldızlara çıkar
Ara sıra annem beni
Gözünün yaşıyla yıkar

Ne yarındı, ne de dündü
Tenhâda siyah bir gündü
Uyarıyor annem beni
Bana gene yol göründü
Düşe kalka yürüyorum
Ufukta gül görüyorum

AŞK ÖLÜMCÜL BİR HÜLYADIR

Hülya tatlı bir ândır
Süzülür dibine servi ağaçlarının
Zambakların, sevda çimenlerinin
Dağlarda duman duman tütüyor sîla
Yollarda garibin omuzlarına
Güvercin gibi konan
Sadağında mumçiçeği, serzeniş
Mızrakları cazibesiyle kıran
Saçları darmadağın bitimsiz bir hicrandır
Ne fettan sarayların cilvekâr yalnızlığı
Ne de bezirgânları küçümseyen sultandır
Gezinir içimizde; hülya tatlı bir ândır

Ne gün başımı alıp gitsem karanlıklara
Çıkıyor her köşeden karşıma kelebekler
Onlar da bir avare gibi mahrum öteden
Onlar da tanyerine bakıp hülyayı bekler

Beyhude hekimlerin ülkesinde bir bahar
Çıkmaz sokaklarında yitirir kuşlarını
Kuşlar malihulyalı bir gökyüzü bulurlar

Varlığı bestenigâr, yokluğu deniz gibi
Gönül, safkan bir vefa atlasında şahlanır
Soylu fırtınalarda kaybolan bir iz gibi
Çölde aşk sûretinde bir âhû peydahlanır

Kum, yaldızlı giysiler içinde meşhûr güzel
Ay öper eğilerek çölün yanaklarını
Sahilini kaybetmiş mecnun bir deniz gibi
Bir sâyeban altında yürür hazinesine
Kâh takılır uzaktan bir belanın sesine
Kâh yüzü yıldızlara benzeyen bir rüyadır
Bin tepede bayrağı dalgalanır leylânın
Oysa aşk, karanlıkta ölümcül bir hülyadır

Ayrılığın Arkasından Duyulan

Gitme, ey gerdanlığı inci ve mercan olan
Ölümlü vakitlerde hayatıma can olan
Mâsivâ denizinde kalanların feneri
Ayrılığı intihar, aşkı imtihan olan

İkramındır ne varsa sızlatan, yüreğimi
Ey alevde kaybolup, sularda nihân olan
Gömülmüşüm küflenen kuşkular toprağına
Düşmüşüm çıbanların, çıyanların çağına
Ey yolunu kaybeden yolculara han olan

Isırgan bir mendile akıyor gözyaşlarım
Kadehimde ıstırap, damarımda kan olan
Boynumda kelepçeli bakışların urganı
Üzerimde acılar kumaşının yorganı
Gitme, ey mutluluğun tahtında hâkan olan

Zülfünden yıldızları salarak gökyüzüne
Işıksız bir ülkenin sabahında tan olan
Al götür senin için ağlayan serçeleri
Hasretinle eriyip kuruyan geceleri
Kahramanlara gurbet, şâire vatan olan

Şahdamarımda solar nergisleri sevincin
Ruhumdur, köşelerde dağılıp vîran olan
Gitme; çözmek üzredir son düğmeyi güvercin
Bazan muştu çiçeği, bazan da hüsran olan
Ya başucumda cellât, tenhâda bekleyen cin
Ya da şahikalarda katıksız hicran olan

Mehtabında büyüyen karanfilleri yakıp
Ben miyim yeryüzünde sadece üryan olan
Ben miyim terk edilen, ben miyim ziyan olan
Ülkemi leyl-ü nehâr yangınlarda bırakıp
Gitme ey ipek yüzlü, gitme ey insan olan

Aşk Cefa Ülkesinde Umudun Rüyasıdır

Aşk ölümcül bir hülyadır
Anlayamadığım
Ey sarı gök bulutu, ey ıstırap gülşeni
Son bir karanfil gibi
Taşıyacağım seni
Kalbimin hüsnüyusuf mahrem bahçelerinde
Derindesin, rüya kadar derinde

Aşk ipek bir karanlıktır
Kollayamadığım
Gecenin bir vaktinde gelen çiçekler için
Tenhâsında kuşlar uçan
Sulara karışıp akmak isterim
Kan çölünün ıssız vâhalarından
Saadet burcuna çıkmak isterim
Gitmeliyim buralardan seninle
Kalırsam, surları yıkmak isterim

Aşk gizemli bir şarkıdır
Dinleyemediğim
Ayrılığın arkasından duyulan
Gün doğuyor, neden gülemiyorum
Siyah bir tanyerinde
Beklemek yakışmaz bana geceyi
Eylül mü vurdu güllerimi, bilemiyorum

Aşk isyankâr bir korkudur
Sonlayamadığım
Gece yolculuğuna takılır ayakları
Özlem beyaz bir gül, açar bağrında
Yâr kokusu yayılsın diye kaldırımlara
Ölü ve gözüyaşlı bırakır çocukları
Arıbeyi konunca ruhun zümrüt taşına
Mor gülüşlü haramî çıkar dağlar başına
Diriltir sarı saçlı, kırılgan aynaları

Aşk veremli bir türküdür
Söyleyemediğim
Nağmeleri doruklardan yayılan
Anılar sehpasında
Takıyor boynumuza kırmızı urganları
Kötürüm bir vadide geziyor kurbanları
Her aşkı dâre çeken vefasız leylâsıdır
Alır avuçlarına, öper ısırganları
Aşk cefa ülkesinde umudun rüyasıdır

YÜRÜYELİM SENİNLE İSTANBUL'DA

Kırmızıyı sevdiğini bilseydim
Hayallerim kıpkırmızı olurdu

İstanbul hâlâ güneşin ardında
Ufuklarında birkaç kere leke
Birkaç kan pıhtısı dudaklarında
İstanbul hâlâ sevimli mi sevimli
Ve hâlâ bir tomurcuk tadında
Yürüyelim seninle İstanbul'da

Korkusuz bir rüyadır
Bekler bizi Beykoz'da, Üsküdar'da
Birkaç kuğu, birkaç mahzun kuştüyü
Yenilgisiz bir muamma gibidir
Arar buluşamayan ellerimizi
Deli rüzgâr yine sarhoş, hovarda

Tam orada, Çamlıca yokuşunda
Birkaç bulut çekelim gökyüzünden
Damarlarımızdan geçirelim ve birden
Bırakalım suların üzerine
Sen bir defa konuş, sen bir defa gül
Kumlu ebrûlar yapalım seninle
Serpmeli ebrûlar, bülbülyuvası
Hercâîmenekşe, gonca ve sümbül

Yüzün bir ay gibi parlarken gecenin ortasında
Yürüyelim seninle İstanbul'da
Boğaziçi mağrûr türkülerini
Gözlerine baka baka söylesin
Martılar üşüyünce
Denizin sıcağında bulsunlar kalbimizi

Anlayabilir misin
Neden çıban gibi büyür bağrımda
Büyür de kelebek olur bu sızı
Kırmızıyı sevdiğini söyledin
Bu yüzden mi günlerdir
İstanbul'da gül kokusu yayılan
Tepeler kırmızı, sular kırmızı

İstanbul bilmeli ki, sahillerine
Mehtâbı taşıyan senin bakışlarındır
İstanbul bilmeli ki, limanlardan gemiler
Önce senin yüreğine açılır
Uzaklarda bir yerde
Toprağı öpmek için eğilen bahçıvanın
Parmaklarında hüzün
Sana doğru akan nehrin
Ağlayan sûretidir

Bir elimizde umut
Bir elimizde sevda
Yürüyelim seninle İstanbul'da
Musıkî kesilsin, tükensin yazı
Çaresiz kalınca mızrap ve şiir

Ozan bir kenara bıraksın sazı
Ressam fırçasına neden mi kızgın
Tuvalde çizgiler, renkler kırmızı
Kırmızıyı sevdiğini bilince
Çekilir mi artık güllerin nazı

Anadolukavağı'nda her akşam
Burcu burcu bir rüyadır hayalin
Karanlık, hüznünü düşürür dağa
Kuşlar kanat çırpar, yıldızlar ağlar
Endamın her sabah iner toprağa

Hasret, yalnızlığı çoğaltan deniz
Ayrılık acıyla süzülür kandan
Nefesin fermandır Topkapı Sarayı'nda
Dönüşünü bekliyor rıhtımda şehzâdeler
Öylesine yorgun, mahzun ve candan

İstanbul bir yanımda, sen bir yanımda
Uykusundan uyanınca fırtına
Dalgalar türkümüze âşinâ olur
Yüzümüze bakınca deniz fenerleri
Sahibini arayan gemilerin
Çığlığıyla vurulur

Tarih intikamdır hainlerin ardında
İstanbul tarihin soylu anası
Biz bu yürüyüşü çiğdemlerden almışız
Sevdayı kız kulesinden
Yalıların burukluğu altında
Geçiyoruz sokaklardan delice

Anlayabilir misin
Beyoğlu'nda gezinen
Hayal kırıklığının benden türediğini
Anlayabilir misin
Kırmızı neden böyle
Doldurur aynalara inleyen yüreğimi

Sana giden yolların kavşağında
Bir adam direniyor yolunu bulmak için
Siliyor tanyerine akan alın terini
Ufkunda sapsarı umudun rengi
Mavi yitik, beyaz kızgın ve siyah
Arıyor sessizce kaybolan günlerini

Gülhane'de simit satan çocuklar
Nasıl anlasınlar ellerimizin
Neden böyle çekingen olduğunu
Ayasofya önünde tramvay bekleyenler
Gökyüzüne dokunurken bu acı
Kimdir diye sorsunlar içlerinden
Birlikte yürüyen iki yabancı

Biz gitsek de, İstanbul'da yine de
Yıllar yılı gezinmeli bu sızı
Benden bir yaralı şiir kalmalı
Senden bir tebessüm, bir de kırmızı

PAYLAŞABİLİR MİSİN

Sen benimle gökyüzünde koşmayı
Sen benimle ölürken buluşmayı
Paylaşabilir misin

Güneşi koklayınca çatlayan bir tohumu
Irmağın yüreğinde çiçeklenen yangını
Her akşam yalnızlığı uyandıran toprağı
Her sabah bir gölgeyi sevindiren yaprağı
Paylaşabilir misin

Sen benimle gökleri paylaşabilir misin
Hani salkım saçaktır bulutlarda sevgiler
Hani bir turna gibi üryan olunca yürek
Bahçesinde umuda kanatlanır serviler
Sen benimle yağmurun nefesini
Sen benimle tomurcuğun sesini
Bir hülyanın dalgın avuçlarında
Gölgesini arayan bir kuşun kafesini
Paylaşabilir misin

Her limanda bekleyen benim yalnızlığımdır
Her geminin demir attığı yerde
Parçalanan kalbin çığlıklarıyla
Dağılan kırmızı benim yalnızlığımdır
Gemilerin güvertesinden sızan
Tayfaların masum bakışlarında
Kelepçeler vurulan benim yalnızlığımdır
Denizin kollarında uyurken kadırgalar
Zıpkınlanan balığın gözlerinde kıvranan
Benim yalnızlığımdır

Sen benimle karanlık gecelerde
Alabilir misin avuçlarına
Denizin dibindeki bir ateş çiçeğini
Sen benimle kumlara gömülmeyi
Sen benimle ölürken de gülmeyi
Paylaşabilir misin

Yosunlarda ağlayan yitik bir defineyi
Dalgalara tırmanan kalbin çizgilerini
Yıldızlara gül kokusu taşıyan
Kaptanları ağlatan aşkın ezgilerini
Paylaşabilir misin

Rıhtımları kıskanan benim ayrılığımdır
Karaya çıktığında vurulan her askerin
Kanıyla ıslanan benim ayrılığımdır
Kurşunlanan deniz fenerlerinin
Kapanan gözkapakları ardında
Acıların heykelini yontan el
Benim ayrılığımdır
Sen benimle rüzgârı tutuşturan alevi
Kasırgayı, tayfunu, suları yutan devi
Paylaşabilir misin

Benim ruhum kuşların öldüğü ânda biter
Senin ruhun kuşları öldürürken dirilir
Benim ufuklara baktığım yerde
Yorgun savaşçılar seferden döner
Senin her umudu yıktığın yerde
İçimizde yanan kandiller söner

Şimşekler susunca tükenir sesin
Bulutlar tutunmuyor kanlı kirpiklerine
Sen bir yanardağı sevecek kadar
Mavi değilsin
Martılardan, mürekkep balığından
Suları sevmeyi öğrenmelisin

Adımların öylesine karanlık
Bana doğru yürüdüğün her sabah
Ansızın akşam olur
Senin o kızıl dudaklarında
Unuturum çiçeklerin adını
Artık duymalısın uykuda bile
Kervanları gördüğün mesafeden
Çöllerin feryâdını

Benim intizârımdır çölde kum fırtınası
Bedevî bir infilâktır susuzluk
Her serabın ortasında bunalan
Her Mecnun yüreğinin beyaz kıvrımlarında
Leylâyı arayan benim intizârımdır
Hani bir âhûnun can damarından
Kelebekler uçar sîlaya doğru
Hani arslanları avlayan bir yiğidin
Bir vahşinin pençelerinde solan
Karanfili güvercindir ansızın
Kelebeğin kanadında büyüyen
Güvercinin renklerinde uyuyan
Benim intizârımdır

Sen benimle bir yılan derisini
Bir akrebin gözlerinde ölümü
Bir zakkum türküsünü
Bir kaktüsün süsünü
Paylaşabilir misin

Sen benimle kumlara gömülmeyi
Sen benimle ölürken de gülmeyi

Hani mum ışığında gölgeler de gariptir
Evlerin duvarında gezinir çaresizlik
Ağıtlar parçalanır içimizde köz gibi
Bir yudum suya bile karışır da hüznümüz
İncecik bir perdedir mutluluk, yanar gider
Bilmez misin ki, umut bir kuştur konar gider
Çoğalır kuşkuları tuzağa düşenlerin
Hani bir ısırgandır güzel yüzlü han kızı
Örümcek yuvasına bırakır ellerini
Gergefinde laleye benzetir âhımızı

Sen benimle mevsimlerin ardında
Kımıldayan bir ihtilâl gülünü
Paylaşabilir misin
Samerrâ'da hû çeken dervişin sızısını
Hâkan Sarayı'nda bir alınyazısını
İstanbul'da uyuyan devlerin rüyasını
Erzurum'da hümâ kuşunun yuvasını
Tanrı Dağları'nda çiğdemin sevdasını
Paylaşabilir misin

Sen benimle gökyüzünde koşmayı
Sen benimle ölürken buluşmayı

Sana Son Baharımda Kal Bile Diyemedim

Diyemedim; evimde tutuklandı karanfil
Diyemedim; maviye kan damladı içimden
Bir hazân yıldızıydı mehtâbımda ellerin
Sevgi midir, ısırgan dudaklı dilberlerin
Gölgelerin kalbinde titreyen çiçekleri
Sevgi midir körlerin bakışlarında yatan
Rüzgârı, dalgaları, balıkları aldatan
Yoksa gülüşün müdür kâtil aynalar gibi
Sevecen bir ölümü öperek yanağından
Gittin; çığlıklarını dinledim denizlerin
Kaybolan martıları bul bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

Karanfil kokusuyla kuşatılan yüreğim
Yaralı bulutların yağmurunda köz olur
Merdiven kırılınca, tenhâlarda söz olur
Puslu lambalar gibi yakarım düşlerimi
Çalıntı bir kuşkuyu dağıtır bakışlarım
Toprak beni çağırır kucağına her akşam
Her gece bilinmeyen bir âyîne başlarım
Her sabah yokluğunu düşürürsün peşime
Avuçlarım seninle doldururken gökleri
Gittin; bir defa bile bakmadan güneşime
Ruhumdan bu ateşi al bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

Sevgi midir, kuşların göçerken aradığı
Aldatılan lalenin rahminde solan umut
Sevgi midir, dirilen her ânı ölüm kokar
Tüylerinde karayel gezinen kumruların
Çöllerin dudağında inleyen şarkıları
Yaralı arslanların kanıyla filizlenir
Gözlerinde gizemli karartılar gizlenir
Mahzun olur kitâbın sayfasında hûriler
Yollarını beklerken ay bakışlı periler
Gittin de, intihara gömüldü çehreleri
Kaybolan yüzlerini bul bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

Balıklar her denizi sevdaya vatan bilir
Balıklar yalnız suyun kollarında sevilir
Göklerin tebessümü yayılır dalgalara
Rüzgâra tutunurken gemicinin yüreği
Günbatımı kırılır gemilerin direği
Ben yine tanyerinde boynu bükük ve masum
Bir kaptân-ı deryânın ufuklarında solan
Bir hayalin yurdunda büyüttüm izlerini
Yosunların ardında ararken gözlerini
Gittin; denizkızları kurtuldu kafesinden
Kıyılardan hüznümü al bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

Diyemedim; kalemler bana bakınca erir
Diyemedim; pusula mâverâyı gösterir
Bembeyaz kâğıtlara çizilen resimlerin
Kahır damlattığımız isyankâr saçlarında
Kaybolan, bir ressamın umudunun rengidir
Sessizlik, çiğdemlerin açtığı ânda biter
Dağların yarasına düşer alın terimiz
Bir bilgenin kabrinde yitik bir harfe benzer
Her gece yıldızları arayan ellerimiz
Gittin; kirpiklerimde çürüdü papatyalar
Kanayan feryâdımı bul bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

Diyemedim; sokaklar yutuyor ışıkları
Diyemedim; evlerin kirli mahzenlerinde
Mahsur kalan, yağmurlu çocuk gülüşleridir
Bir yangını emziren semenderin kalbinde
Baharı kuşatırken anne hıçkırıkları
Saatleri kıskanan babalar deliriyor
Küfleniyor bir kızın gönlünün kırıkları
Çöllerin eşiğinde tükenen bulutlarım
Yalın bir akşam gibi gömülünce yasına
Gittin suyu karanlık bir nehrin kıyısına
Yanına cesedimi al bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

Sen bütün nehirleri köle mi sanıyorsun
Yücesinde ruhumu görmedin mi dağların
Kıpkızıl seller akan vadilerde ben varım
Ben yürürüm yolların yokuşunda gün boyu
Ben dururum yılanlı köşelerde çaresiz
Ân olur, ovaların sevdasıyla çağlarım
Ân olur, kuraklığın koynuna mahkûm deniz
Kaybolan bir cennetin hasretiyle bin pâre
Başımı taştan taşa vurur vurur ağlarım
Oysa gamsız gidişin kasırgaydı ansızın
Bahtımın esrârını bul bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

Say ki, bir avuç hüzün tohumudur gözlerim
Say ki, çam kokusudur bakışlarım her akşam
Uğursuz pelerinler vurulur evreninde
Say ki, destur isteyen haramidir geceler
Uyurken rüya görür bir cellâdın teninde
Sıram gelir, hasretin çerâğını yakarım
Sıram gelir, tutkular zindanını yıkarım
Yanılgı düğüm düğüm tıkanır boğazına
İyi ki, efkârımı dokundurdun nazına
Bıraktığın mendilde unutuldu sûretim
İçimden bu azâbı al bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

Usul usul yürüdüm gittiğin gün ansızın
Güneşin batışını beklemeden yürüdüm
Kapandım bir mâtemin tûfanında hücreye
Esâret, çıngıraklı bir korkudur, bilesin
Sevecen kırlangıçlar kurşunlanır ardımda
Bıyıkları terleyen delikanlı mıyım ben
Kanda mı boğulmuşum, eli kanlı mıyım ben
Bir başıma dağların arasına düşmüşüm
Çobanlarla ağlamış, hasreti bölüşmüşüm
Gittin; feryâd-ü figân yalnızlığıma
Yitik nağmelerimi bul bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

O yerde parmakların bulutlara dokunsun
O yerde fırtınalar fısıldasın türkümü
Adımı birdenbire okusun çağlayanlar
Âh çekince, o yeri yakacak ağlayanlar
Farklıdır ötelerden bakışı bir tavşanın
Farklıdır böceklerin yörüngesinde âlem
Yazmalı, biliyorum, gittiğin ânı kalem
Hangi deprem ejderin fermanıdır, yazmalı
Kirpiklerinden isyan yağmurları sızmalı
Gittiğin ân, burcunda dâre çekildi şiir
Yanına bu sevdayı al bile diyemedim
Sana son baharımda kal bile diyemedim

Adın Senin

Saçlarına can veren yıldızlar nerde gülüm
Hangi ferman dokundu bakışlarına senin
Belki sahrâda değil, şimdi göklerde gülüm
Taşıyor bulutları gözlerinde nâzenîn

Senin her kirpiğinde bir dervişin âhı var
Muhteris aynaların eskidiği yerdesin
Yüzünde en çaresiz devlerin günâhı var
Zamanı sonsuzluğa bağlayan mahşerdesin

Dîvân-ı harbe giden yiğitlerin ardında
Kanayan kitaplara gül götüren yağmurum
Hüznü bir tabut gibi buluyorum derdinde
Senin toprağın için çırpınıp ağlıyorum

Memnû bir zerrîn kadar edâlı ve soylusun
Gamzelerinde nazlı kıvılcımlar gizlenir
Bağbozumunda bile yediveren boylusun
Gün olur ki, kalbinde gözlerim filizlenir

Bu sevda dayanılmaz bir ağıttır zülfünde
Rüzgârın her bûsesi içimde kurşun olur
Yıldız kayar, ay susar geceye güldüğünde
Dağda çiğdem solarken, çölde ceylan vurulur

Ben bu yol ayrımında sensiz olsam ne çıkar
Kahra göçen kuşların kanatlarında kaldın
Ölümün gözyaşları bir gün hicranı yıkar
Tarihe bir sır gibi düşer senin de adın

Ölüm Noktürnü

Seninle karşılaşıp solduğum ândı ölüm
Yüzüne baktığında tutuşup yandı ölüm

Çoğaldıkça çoğalan bir sevda ülkesinde
Ellerine dokundun; sana inandı ölüm

O efsunlu, yağmurlu, hercâî gözlerinden
Uçan kelebekleri mutluluk sandı ölüm

Akkor dudaklarından ağı düştü içime
Yollarında yürürken sanki insandı ölüm

Vîran eylediğin gün yorgun hayallerimi
Ayrılıkla, hüzünle, aşkla sınandı ölüm

Bir ömür vuslatını bekledi boynu bükük
Bilmem ki, aşk uğrunda neden kınandı ölüm

Süründü yıllar yılı karanlık köşelerde
Benim gibi kıvrandı, kahra dayandı ölüm

Her akşam tûfanında harâp oldu güneşim
Gece baygın bir rüya, gündüz hülyandı ölüm

Sensizliğin en ağır fermanıydı içimde
Dudaklarımdan sızan bir damla kandı ölüm

Ölüm seni sevmektir bir cellâdın elinde
Bilmem hangi yürekte böyle sultandı ölüm

SARI, SİYAH VE MAVİ

Sarı hangi umudun saçlarında mutludur
Hangi göz açık mavi bir denizdir içimde
Siyah, suyu arayan kölenizdir içimde
Gökler neden sizinle bakarken bulutludur

Yüzünüzde arasam, bulur muyum ülkemi
Ruhunuz gökkuşağı olur mu benim için
Gönlümün ırmağından eğilin, sevda için
Sizinle mahkûm ettim karanlığa gölgemi

Bilmezsiniz hangi âh evreni tutuşturur
Hangi yağmur söndürür bu hicrân âteşini
Bir şiirin kalbinde büyüttüm güneşini
Kim bilir, belki zaman bizi de buluşturur

Bir asma köprü bakar ötelerden ve mavi
Nâzenîndir, sarıdır, siyahtır bir kelebek
Yüreğiniz denizin, toprağın, göğün evi
Ey bebek, nârin bebek, güzel bebek, can bebek

Olsan da Bir, Olmasan da

Artık görünmüyor mevsimde hüzün
Bulutlar bir garip rüyaya dalmış
Ufukta güneşi ağlatan yüzün
Bir mültecî gibi tenhâda kalmış
Toprak yandı gülüm; çeşmeler zehir
Şimdi bilsen de bir, bilmesen de bir

Kaç kere çağırdım seni öteden
Turnalar uçurdum gittiğin yere
Bin parça eyledin kalbimi neden
Ruhum bir başına düştü göklere
Bana tebessümle bakıyor kabir
Şimdi gülsen de bir, gülmesen de bir

Derdimin yangını sardı gölgeni
Bir mahkûm kanıyla aktı izlerin
Deniz ölesiye severken seni
Neden gemileri yaktı gözlerin
Yıkıldı yolunu bekleyen şehir
Şimdi gelsen de bir, gelmesen de bir

Yağmurun inceden yağdığı yerde
Açan gül acıyı damıtır solar
Ağustos böceği düşünce derde
İçine kuşların sevdası dolar
Ölü bir mahzene gömüldü kibir
Artık sevsen de bir, sevmesen de bir

Çatladı en kavî yerinden tohum
Kıvılcım düşürdü sulara gonca
Her akşam ölümü koklayan ruhum
Seni de kuşanır hâkan olunca
Bu yerde bilinir destân-ı kebir
Şimdi kalsan da bir, kalmasan da bir

Zaman ki, ardımda pervane şimdi
Mekân defineler döktü yoluma
Fırtınadan umut bekleyen kimdi
Söyle, deniz neden gömüldü kuma
Zindan çöktü gülüm; kırıldı zincir
Benim olsan da bir, olmasan da bir

Kırmızılar Padişahı ve Sultan

Bir yerde sağnak sağnak hıçkırıktır yaşamak
Bir yerde öfkesiyle oyalanır yiğitler
Geceleyin gurbetin koynuna hüzün girer
Bir gönül sarhoşluğu damıtır gökte zaman
Pâdişah yapayalnız bir dünyayı sararken
Sultanın yüreğinde kirli sular durulur
Pâdişah el yazması bir sevdayı ararken
Sultan binlerce yılın hüzzâmıyla vurulur

Kalbinde bir kanama başlayınca toprağın
Siyah benekler düşer kuşların çehresine
Şarkı ölür, can susar, rivâyetler tükenir
Hâtıralar aldanır hâinlerin sesine
Tebessümü gariptir uğursuz kedilerin
Pâdişah bir kırmızı rüya ile uyanır
Yükselir bir sarayın kubbesine yalnızlık
Sultan kendi renginin siyahına boyanır

Bir kavgayı denizle kuşatınca bir adam
Sipahiler yorulur ölüm kokan yollarda
Işıldayan kaftanlar içinde yapayalnız
Pâdişah ay ışığı kuşkularla donanır
Sultan henüz burçları bilmeyen hercâî kız
Gün olur bir yanardağ âteşiyle sınanır

Varlığında tükenen can bulur yokluğunda
Yıkılır gölgesinde güneşi arayan köşk
Ne korkuyla ıslanan bir yürek aşkı bilir
Ne de onun göğünde kuşanır çileyi aşk

YANKI

Sana binlerce diyâr getireyim içimden
Sana en mahrem günün yorgun ikindisini
Sana binlerce hayal, sana binlerce gülşen
Her birinde çiçekler ayrı renk, ayrı âlem
Her birinde o siyah bakışların daha şen
Mevsimler sunayım ki, ne tereddüt, ne elem
Ellerim, bilir misin, ışıklardan süzülür
Her hüzmede binlerce kardelendir büyüyen
Her çizgisi adına yazılmış methiyedir
Bu soğuk iklim neden, bu kaçışın niyedir
Sen ey yalnızlığımın kollarında yürüyen

Geceler saçlarında saklıdır, bilmez misin
Yolculardan izini alıyor karanlığın
Gel benimle âteşe gir desem, girmez misin
Yine mi terk ediyor gökyüzünü bulutlar
Yine mi çürütüyor tohumunu âşiyân
Bir defa dokunmalı bir mumun yüreğine
Bir defa yürümeli devlerin köprüsünden
Mademki gidiyorsun, adresimi al benim
Evimi kafdağının eteğinde bul benim
Sen hazânı bilmeyen bir baharsın, bil de git
Ağlayan yüreğime bir defacık gül de git

SELAM

Selam sonsuz hayalin toprağına ey bahar
Selam göğü onaran kelamına sevginin
Koklamayı bilenler aydan alır gülünü
Selam bir yiğide ki, tebessümle kuşatır
İnleyen hayatını, ağlayan ölümünü

Selam geldiğin güne sultanım, bil ki ölüm
Karanlığında yetim bıraktı düşlerimi
Ötelerden yüzümün rengine od düşürdü
Ellerim yokluğunda bilmezdi titremeyi
Ne ben tende yanardım, ne ten bende üşürdü

Dağların gölgesini omuzlamak ağırdı
Bir bıçağın sırtında yürüdüm yıllar boyu
Sen yokken yüreğimin kulakları sağırdı
Nazar boncuklarına vurunca yalnızlığım
Kâh hüzün çekti beni, kâh kan beni çağırdı

Selam sana gökyüzü, ruhuma akan ırmak
Acının toprağında filizlenen kardelen
Selam fırtınalara verdiğim hatıralar
Doğduğun güne selam ey mühürlü hükümdar
Sen yokken dumanlıydı denizler ve karalar

Hayallerim akşamın saçlarını tarardı
Perdeleri kanayan pencerelerde gönlüm
Sen yokken gece gündüz gözlerini arardı
Mevsimleri ağlatan sızın vardı bağrımda
Yollarımda karanfil kokulu izin vardı

Ey çöl ağıtlarının aradığı sessizlik
Doğduğun gün sabahı öptü çobanyıldızı
Geldiğin âna değin uykularda tükendim
Bendim tahtırevanda mum arayan bezirgân
Kafesinde ölümü bekleyen rüya bendim

Bugün büyük gün, bir ay doğmalı ötelerden
Bilinmedik bir gökten almalıyım güneşi
Bulutlar yine dalgın bakarken yeryüzüne
Bugün büyük gün; tören yapmalı içimde aşk
Dönmeli boz bulanık tüm ırmaklar, özüne

Dağların acısını çekemez bir küheylan
Köprülerin ne kadar çaresiz olduğunu
Alevli bir rüyadan yere bakanlar bilir
Göremez sokakların kıvrandığını ölüm
Bugün büyük gün; tende çürüyenler dirilir

Yağmur öper sevdalı tohumu dudağından
Duyarım tomurcuğun yürek vuruşlarını
Ey bahar, kirpiklerin ıslandı mı senin de
Bana hangi çiçeği sunacaksın bağından
Kaçıncı yaşındasın bu sevda mevsiminde

Cemre olmalıydın aşk aşiyanımda benim
Düşmeliydin suyuna, toprağına ömrümün
Neden ötemde çoksun, böyle azsın yanımda
Bazen soğuk bir rüzgar esiyor saçlarından
Bazen tebessümlerin tutuşuyor canımda

Bugün büyük gün kalbim; yıldızlardan melekler
Pırlantalar dökmeli billur avuçlarına
Kayıp hazineleri bulup getirmeliyim
Başucuna koymalı ankanın gözlerini
Tarihin en gizemli çağına girmeliyim

Sis dağıldı ufkumda; kum saati bembeyaz
Sisli bir gündönümü yaşıyorum ülkemde
Zamanın bakışları ışıldıyor yeniden
Çözülüyor o eski karanlık bilmeceler
Korkusuz bir yaşamak süzüldü göklerinden

Doğduğu anda gelir iniltisi kederin
Şiirin damarında dolaşır kan gibi aşk
Doğduğu günde verir hayal son nefesini
Çoğalır sürgünleri uzağa gidenlerin
Çaresizlik terk eder gariplerin sesini

Tanyerine Mihengini Bıraktım

Çağlayana dönüşür nehirlerden gelişin
Yağmursuz bulut gibi bakarım toprağına
Masmavi yürüyorsun kötürümler çağına
Hüznün şâhikasını kahra gömen gülüşün
Tarihin gizli kalmış yüzünü aydınlatır
Pencere seni dinler, sokak beni anlatır

Kalbimin efsunuyla bozulur canda büyü
Pervasızdır korkuya yakalanan düşlerim
Kendimi anlatmaya gözlerinle başlarım
Geçince o dikenli, acımasız köprüyü
Varlığınla giderim adım adım ileri
İçimdeki kıvılcım yakıyor türküleri

Derdini karanlığa bırakan yıldızların
Yüzün girer her gece rüyalarına birden
Bakışların çıkarır mumyaları kabirden
Yolcuları menzile ulaştırır izlerin
Ne diye bir infilak arıyor kanda cellât
Şimdi son bir nehirdir damarlarımda hayat

Küllerinde ne diye oyalanır bu masal
Kar yağdı da ne oldu ülkeme; her şey sarı
Bağbozumunda öldü son bahçenin kuşları
Gitme ey nazlı mevsim, benim toprağımda kal
Canlandır susturulan şarkıları yeniden
Kurtar beni bu sisten, bu vahşi zemheriden

Bir vahaya varmaktır efkârınla vurulmak
Tükenen saatlerin çehresinden akar su
Ne ıstırap pençesi, ne ayrılık korkusu
En çaresiz anında bulanıkken durulmak
Pazarda satılırken sultan olmak Mısır'a
Oysa nice yeminler bozulur ardın sıra

Bize bir tören gerek nakkaşların elinden
Rengârenk çizgilerle donatılan bir düğün
Benim çocukluğumdur şâirlerde gördüğün
Benim kanım sızıyor anılar tünelinden
Bize bir dünya gerek, toprağın rengi beyaz
Resim gönder mehtapla, yağmurlarla mektup yaz

Hangi leylâ aldanır bir mecnunun sesine
Kanatlarında arar yitiğini gezginler
Süvari, küheylanı hisleriyle dizginler
Kanı damlar her gece şiirin rahlesine
Ya sen, ey nazlı bahar, duyar mısın âhımı
Arıyorum yıllardır kalbinde, sabahımı

İçine eskimeyen bir ayna tutuyorsun
Siyaha direniyor bahar yüzlü bilgeler
Kirpikleri zincirli, yüzü tenhâ gölgeler
Sahibini ararken hüznü avutuyorsun
Kıskanıyorsa , bil ki, söylendiğinde adın
Beddualarla gider can çekişen her kadın

Mihengimi bıraktım seninle tanyerine
Bütün günahlarımı alıp götürdü rüzgâr
Hangi dünyaya baksam orada gözlerin var
Sensizlik, bir denizde gömülmek en derine
Sonsuz armağanısın ruhuma, kaderimin
Kimse bilmez sen kimsin, bu soylu destan kimin

Nehirdi Aşka Hallaç

Sen yokken, ırmaklarım bilmezdi denizleri
Kalbimin otağına simsiyah damlardı su
Hangi karanlığından geçseydim şehirlerin
Sisli aşklar görürdüm ömrün aynalarında
Adı unutulmuştu sokakların, evlerin
Sen yokken, gergefinden bana bakardı kızlar
Her kuş bir tüy bırakıp giderken kanadından
Avcı hep yüreğime savururdu kendini
Sen yokken, ne ay vardı göğümde, ne yıldızlar

Başakları vahşice örselendi hayalin
Aldı hıçkırıkların rengini sardunyalar
Yıldızları arardı göğümüzde melâlin
Bizden önce girmişti bu vadiye mumyalar
Zevâlinle baktığım her aynada yürürken
umutların gönlüme âşiyandı, sen yokken

Ellerimde ansızın soluyordu çiçekler
Sükûtun, en isyankar süvariydi içimde
Korku karanlığıyla ellerime tutunmuş
Bir ağacın kökünden bakardı gözlerime
Bir çocuk kan ağlayan fotoğrafımı bulmuş

Yavuz bir hırsız gibi yüreğimden her seher
Kaçtım en mahrem duran yüzünden meleklerin
Penceremde biriken yıldızlar birer birer
Kuyusuna gömüldü kanayan bileklerin
Dudaklarımı verdim yuvasız kalan kuşa
Kör düğümler atıldı içimde her nakışa

Benmişim her incinen yürekte eriyen ah
Yıkılan mağaralar bırakılmış ömrüme
Rüzgâr susmuş; kuşların kanatlarında keder
Tükenmeyen geceler getirirken öteden
Sensiz kalan turnalar gökyüzünü terk eder
İklim çöller uğruna yakıyor perdesini
Aldatılan çocuğun avuçlarında boşluk
Sellere karışırken bu çaresiz sarhoşluk
Can kendisi dışında arıyor kendisini

Sen yokken yağmalandı yüreğimden akanlar
Nerdesin? neden katran kokuyor bahtımda tuz
Biz bahar vurgunları, pencereden bakanlar
Sen yokken karanlıkta aşka zindan olmuşuz
Nasıl da çoğaltmışız yalanın gölgesini
Can kendisi dışında arıyor kendisini

Yüreğim gergef gibi işledi yokluğunu
Nakışlarında yüzün filizlendi her akşam
Sen yokken, yangınlarda küle dönen benmişim
Ayırmışım küçülen varlığımı kendimden
Ayrılığı bilmeyen taşlara imrenmişim
Efkârıma sunarken yüce dağlar sisini
Gökkuşağı bulurdu doğum gününde ruhum
Can kendisi dışında arardı kendisini

Sensizlik yağmur düşen bir yaraydı her bahar
Her sonbahar ölümü tadardım kuytularda
Yüzünü görmeyince kırılırdı aynalar
Sen yokken uykusunda ağlardı kar tanesi
Hayalinle yorgundu derdimin bahanesi

Ben içmeden kurudu çeşmeler; karardı su
Ben geçmeden yıkıldı köprüler; yandı nehir
İhtiras, binbir gece masallarında bezgin
Ben hep senin ülkende yargılanan bir gezgin
Sen yokken siyah bana yoldaş olurdu kinle
Yelesinden huylanan küheylandı gençliğim
Ben hep senin uğrunda yürüdüm dehlizleri
Sen yokken aldatıldı kaşlarım kaleminle

Köy çilekeş yokluğun, şehir ayrılığınmış
Kan izi var gecenin kararan gövdesinde
Dilsizler, unutulmaz şarkılara sığınmış
Körler, şehlâ bakıyor taşların gölgesinde
Köle zincire vurmuş masum efendisini
Can kendisi dışında arıyor kendisini

Şimdi soylu burcundan baksam uzun bir aşkın
Toplasam sokaklara dökülen nergisleri
Şimdi cellâda mezar olsa kalbimde kader
Ayaklarına özge bir sevda mı toprağım
Yollar yurduna yine uçurumdan mı gider
Yıllardır tutmak için çırpınır ellerini
O ıssız tapınaklar, o masum azizeler
Bir gün gelirsin diye aldattığım dizeler
Hâlâ bir deniz gibi döver sahillerini

Bilmedim; gelincik mi döküldü kundağına
Hangi el beşiğine koydu o gün canımı
Girdiğin de ölümsüz çiçeklerin çağına
Yaprağınla, kokunla kuşattın her yanımı
Ev masalla bezendi, efsaneyle donandı
Oda, bir derviş gibi esrarınla sınandı

Raksını seyre daldım kara yüzlü devlerin
Sen yokken gözlerimde tipi vardı; gülmedim
Kuyuya atılmadan yusuf oldu yüreğim
Sensiz deniz bulaştı gözlerime; silmedim
Gözlerinde biriken yaşları kıskandı su
Başka şeyler istedi toprağından bahçıvan
Rüzgâr hep yanılgıyı taşıdı yurdumuza
Doğduğunu duyunca kaçtı göğün uykusu

Sensiz, göremez olur bulutlar dağ başını
Silinir gökyüzünden yıldızların izleri
Şakayıklar mahzundur sokak aralarında
Geceyi anlayamaz gündüzün dilsizleri
Kahramanlık veriyor şimdi son nefesini
Rüzgâr bir bilmecenin gözyaşıyla yıkanır
Vatansız kalanların kabuslarında bitkin
Can kendisi dışında arıyor kendisini

Atını terk etse de süvariler; ufuk boş
Umut ağır bir rüya görüyor inleyerek
İlâcını yitirdi sayrılar; hekim sarhoş
Sen yokken anlamadı hasret nedir, bir yürek
Her durakta yetimler ağlıyor mor çehreli
Seni gördü, köprüler yıkıldı; yollar deli

Ben böyle yürümezdim eskiden, ak adımla
Adımı bin bir hece yazamazdım adınla
Sensizlikten bunalıp tenhâlarda gezerdim
Batık bir gemi gibi derinlerde yüzerdim
Her sabah şimdi senin bahsini açıyorum
Her gün bir turna olup göğünde uçuyorum
Endamına bakarken esrarını özlerim
Her gece gözlerinle kapanıyor gözlerim

Sen yokken denizlerin dibine çöktü acı
Köpüren dalgalara karıştı kan ve zehir
Sen yokken hayat yine dare çekti Hallac'ı
Yıllarca ölüm aktı vadiden; yandı nehir
Ağlayan urbasında ölüm vardı dervişin
Sevdalı dudakları simsiyahtı âteşin
Kumrular benim için yakıyordu sesini
Can kendisi dışında arardı kendisini
Hep çeşmenin başında, hep susuzdum sen yokken
Tende sancıydı zaman; uykusuzdum sen yokken

Bulut Bilmez Göğünü

Yalnız sana gelmeye ayarlanmış pusulam
Uykum nice dağları eritiyor kendinde
Göklere can veriyor sende rengim, ışığım
Kalbimin bağlarını kuruttu sarmaşığım
Geçmişimi tiryâki aynalarda unuttum
Yanıldım her çaldığım kapının kenarında
Sana gelmek, varmak mı zehir kusan kıyıya
Bir dağa tırmanırken atılmak bir kuyuya
Yoksa bir pervanenin kırılıp düşmesi mi
Sana gelirken, yollar kanatıyor sesimi

Toprağı bilmez çiçek, bulut bilmez göğünü
Geceye sızan güneş içimden doğar benim
Gökyüzü yağmurları ruhuma yağar benim
Uzaklaşır tenimden malihulya rüzgârı
Konduğu her çiçekten hüzün devşiren arı
Benim kirpiklerimde büyütür peteğini
Kanatları kırılır benim acılarımla
Yalnızlık tutuşturur dağların eteğini

Ey bahar, neden yine kıpkırmızı, ellerin
Köklerine ölüm mü damlatıldı güllerin
Benim şu kahır yüklü göğsümde döner dünya
Yeniden doğmak için anne arayan zaman
Kâh yıpranmış bir evin duvarlarında leke
Kâh yaklaşan gün için gördüğüm kanlı rüya

Gündönümünde biter son şarkısı mevsimin
Namluların ucundan dökülür gözlerimiz
Kederli bir örtünün desenlerinde alev
Dilsiz semazenlerin küle gömer elini
Nasıl yaktın buzları kutbunda mihrâcenin
Nasıl diktin ömrüme bu sevda heykelini
Şimdi damarlarımda, şimdi derinde alev
Yokluğunu yazıyor dolunayda ecenin

Ben sende her ân gündüz olmalıyım; geceyim
Sen bende esrârengîz bir tanyeri gibisin
Ben senin ufuklarda çözdüğün bilmeceyim
Sen benim her hücremin ölümsüz sahibisin
Güneş sende doğmalı, sende batmalı akşam
Sende yürümeliyim saman yolunu sessiz
O parlayan yüzünde günü tutmalı akşam
Karanlığı koymalı saçlarında nefessiz

İster yakıp kavuran sahralardan geçelim
İsterse her akrebin ağısını içelim
Yüz defa bulansan da, bin defa durul bana
Kirpiklerin bugüne kapanınca, gülümse
Yarın hatırladığın rüyalarda ben varım
Gözünü açtığında yeniden vurul bana

Dağların ruhu neden titremez, bilir misin
Lâmbalar anlayamaz görüneni, öteden
Öteler hiç görmedi lâmbaların yüzünü
Ben hangi mecnunuyum o eskiyen çağların
Hangi dünyada buldum hayatımın özünü

Bir gün yakalar seni acılar doludizgin
Kâbuslarında bile sevdan olur bu gezgin
Bir gün sarar ruhunu yokluğumun kefeni
Benden uzaklaşmadan asla bilmezsin beni
Uçurtmalar dokunur gamzelerine senin
Koparılan kanadın feryadını kim duyar
Ne gelir ki elinden kırılan pencerenin
Hangi avcı, vurduğu kekliğin gözlerinde
Yıkılan bir âlemin ıstırabıyla yandı
Hangi âşık anarken bir çiçeğin adını
Benim gibi titreyip uykusundan uyandı

Bir gün bir mızrak olup kalbime girse zaman
Yokluğun yağsa gökten deli sevdama inat
Akşam fırtınalarda kaybolsa ayaklarım
Sabah cinnet geçiren bir volkanda erisem
Bir gün iliklerimde alevlense kâinat
Dönmemek üzre sessiz bir vâdiye yürüsem
Bir gün yok olsa tenim her köşesinde arzın
Arar mı bakışların hayalimi bu yerde
Sorar mısın: Yıldızım, ayım, güneşim nerde
Ömür dediğin urgan inceldikçe incelir
Alırsın cevabını bir melekten, gün gelir

Birkaç Deli Güvercin

Siyah belki aldatır içindeki beyazı
Talihin aynaları kırıyorsa, hüzündür
Sen yine anlamadın ne baharı, ne yazı
Beni cehennem kılan o esrarlı yüzündür

Sen küçük bir lalesin; avuçlarında nergis
Ben acının zehrine su katan hummalı dev
Gözlerinde isyanı damıtıyor kan ve sis
Gözlerimi yakıyor bu karayel, bu alev

Sen uzak bir nehirsin denizlere yabancı
Ben ruhumun çölüne göklerden su taşırım
Senin kalbinde kahra gülümseyen bir sancı
Ben kalbimi dağların derdiyle paylaşırım

Bilmem neyi aradım bir ömür kışlarında
Binbir gece yürüdüm hangi muamma için
Zümrüd-ü anka uçar senin bakışlarında
Benim rüyalarımda birkaç deli güvercin

TENHÂ HIÇKIRIKLAR

Siyah bir mumya mıdır bu hayal vâdisinden
Çıkagelir ansızın gölgesiyle, bir umut
Bir düş, karanlığında kaybolur menzillerin
Rüzgâr kıvılcımları doldurur içimize
Tutuşan saçlarından ateş akar gecenin
Alamaz göklerinden kimse rüyanı senin
Kaînat sarayında baht-ı devransın güzel
Bırak da kehkeşanlar yolunda yansın güzel
Pür telaş uyansa da uykusundan bilgeler
Bu sevdalı arzuhal arşa dayansın güzel
Belki bir gün âhınla alevlenir gölgeler
Rüzgâr umut arıyor saçının tellerinde
Gizem hâlâ hicranlı bir bahar ellerinde

İhtiras kin ve köpük, zakkuma candır isyan
Bir sondur biliyorum, son birin kitabı aşk
Bir damla gözyaşında boğulur mu bu hayal
Avuçlarında dağlar küçülüyor mahşerin
Gel bu mağlup sultanın inleyen tahtında kal
Gör ki, nasıl taşırmış sensizliği bir hamal
Söyle, şimdi şehirler kime inansın güzel
Aklımda binlerce yıl, ufkumda ânsın güzel
Geceyi titretiyor o mücella gözlerin
Melek değil, cin değil, sade insansın güzel
Irmaklar divanedir yurdumda; viranedir
Sensiz kalan saraylar, münzevi; ruhuma bak
Mor bakışlı bir ölüm, yaralı kuş ve leylâk

Ürkekse, yaprakları sararır çiçeklerin
Yorgun bir yalnızlıktan geriye kalan nedir
Nicedir karanlığı bitmiyor denizlerin
Nicedir kahrolası bir değirmendir rüya
Garip gölgeler vardır ardında sessizlerin
Bu hicranlı yaşamak, bu müheyya pelerin
Kim der ki kan rengiyle yine boyansın güzel
Sen ki, en ihtişamlı tahta şâyânsın güzel
Varlık ne yârdır bize, ne de düşmandır elem
Bilmeyenler anlamaz nerde âyânsın güzel
Dudaklarından alır mürekkebini kalem
Kırılan kâselerden süzülünce türküler
Mihengine gün doğar acının; ruhum güler

O ateş yüzlü canlar tenhâları titretir
Deli gömleği giyer ankâ duruşlu ozan
Âmâ bir tebessümle filizlenen kardelen
Sonsuzluk hayaliyle tutunur kayalara
O ıssız korkulardan yine hüsrandır gelen
Bir yoksulun her akşam dua burcunu delen
Kalbidir; dağ başında yine dumansın güzel
Ya güller içinde gül, ya âsumansın güzel
Bu esrarlı yenilgi cemresidir sevdanın
Bırak cellâtlar bizi ölümlü sansın güzel
Gökkuşağı göklere yazarken adımızı
Mecnun yolu bekleyen çöle ateş düşüyor
Ümidini kaybeden yolda kervan üşüyor

Sûretini arayan bir dünyada, tutkular
Süvarisi vurulmuş atlar gibi kederli
Çıplak ve ürkütülmüş çocukların sesinde
Nefesi zehir kokan fırtınalar gizlidir
Hüzün var yandığımız günün arifesinde
Terazinin vefâyı arayan kefesinde
mâverâyı bekleyen özge sultansın güzel
Yurdunda kâtilleri bile tutansın güzel
İnsafsızca bırakıp rüzgâra nefretini
Yokluğunu umanlar bir gün utansın güzel
Kelebekler sonsuza taşıyor sûretini
Yıldızları ne zaman görebilir yarasa
Kapkaranlık gecede mehtâbı da arasa

Lânetli bir kumpasın ortasında resimler
Gösterir o kaybolan renklerin sırlarını
Koynunda akbabalar yuvalanır bahçenin
O kırılmaz, o ketum kapılar nerde şimdi
Bumerang, endamına vurulsa da kefenin
Derûnî âlemini bilemez kimse senin
Öfkeye karşı sükûn, kahra ziyânsın güzel
Tende zerre olsan da, canda cihânsın güzel
Müjdeli bir yıkılış beklerken kanlı yaban
Sende âşikâr oldum; bende nihânsın güzel
Karartır renklerini yeryüzünde sâyebân
Dağ erir, ırmak kurur âhından aynaların
Işık sızar toprağa ruhundan aynaların

EYLÜLDE SUSAN ŞARKILAR GİBİ

Dumanlı bir vadide kaybolanlar nerede
Tüyleri nedense küf kokuyor martıların
Bir intihar çölünde yıkılıyor saraylar
Su damlıyor gecenin ortasında güneşten
Ne yıldızlar düşüyor ardına pusulanın
Ne de ay beliriyor göklerin aynasında
Kaptan zehir kokluyor dalgalardan; su ziyan
Deniz bana bir keder kalıntısı, bir isyan

Elbet bir gün bize de hayran olur şarkılar
Kimyasında şakayık filizlenir korkunun
Issızlığa türküler söylediğim rıhtımlar
Kıskanırken ruhumu limanlardan gün be gün
Elbet bir gün toprağı kalbi sarar göklerin
Zamansız yürüyüşler tükenir son durakta
Bakışını mühürler yollarına özlem; bil
Göçmen kuşa benzemez dağ başında ebâbil

İstilâ hangi ruhun dünyasında zamansız
Rüzgâr mı incitiyor bıldırcın kuşlarını
Eylülde susan şarkı vurunca sahillere
Bembeyaz gözleriyle kıyıya çıkan gemi
Ardında anne gibi ağlatır denizleri
Ben yine aynı harfim hecelerinde ömrün
Uslanırken yurdumda tayfalar, yadıma gir
Uyanıyor ufkumda hayal, bahtımda nehir

Rakkaseler derdine râm olunca gecenin
Düğümlenir kirpikte yılanların gözleri
Yuvasını yitirmiş kuşun kanatlarında
Sönen kıvılcımların külleridir hıçkıran
Sen uzakta bir rüzgâr burcusun ey muzdarip
Sen ötede nilüfer topluyorsun her akşam
Denizin kollarında vurulur mu suya gem
Tâcı yitik bir sultan gibisin; şanı müphem

Görünen ve Kaybolan

Seni dalgın bir köprü üzerinde apansız
Görüyorum; vefakâr bir ayna tutuyorsun
Kapanan gözlerimde uyuyan bir yıldızın
Renginde gökyüzünü arıyor bakışların
Kâh kıvılcımlar düşen saçlarında o rüzgâr
Kâh toprağa karışıp lavanta kokuyorsun

Eski bir rüya kadar uzak mı bana leylâ
Sen ki bazen gözümün gördüğü son noktasın
Bembeyaz ellerine bakıyorum, nâfile
Baharımda sessizce soluyor resimlerin
Nice bin kez aradım karanlıkta gölgeni
Neden hep o perdenin ardındaki yoktasın

Ay Kırılgandı

Ay kırılgandı; gökte gülümsüyordu renkler
Toprak bir muammaya dalmıştı gözlerinde
Unutulan ne varsa içimizde, uyanmış
Hükümdâr arayanlar ufuklara dayanmış
Ağlıyordu; sevdamız bir hayalin peşinde
Kısrak hangi isyanı doğurursa doğursun
Felek isterse beni baldıranla yoğursun
Bin ok delip geçse de yüreğimi bin defa
Sağnak sağnak yağsa da ruhuma bin bir cefâ
İçimi hayalinle doldurup esti rüzgâr
Ihlamur kokusundan, çeşmelerden yâdigâr

Bülbüllere yabancı bir gülü arayanlar
Nasıl da karanlığı oldular ömrümüzün
Korkusuyla yüzleşen kahramandı yüreğim
Bir umut türküsüdür, biter sandı yüreğim
Kuşattı kâinatı birden efsunlu yüzün
Ordular dört yanımdan geldi yakıp yıkarak
Yollar urganım oldu gözlerime bakarak
Acının yanardağı girse kalbime birden
Dağlar başıma çökse her ân tunçtan, demirden
Burçlarında dirilir yeniden sevda çağım
Senin denizlerinde büyüyecek ırmağım

Haykırmak istesem de, yakar beni erguvan
Ne muhâcir bir gönül, ne de suskun bir rüya
Eski ihtişamı yok fener alaylarının
Ufuklarda şi'rini okuyorum yarının
Bu sevdanın gölgesi düştü seninle suya
Yaralı bir güvercin kanadında buluştuk
Her lahza bir delinin rüyasını bölüştük
Kırılan saatlerin pınarında gün boyu
Yıkadık ruhumuzda kanatılan korkuyu
Hüznünü kaybedenler şimdi hayrandır bize
Ruhumuza bakıyor bir kitap, bir şirâze

İMGESEL AÇIDAN YAĞMUR

ARZU ÖZDEMİR

Edebî türler içinde ilahî esinlerden en çok beslenen hiç şüphesiz şiirdir. Molla Câmî'nin Mevlâna için söylediği "O yücenin vasıflarını anlatabilmek için ben ne diyebilirim, peygamber değildir fakat kitabı vardır."[1] ifadesinin işaret ettiği anlamı, ünlü Fransız şair Charles Baudelaire genelleştirmiş. Baudelaire'ye göre peygamberler ve şairler olmak üzere Tanrı'nın iki şifre çözücüsü vardır yeryüzünde.

"Darası alınmış söz" olarak nitelendirilen şiir, şairin bir yontuç misali sözü fazlalıklarından arındırma çabasının ürünüdür. Aynı zamanda bir maden işçisine benzer şair. Hz. Âdem'e öğretilen sözcüklerin içindeki asıl cevhere ulaşma arzusuyla "Vareden"in her yarattığı için aşikâr kılmadığı sırları keşfe çıkar. Sözcükler arasında türlü terkipler kurup, onları bir üst manaya taşıyarak âdeta bir simyacı gibi büyüler okuyucuyu. Hele söz konusu olan bir naatsa; Allah'ın Habib'ini (sav) övmek, O'nun (sav) ismini bir kez daha yücelttiğini insanlığa duyurmak için naat şairine bolca ikramda bulun-

1 Ömer Tuğrul İnançer, "İnsan-ı Kamil", *Keşkül*, Sayı 3, Ocak- Şubat- Mart 2005, s. 84.

duğunu ve kalbini ilhamlarla doldurduğunu düşünüyorum. Naat şairine sözün içindeki cevheri bulmasına yardım ediyor, terkiplerine efsun katıyor. Kanaatimce Allah, O'nun (sav) hürmetine yarattığı kâinatı, naat şairlerini vesile kılarak beziyor. Yeryüzünü Muhammedî ruhtan mahrum etmediğini ilan ediyor. Dünya daha yaşanır bir hale bürünsün diye mahzun, hicran acısıyla bükülen gönüllere teselli veriyor.

"Yağmur'u nasip ettiği için Allah'a şükrediyorum." diyen Nurullah Genç, bu gerçeği vurguluyor bence. Son dönem Türk edebiyatında yazılmış en müstesna naat olan "Yağmur", şair kelamından çok Allah'ın "Sevgilimi bir de bu sözlere anın." şeklindeki muradını yansıtıyor. Şiirin otuz yedi bentten oluşması ve Kur'an-ı Kerim'de otuz yedi ayetten oluşan tek sure olan Câsiye'nin beşinci ayetinde yağmurdan bahsedilmesi bu kanaatimi pekiştirdi. Üstelik Câsiye Suresi 25. cüzde bulunuyor. Yani "Yağmur"un yazıldığı şehir olan Erzurum'un plaka kodu.

O zamana kadar Efendimiz (sav) için kullanılmayan bir imge kullanılıyor bu şiirde: Yağmur. Naat denilince akla gelen ilk şiir olan Fuzûlî'nin "Su Kasidesi" olarak bilinen "Der Naat-ı Hazret-i Nebevî"den sonra ilk defa böylesine güçlü, böylesine kuşatıcı bir imge giriyor literatüre Peygamberimiz (sav) için.

Efendimiz (sav) ve yağmur arasındaki ilgileşimleri şu şeklide sıralamamız mümkün:

Ölü Tabiatı/Kalpleri Yeniden Diriltmesi

Efendimiz'in (sav) gelişinden önce geceyi yaşıyordu yeryüzü. Efendimiz'in (sav) veladetiyle gündüz yaşanmaya başladı. Gündüzün yaşandığı Saadet Asrı'nın üzerinden yıllar

geçti. Şu an ahir zamanda yaşıyoruz. Ve vakit yine gece... İslam rüzgârları yağmur yüklü bulutları yeryüzünün dört bir yanına dağıtmaz oldu artık. Toprak çölleşti, kalpler taşlaştı.

Neredeyse şiirin bütününde "yağmur"un bu özelliğine vurgu yapılıyor. Muhammedî ruhu yitirmemiz sonucu gerek toplumsal gerek bireysel açıdan nasıl bir yıkıma maruz kalındığı gözler önüne seriliyor. O'nsuz (sav) ne hale geldiğimizin resmi çiziliyor. Yağmurun ölü tabiatı yeniden dirilttiği gibi Efendimiz'in (sav) de ölü kalpleri dirilteceği umudunu taşıyor dizeler.

Zaten Câsiye Suresi'nin 5. ayetinde de yağmur bu yönüyle betimlenmektedir: "Gece ile gündüzün birbiri ardınca gelişinde, Allah'ın gökten rızık (sebebi olarak yağmur) indirip, onunla yeryüzünü ölümünden sonra diriltmesinde, rüzgârları evirip çevirmesinde aklını kullanan bir toplum için dersler vardır."[2] Susuzluktan çatlayan gönüller, o sevgilinin tekrar gelmesini istiyor. Rüzgârın tersten estiği yeter artık, diyor.

Rahmet Vesilesi Olması

"Yağmur"un "rahmet" olarak nitelendirilmesi herkesin malûmudur. Bu aktarım, bir mecaz-ı mürsel örneğidir. Netice söylenerek sebebe işaret edilir. Kur'an-ı Kerim'de de yağmur rahmet olarak nitelenir: "O, insanlar umutları kestikten sonra yağmuru indiren ve rahmetini her tarafa yayandır. O, dost olandır, övülmeye layık olandır."[3] (Şûrâ, 28)

---

2 *Kur'an-ı Kerim Meâli*, (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2010, s. 544.

3 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a.g. e.*, s. 528.

Efendimiz (sav) ise âlemlere rahmet olarak gönderilmiştir. Allah, bu hususu Enbiyâ Suresi'nin 107. ayetinde "(Ey Muhammed!) Seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik."[4] hitabıyla duyurmuştur kâinata.

Şair, daha şiirin ilk bendinde Efendimiz (sav) ve yağmur arasındaki bu benzerliği, "Rahmet vadilerinden boşanır ab-ı hayat" mısrası ile çağrıştırır bize. Ab-ı hayat yani bengisu, Efendimiz'in (sav) elleriyle içirilmektedir bütün insanlığa. Zaten suyla alakalı mucizeleri daha ziyade savaş meydanında gerçekleşmiştir. Zaman zaman parmaklarından oluk oluk suları akıtarak zaman zaman da Rabb'inden yağmur yağdırmasını isteyerek sahabelerin susuzluğunu gidermiştir. Aslında onlara içirdiği su, onları ebedî mutluluğa taşıyacak olan ölümsüzlük suyudur.

Şair; yaşamak zorunda kaldığı çağın insanlığa bir reçete gibi sunduğu sözde doğrularını reddedebilmek ister. Bu gücü kendinde bulabilmek için Efendimiz'in (sav) merhametine sığınır. "Yağmur bir gün kurtulup çağın kundaklarından, Alsam ölümsüzlüğü o billur dudaklarından" dizeleri bu iltica arzusuyla yazılan dizelerdir.

Canlı Olan Her Şeyin "Su"dan Yaratılması

Canlı olan her şeyin varlığını "su"ya borçlu olması, Enbiyâ Suresi'nin 30. ayetiyle sabit: "İnkâr edenler, gökler ve yer bitişikken bizim onları ayırdığımızı ve diri olan her şeyi sudan meydana getirdiğimizi görmediler mi? Hâlâ inanmayacaklar mı?"[5] Bir kutsî hadiste de habibi olmasaydı felekleri yarat-

4 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a.g. e.*, s. 353.

5 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a.g. e.*, s. 345.

mayacağını ilan etmiş Allah. Bu ayet ve bu kutsî hadis üst üste konulunca "su"yun, dolayısıyla "yağmur"un Efendimiz'i (sav) çağrıştıran en güçlü metafor olduğunu söylememiz mümkün.

"Yağmur"un asıl teması da bu zaten. Efendimiz (sav) sayesinde var edildiğimizin farkına varmak ve varlığımızı hakiki manada devam ettirmemizin yegâne yolunun da Efendimiz'e (sav) boyanmak olduğunu idrak edebilmek... Şiirdeki "Yağarsın taşlar bile yemyeşil filizlenir", "Bu değirmen seninle dönüyor, ahenk senin", "Yağmur, seninle biter susuzluğu evrenin; Sana mümindir sema, sana muhtaçtır zemin" ifadeleri işte bu hakikati en sarih şekilde yansıtan mısralardır.

Duaların Kabulüne Vesile Olması

Yağmur damlalarının her birini bir melek usulca indirir yeryüzüne. Aksi takdirde damlalar düştüğü yeri deler geçer; yağmur bir rahmet değil felaket olurdu. Dolayısıyla ruhanî varlıkların yeryüzüne teşrifidir yağmur aynı zamanda. Allah'ın rahmetinin en coşkun olduğu vakittir. Bu yüzden bu vakitte edilen dualar makbuldür. Bir hadis-i şerifte bu durum şöyle izah edilir: "Müslüman kişi için üç vakit vardır, onlarda dua ederse, sıla-i rahmi kıran ve günah olan bir şey taleb etmedikçe, kendisine mutlaka icabet edilir: Namaz için müezzin ezan okurken susuncaya kadar, savaşta iki saf karşılaşınca Allah aralarında hükmedinceye kadar, yağmur yağarken kesilinceye kadar." [6]

---

6 Prof. Dr. İbrahim Canan, *Kütüb-i Sitte Tercüme ve Şerhi*, c. 6, Akçağ Yayınları, Ankara, 2012, s. 524.

Yine bir başka hadiste şöyle buyurur Efendimiz (sav): "Peygambere salat ü selam getirilmedikçe, her dua önlenir. (Allah'a ulaşamaz, itibar göremez.)"[7] Çünkü Allah'a edilen duaların makbul olduğu ağız, hiç şüphesiz Efendimizinkidir (sav). Bu yüzden Efendimiz'e (sav) salâvatla duaya başlamak ve duayı bitirmek, duanın edildiği o zaman diliminin günahlardan arındırılmasıdır bir nevi. Daha da ötesi İslam'ın ilk şartı olan kelime-i şahadeti yinelemektir. Allah'a "Adının yanına koyduğun tek ismi kabul ediyorum. Yaratılma nedenimin O (sav) olduğunun farkındayım." demektir.

Genç, yağmur ile Efendimiz'in (sav) duaların kabulüne vesile olması yönünden benzeşmesine "Susuzluktan dudağı çatlayan gönüllerin; Sükûtu yar, sevinci dualar kadar derin" dizeleriyle değinmiş. Gönlün yağmur sularıyla ıslanmayı arzulaması gerek ki edilen niyazlar kabul görsün Yaradan'dan. Hem yağmur yağsın diye semaya açılan ellerin çalışmaktan, emek vermekten nasır tutması gerek ki yakarışının samimi olduğuna delil olsun.

Münkirlerin Kalbine Korku Salması/Müminleri Kollaması

Bakara Suresi'nin 19. ayetinde yapılan yağmur tasviri, var olan her şey gibi yağmurun da Allah'ın dinine hizmet etmek için başkalaştığını bildiriyor: "Yahut onların durumu, gökten yoğun karanlıklar içinde, gök gürültüsü ve şimşekle sağanak halinde boşanan yağmura tutulmuş kimselerin durumu gibidir. Ölüm korkusuyla, yıldırım seslerinden parmak-

7 Ahmet Ziyâüddîn Gümüşhânevî, *Râmûz'ül Ehâdîs*, Pamuk Yayıncılık, İstanbul, 2010, s. 473.

larını kulaklarına tıkarlar. Oysa Allah, kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır."[8] Yağmur'un bu ayette anlatılan özelliğine "Yıldırımlar parçalar çirkefin gövdesini" dizesiyle telmih yapıyor şair. Ayrıca bu dizede Reci Vakası olarak bilinen hadiseye de gönderme yapılıyor.

Şöyle ki; Müslümanları savaşarak alt edemeyeceklerini anlayan bazı müşrikler hileyle bu emellerine ulaşmayı planlarlar. Müslümanlığı kabul ettiklerini söyleyip İslam'ın öğrenmek için Efendimiz'den (sav) bir heyet isterler. Efendimiz (sav), bu makul teklifi kabul eder ve on kişilik bir heyet hazırlar. İrşat heyeti, Reci adındaki beldeye geldiklerinde kendilerine alçakça bir tuzak kurulduğunu fark ederler. Müşriklerden yüz tane okçu, müminleri ok yağmuruna tutar. İçlerinden Asım bin Sabit, "Allah'ım ben ilk günler senin dinini korudum, sen de bugün benim cesedimi koru!"[9] diye dua eder. Asım bin Sabit aynı zamanda Uhud Savaşı'nda Sülâfe denen bir kadının iki oğlunu öldürmüştür. Bu kadın, bu mübarek sahabenin başıyla şarap içmeye yemin etmiştir. Okçu müşrikler de bu kadına Asım bin Sabit'in cesedini parçalayıp götüreceklerdir. Ancak Allah sahabenin duasını kabul ederek bu alçak planı akim bırakır. Müşrikler tam cesede yaklaşacakları esnada bir arı sürüsü peyda olur ve müşriklerin cesede yaklaşmalarına izin vermez. Sabah gelip almak için oradan ayrılırlar. Fakat geldiklerinde sahabenin mübarek cesedini bulamazlar. Çünkü Allah, gece boyunca bir yağmur yağdırmıştır. Sele dönüşen bu yağmur sularıyla Asım bin Sabit'in mübarek cesedi sürüklenir ve mübarek naaş müşrik-

8 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a.g. e.*, s.5.

9 Ömer Öngüt, *Nurun Âlâ Nûr Kalplerin Anahtarı Hazret-i Muhammed Aleyhisselam*, Hakikat Yayınları, İstanbul, 2005, s. 518.

lerin necis ellerine düşmez. Asım bin Sabit'in naaşını parçalamayı düşünen müşriklerin çirkefçe planlarını yıldırımlara parçalatır Allah.

Zaten Allah, Kur'an-ı Kerim'inde yağmuru vesile kılarak mümin kullarını memnun edeceğini duyurmuştur: "Allah rüzgârları gönderendir. Onlar da bulutları harekete geçirir. Allah, onları dilediği gibi (bazen) yayar ve (bazen) yoğunlaştırır. Nihayet yağmurun onların arasından çıktığını görürsün. Onu kullarından dilediklerine uğrattığı zaman bir de bakarsın sevinirler."[10] (Rûm, 48)

İşte bu bilince Efendimiz (sav) sayesinde erişen Hz. Âli, Rabb'inden yağmur yağdırmasını istediğinde şu şekilde dua edermiş: "Allah'ım! Bizi bulutların zorlu olanlarıyla değil, uysal olanları ile sula."[11]

İnsanın Hakikatini Ortaya Çıkarması

"Yağmur"a atfen yapılan bir benzetme de insanın kalbinde gizlediğini önünde sonunda açığa çıkarmasıdır. Bu durum Bakara Suresi'nin 264. ayetinde şöyle izah edilir: "Ey iman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı halde insanlara gösteriş olsun diye malını harcayan kimse gibi, sadakalarınızı başa kakmak ve gönül kırmak suretiyle boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan ve maruz kaldığı şiddetli yağmurun kendisini çıplak bıraktığı bir kayanın durumu gibidir. Onlar kazandıklarından hiçbir şey elde

10 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a. g. e.*, s.440.

11 Eş-Şerif Er-Radi, *Hz. Âli / Nehcü'l Belâga*, (Çev.: Adnan Demircan) Beyan Yayınları, İstanbul, 2009, s. 392.

edemezler. Allah, kâfirler topluluğunu hidayete erdirmez."[12] (Bakara, 264)

Yağmur, mümin kullar içinse tam anlamıyla bir rahmettir. Onlar yağmur sayesinde umduklarının çok daha fazlasını elde ederler. Bir sonraki ayette yağmurun onlar üzerindeki işlevi anlatılır: "Allah'ın rızasını kazanmak arzusuyla ve kalben mutmain olarak mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yüksekçe bir yerdeki güzel bir bahçenin durumu gibidir ki, bol yağmur alınca iki kat ürün verir. Bol yağmur almasa bile ona çiseleme yeter. Allah, yaptıklarınızı hakkıyla görendir."[13] (Bakara, 265)

Efendimiz (sav) şairin deyişiyle "renkleri birbirinden ayıran mihenk"tir. Yağmur kaya tabiatlılarının üstüne yağdığında su akar üzerinden. Ama toprak tabiatlıların üzerine yağdığında yağmur suları emilir ve nice canlı beslenir bu suyla. Yani sadece kendisine değil, insanlığa da faydası dokunur böylelerinin. Allah'ın Efendimiz (sav) aracılığı ile bize bildirdiği hikmetlerdir burada kastedilen. Kimi bunlara kulak asmaz, kimi de varoluş gereklerini yerine getirir bunları yaşantısına geçirerek.

Yeryüzünü Kirlerden Arındırması

"Su"yun en önemli özelliği, kirleri temizlemesidir. "Yağmur"un bu yönüne ilk bentten itibaren vurgu yapılır: "Toprağı kirlerinden arındırır bir yağmur."

Henüz Efendimiz (sav) yeryüzüne teşrif etmeden Allah, ebabilleri vesile kılarak zorbalıkla batıl düşünceleri insanlığa

12 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a. g. e.*, s. 48.
13 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a. g. e.*, s. 48.

dayatmaya çalışanları helak eder. Kokuşmuş cesetleri de bir sele dönüştürdüğü yağmur sularıyla savurur Mekke'nin ötesine: "Sel gider ve zulmetin çöplüğü temizlenir." Mekke bir anlamda hazırlanır kutlu doğuma. Yağmur sularıyla tepeden tırnağa abdest alır.

Efendimiz'in (sav) gelişiyle artık bütün batıl inanışlar temelden sarsıntı geçirip yıkılacaktır. Yeryüzü ziyadesiyle kirlenmiştir ve bu yükü taşıyamaz olmuştur artık. Allah sevgilisini insanlığa bir armağan olarak gönderir ve bizden bütün yaşantımızda onu örnek almamızı ister ki toprağın kirlerden arındığı gibi biz de günahlarımızdan arınalım.

İlahî Kaynaktan Beslenmesi

Âşıklar, ilahî feyizlerle sırılsıklam olmayı arzular. Hiç şüphesiz yaratılmışlar içinde en üstün vasıflarla donatılan Efendimiz'in (sav) âşıklık istidadı, herkesinkinden fazladır. Çünkü hiçbir şey yaratılmadan evvel O'nun (sav) ruhu yaratılmıştır. Çünkü "Habibim" övgüsüne mazhar olan yalnız O'dur (sav). Çünkü Allah O'nun (sav) dışında kimseyle "iki yay arası ya da daha yakın" (Necm, 9) bir mesafeden görüşmemiştir. Gerek vahiyle gerek ilhamla beslediği habibi, Allah'ın insanlık için gönderdiği nebiler hatemidir. Bir kutsî hadiste ifade edildiği gibi Allah'ın "işiten kulağı, gören gözü, kavrayan eli, yürüyen ayağı"dır.[14]

Peygamberimiz (sav) aracılığı ile bize bildirilen hikmetler bu açıdan da "yağmur"a benzetilir. Mevlâna, Fihî Ma Fîh'te bu hususu şöyle açıklar: "Hikmet de yağmur gibidir ve kendi

14 Abdulkadir Geylânî, *Fütuhu'l Gayb (Âlemlerin Kapısı)*, (Çev.: İlyas Aslan, Derya Çakır) Gelenek Yayıncılık, İstanbul, 2012, s. 24.

madeninde sonsuz durumdadır. Yalnız ihtiyaca göre yağar. Kışın, ilkbaharda, yazın ve sonbaharda bu mevsimlerin ihtiyaçlarına göre az veya çok olur. Fakat geldiği yerde, yani kaynağında bitip tükenmek bilmeyen bir haldedir."[15]

Mevlâna bu çıkarımı, "Hiçbir şey yoktur ki hazineleri yanımızda olmasın. Biz onu ancak belli bir ölçüyle indiririz. Rüzgârları da aşılayıcı olarak gönderip yukarıdan su indirerek sizi onunla suladık. Onu toplayıp depolayan da siz değilsiniz."[16] (Hicr, 21-22) ayetlerinden yola çıkarak yaptığını yine aynı eserinde belirtir.

"Su"yun Özelliklerinin Efendimiz'e (sav) Benzerliği

Nasıl ki su, bulunduğu kabın şeklini ve rengini alırsa Allah'ın sonsuz ilmi ile kuşatılan Efendimiz (sav) de yaratılan her şeyin mahiyetini idrak eder ve bilir. Kendisi "ismet" sıfatıyla donanmış olmasına rağmen, günah bataklığına saplanmış insanları işte bu bilgisi sayesinde oradan çıkarabilmiştir.

Efendimiz (sav), cömert ve tevazu sahibidir. Su da ister mümin ister kâfir olsun herkes için yaşam kaynağıdır.

Su; temizdir, azizdir. Efendimiz (sav) de mahlûkatın ahlak bakımından en üstünüdür. Zaten Allah, Fetih Suresi'nin ikinci ayetinde onun gelmiş ve gelecek tüm kusurlarını bağışladığının müjdesini vermiştir.

Su, durmaz; akışkandır. Allah'ın her an yeni bir şen'de olduğu gibi Efendimiz (sav) de sürekli bir Rabb'ine doğru akış halindedir. Onun "estağfirullah"ı bizimki gibi günahlarımız

---

15 Mevlâna Celâleddin-i Rûmî, *Fîhi Ma Fîh*, (Çev.: Meliha Ülker Anbarcıoğlu), Ataç Yayınları, İstanbul, 2012 s. 72.

16 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a. g. e.*, s.274.

yüzünden değildir. Bugünkü idrakimle dün seni noksan bilişime istiğfar ediyorum, manasındadır.

Suda Allah'ın birçok sıfatının tecellisi vardır. Celal, Cemal, Rahman, Rahim, Hayy, Müzeyyen, Kuddüs, Gaffar, Kahhar bunlardan en bariz olanlarıdır. Efendimiz'de (sav) de Allah'ın sübutî sıfatları bir insanda tezahür edebilecek en güzel şekliyle cem' olmuştur.

Netice

Yağmur "çağın kundakları"yla tutuşan bir yangın sonrası, insanın "içinin göklerinden" gözyaşı olur yağar kalbe. Taşlaşmış kalpler yumuşar. Geçmiş, gelecek ve an aydınlanır gözyaşlarıyla arınan ruhta. Umutlar devşirilir. Sonuçta bir damla murdar "su"dur insanın özü. Panzehiri ise o sevgilinin ellerindedir. Ancak ne zaman sevgilinin nuru serpilirse bir damla murdar sudan yaratılan bedene, aşk işte o zaman zuhur eder. Aşk ateşiyle buharlaşır içine pislik karışmış su. Bu buhar, Allah'ın göklerinde temizlenerek tekrar insanın içindeki göğe yağar. Ve bu döngüyü kuran ise yalnız ve yalnız Efendimiz'dir (sav).

YAĞMUR'UN ŞERHİ

Vâreden'in adıyla insanlığa inen Nûr
Bir gece yansıyınca kente Sibir Dağı'ndan
Toprağı kirlerinden arındırır bir Yağmur
Kutlu bir zaferdir bu ebabil dudağından
Rahmet vadilerinden boşanır ab-ı hayat
En müstesna doğuşa hâmiledir kâinat

İki sevgili... Biri yoktan var ediyor sevgilisini. Diğeri bu lütfu karşılıksız bırakmayarak O'nun uğruna varlığını yok ediyor. Vareden sevgili kendi nurunu giydiriyor sevgilisinin suretine. Bilinmeyi murat ediyor; ama tek başına değil, sevgilisiyle beraber bilinmeyi murat ediyor.

Hz. Âdem ile dünya zindanına ilk insan gönderiliyor. Sonra bir başkası, bir başkası daha... Birçok insan gönderiyor yeryüzüne Vareden. Nebiler, peygamberler, suhuflar, kitaplar gönderiyor. Hepsi sevgilisinin gelecek olmasını müjdeliyorlar. Vareden sevgilinin sevgilisi inecek yeryüzüne. Görecek gözler, duyacak kulaklar O'nu (sav), dokunacak eller O'na (sav). Allah, O'nun (sav) hürmetine rahmet edecek insanlığa. O zamana kadar biriken kirler O'nun (sav) gelişi ile arınacak.

İnsanlık aydınlanacak. Ölüm bir yok oluş değil, sonsuz mutluluğa giden bir basamak. Bunu öğrenecek insanlık.

Şiir, "Vareden'in adıyla insanlığa inen Nur" dizesiyle başlıyor. Bu, gelişigüzel bir başlangıç değil. Tasavvuf edebiyatımızda eserlere besmele ile başlamak bir gelenektir. Bu gelenek telmih yoluyla devam ettiriliyor bu ilk mısra ile. Ayrıca Efendimiz'in (sav) Allah'ın zatına boyandığına ve yeryüzündeki küllî iradenin temsilcisi olduğuna da vurgu yapılıyor. Allah, sevgilisini esmalarının en kâmil sıfatlarıyla bezeyerek insanlara ayna tutuyor. Onları ancak ve ancak sevgilisine uydukları takdirde seveceğini, bağışlayıp esirgeyeceğini bildiriyor. Tanrılaşmış nefs putunu kim yere çalıp Hz. Peygamber'i (sav) model alırsa, o kişinin hüsrana uğramayacağını duyuruyor. Ne de olsa Kur'an-ı Kerim'in Fatiha Suresi'nde, Fatiha Suresi'nin be harfinde, be harfinin bir noktada gizlendiği gibi, tüm âlemler Efendimiz'in (sav) kalbinde gizlenmiştir. O'nun (sav) kalbine girebilmek de bu âlemlere vâkıf olup Vareden'i tanımak demektir.

Allah hiçbir şey yaratmadan evvel kendi nurundan Efendimiz'in (sav) nurunu yaratmıştır çünkü. Ancak cismen ilk yaratılan Hz. Âdem'dir. Cenab-ı Hak, Efendimiz'in (sav) nurunu Hz. Âdem'in iki kaşının arasına yerleştirmiştir. Hz. İbrahim'den sonra, Hz. İbrahim'in Hacer validemizden olan oğlu Hz. İsmail'e geçen bu nur, pak nesillere intikal ede ede sonunda asıl sahibini bulmuştur. Yani yeryüzü hiçbir zaman O'nun (sav) nurundan mahrum bırakılmamıştır.

Şair, ilk iki mısrada bu duruma telmihte bulunuyor. Şöyle ki; Hz. İbrahim'in Hz. İsmail'i kurban etmeye kalkıştığı sırada Allah, bir koçu Hz. İsmail'e bedel olarak yeryüzüne göndermiştir. Cebrail Aleyhisselâm vasıtasıyla getirilen bu kur-

ban, Sibir Dağı'nın eteklerine bırakılmıştır. Zaten Arapların atası kabul edilen Hz. İsmail'in ihtiyarlamış anne ve babasına rağmen mucize eseri doğumu, bir bakıma Hz. Muhammed'in (sav) cismiyle yeryüzüne teşrifinin yaklaştığını haber vermektedir.

Sibir Dağı'nın Efendimiz'in (sav) nurunu taşıyarak, gelişini müjdeleyen diğer bir olay da "Fil Vakası"dır. Esasen bendin tamamında bu vakada geçen hadiselere değiniliyor. Açımlayacak olursak Efendimiz'in (sav) dedesi Abdulmuttalip, Ebrehe'nin ordusuna karşı silahlanarak, Kureyşli gençlerle birlikte Sibir Dağı'na çıkar. Abdulmuttalip'in alnında Efendimiz'in (sav) nuru parlamaya başlayınca *(Vareden'in adıyla insanlığa inen Nur)* Mekke geceyi yaşadığı halde birden aydınlanır *(Bir gece yansıyınca kente Sibir Dağı'ndan)*. Bunun üzerine Abdulmuttalip ve beraberindekiler şehre inerler. Allah'ın yardımıyla Ebrehe'nin ordusu ebabillerin gagalarından atılan taşlar sayesinde helake uğrar. Filler ve binlerce düşman askeri oracıkta ölür. Birkaç gün sonra insan ve hayvan ölüleri pis bir koku yaymaya başlar. Bunun üzerine Efendimiz'in (sav) dedesi Abdulmuttalip, bu kokudan Mekke halkını kurtarması için Kâbe'de dua eder. Duası kabul edilir. Sağanak sağanak yağan yağmur, sele dönüşerek cesetleri ve leşleri Mekke'den uzaklaştırır. Şairin deyişiyle toprağı kirlerinden arındıran bu yağmur sayesinde rahmet vadilerinden ab-ı hayat boşanır.

O'nun (sav) doğumuna sayılı günler kala koskoca bir orduyu ebabil gagalarından atılan taşlarla helake uğratan Allah, o gün Kâbe'yi koruduğu gibi sevgilisini bütün tehlikelerden koruyacağını kanıtlar; ebediyete kadar da sevgilisinin ismini muhafaza edeceğini böylelikle duyurur. Şair, bentte

kullandığı teşhis sanatlarıyla da (ebabil dudağı, kâinatın en müstesna doğuma hamile olması) Efendimiz'in (sav) doğumunun sıradan bir doğum olmadığını, ezelden beri kâinat tarafından beklendiği hakikatini vurgular.

Yıllardır boz bulanık suları yudumladım
Bir pelikan hüznüyle yürüdüm kumsalları
Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım

Haram helal demeden elde edilen kazançlar, faize bulaşmanın kaçınılmazlığı, zenginin fakirin hakkını vermemesi, refah seviyesinin yükselmesine rağmen ihtiyaçların ve şikâyetlerin artması, Efendimiz'in (sav) bize bildirdiği ahir zaman alametleridir ve ne yazık ki bunların hepsine tanık olmaktayız. Sahabelerin şaşırarak dinlediği bu tezahürleri biz birebir yaşıyoruz. Bu tamahkârlığımızın tek nedeni de Muhammedîlikten uzaklaşmamızdır. Fıtratının gereklerini yerine getiremeyen insan, hem kendine hem başkalarına hem de doğaya zulmetmiştir. Asıl ironik olan ise yaptığı tahribattan memnuniyet duymasıdır.

Bentteki "pelikan" imgesiyle bu gidişattan hoşnut olamayıp sistemin dışında kalmak için direnenlere işaret ediliyor. Çünkü pelikanın en bariz özellikleri temiz, geniş suların kıyısında yaşaması ve yediği besine göre renk değiştirmesidir. Boz bulanık sularda yaşamak zorunda bırakılan pelikan hüzünlüdür yaşam alanı kirletildiği için. Rızkını tertemiz sulardan sağlamak yerine gittikçe bulanıklaşan sularda aramak durumundadır. Ne kadar da korunmaya çalışsa kursağından geçecektir kire bulanmış lokma. Rengi soluklaşacaktır.

Hüznü davasına delildir ama. Niyetiyle amelleri pür ü pak olacaktır illaki. Efendimiz (sav), bir işaretiyle emrine musah-

har kılmamış mıdır taşları? Öyleyse çağa ayak uydurmakla taşlaşan kalpler, bir anlık ihlâslı rabıta sayesinde yemyeşil otlar bitirmez mi merkezinde? Hem taş diyip geçtiğimiz şey, Bilal-i Habeşi'nin imanına şahitlik ederken, müşriklerin elinde yani Efendimiz'i (sav) yaralamak için fırlatıldığında imansızlığa şahit olmamış mıdır?

Hasretin alev alev içime bir ân düştü
Değişti hayal köşküm, gözümde viran düştü
Sonsuzluk çiçeklerle donandı yüreğimde
Yağmalanmış ruhuma yeni bir devran düştü

Zamandaki en küçük birimdir an. Küçüklüğü nispetinde derindir. Zihne kazınmış hatıraların vuku bulduğu noktadır. Yağmurun yağacağını haber veren şimşeğin gökyüzünde çakmasıdır. Kaderin değiştiği dönemeçtir. Olgunlaşmayı günlerce bekleyen dala yapışmış meyve bir anda yere düşer. Zamandır meyveyi olgunlaştıran ama meyvenin düşmesi bir andır. Şair, duyduğu hasretin yoğunluğunu anlatmak için "an" tabirini kullanmış. Hasret, bir "an"a sıkıştığında en kesif haliyle çıkar insanın karşısına. Bir ateş topu olur, gönüldeki çer çöpü yakar. Masiva'nın izleri silinir çıkan yangınla. Gönlün asıl sahibi kurulunca tahtına, feraset kazanır bakışlar. O'nun (sav) yüzü hürmetine yaratılan bu kâinat, O'nsuz (sav) daracık bir mekâna dönüşür gözünde. Her şey bir viraneden farksızdır O (sav) olmayınca.

Kız çocuklarını diri diri toprağa gömmekten en ufacık bir teessür duymayan bir topluluğa sahabe olma şerefini bahşeden o Sevgililer Sevgilisi (sav), belli ki çekilen hasret nispetinde gözün görmediği, kulağın işitmediği nimetler bahşedecektir. Ama O (sav), baş gözüyle görülmediği için nefsin

ve şeytanın yağma yeridir ruh. Direnci kırılır, gücü tükenir bazen. İradesini emredilen şekliyle kullanamaz. İşte çekilen hasret sayesinde nefsin ve şeytanın tuzaklarından kurtulup ruh da gönül gibi sağalır. Direnci ve gücü artar. İradesi küllî iradeye tamamen teslim olur. Yolu aydınlanır Allah'ın nuruyla. Dünyadaki hayatının bir gün son bulacağı gerçeği ve sonsuz bir yaşamda O'nunla (sav) beraber olabilme ihtimali yüreğine umut eker, içinde solan çiçeklere tekrar hayat bahşedip onları diriltir. Ruh, çağın prangalarından kurtulup kâbuslarla dolu bir devrin içinden ancak rüyaların yaşanabileceği bir zaman dilimine yolculuk yapar. Aldığı bu lezzetle ölümüne kadarki gündelik hayatında avutur kendini. Bekleyişin azabını hafifletir.

İhtiyar cübbesinden kan süzülür Nebi'nin
Gökyüzü dalgalanır ipekten kanatlarla
Mehtâbını düşlerken o mühür sahibinin
Sarsılır Ebu Kubeys kovulmuş feryatlarla
Evlerin anasına dikilir yeşil bayrak
Yeryüzü âvâredir, yapayalnız ve kurak

Şair, bu bentte Ebu Kubeys Dağı ile ilgili hatıralara değiniyor. İlk iki mısrada Hz. Cebrail aracılığı ile getirilen ve Hz. İsmail'e bedel olarak kesilen kurbana atıfta bulunuluyor. Şöyle ki; Efendimiz'in (sav) nurunu alnında taşıyan Hz. İsmail, yedi yaşında olmasına rağmen Allah'a kurban edilmekten kaçınmaz. Babası Hz. İbrahim de Allah'ın hükmüne boyun eğer. Bıçağı Hz. İsmail'in boynuna vurur ama bıçak, adetullahın hilafına Hz. İsmail'in mübarek boynunu kesmez. Tıpkı Efendimiz'in (sav) mübarek nurunu alnında taşıdığı zaman, Nemrud ateşinin Hz. İbrahim'i yakmadığı gibi. Bu

da gösteriyor ki Allah'ın o koçu göndermesindeki asıl murat, Efendimiz'in (sav) yeryüzüne gelip insanlığa rahmet olması içindir. Kim ve ne olursa olsun yaratılmış olan her şey, O'nun (sav) hürmetine yaratılmıştır çünkü. Allah bu hakikati gerek ayetlerinde gerekse kutsî hadislerde insanlığa duyurmuştur zaten.

Diğer mısralarda ise Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İsmail'le birlikte Kâbe'nin inşasını tamamladıktan sonra Ebu Kubeys Dağı'na çıkıp insanları hacca davet etmesi olayına telmih yapılıyor. Hz. İbrahim, o mühür sahibinin mehtabını düşleyerek haykırışıyla sarsar Ebu Kubeys Dağı'nı. Kâbe'ye başlama işareti olsun diye Nuh Tufanı'ndan beri yıllarca bağrında Hacer'ül Esved taşını saklayan bu dağ, sonrasında da Efendimiz'in (sav) nübüvvetiyle alakalı birçok olaya da meskenlik eder. Dedesi Abdülmuttalip, omuzlarına âlemlere rahmet olarak gönderilen torununu alıp Ebu Kubeys'e tırmanır. Kuraklıktan kavrulan Mekke için yağmur yağdırılmasını ister Rabb'inden. Duası geri çevrilmez. Bardaktan boşanırcasına yağmur tüm bereketiyle yağar Mekke'nin üzerine. Henüz çocuk yaşta olmasına rağmen, Efendimiz (sav) sayesinde Mekke halkı kurtulur kuraklığın sebep olacağı açlıktan ve sefaletten.

"Sarsılır Ebu Kubeys kovulmuş feryatlarla" mısrasıyla yapılan bir diğer telmih de Efendimiz'in (sav) ana rahmine düştüğü an yaşananlardır. Mısrada "kovulmuş" ifadesi geçtiğine göre şairin muradı daha ziyade bu olayı hatırlatmaktır. Cennetten kovularak insanları tuzağa düşürme hususunda

O'nun kulu ve resulü olduğunu tüm kâinata ilan eder. O eşsiz merhameti sayesinde birçok insan helak olmaktan böylelikle kurtulur.

Bunun dışında "Evlerin anasına dikilir yeşil bayrak" dizesinde Hz. Âmine annemizin Efendimiz'i (sav) dünyaya getirdiği sırada şahit olduğu hadiseye de gönderme vardır. Bu hadiseye göre gökler açılır ve üç melek elinde üç alemle yani bayrakla Âmine annemize görünür. Bayraklardan biri batıya biri doğuya biri de Kâbe'nin damına dikilir. "Yeşil bayrak" İslam dinini sembolize eder. Artık doğunun ve batının bu merkezden yayılan nurla aydınlanma vakti gelmiştir. Çünkü Kâinatın Efendisi (sav) yeryüzüne teşrif etmektedir.

Zaman, ayaklarımda tükendi adım adım
Heyula, bir ağ gibi ördü rüyalarımı
Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım

Gaflete dalmış insan dışındaki yeryüzündeki canlı cansız her varlık Efendimiz'i (sav) tanır. O'na (sav) hizmet etmek için yeryüzünde olduğunu bilir. Allah, yarattığı bütün varlıkların adetullahın yani fizik kanunlarının dışına çıkmasına izin verir Efendimiz (sav) için. "Kadir" isminin tecellisini hem Efendimiz (sav) üzerinden bizlere gösterir hem de her varlığı O'nun (sav) uğruna yarattığını anlamamızı ister.

Efendimiz (sav), peygamberliğinin 14. yılında Mekkeli müşriklerden kaçarken Sevr Dağı'nda Hz. Ebubekir ile bir mağaraya saklanmıştır. Bu sırada bir örümcek mağaranın ağzına ağ örmüş, iki güvercin de yuva yapıp yumurta bırakmıştır. Bu manzarayı gören müşrikler mağaranın içine bakmadan oradan çekip gitmişlerdir. Eşyanın aynı zamanda

Efendimiz'i (sav) koruma görevini de üstlendiğini görmekteyiz bu hadisede.

Nasıl ki Allah, kendi esmasını en kâmil şekliyle Efendimiz'e (sav) giydirmiştir; Efendimiz (sav) ile aynîleşen bir insan için de eşyayı adetullahın dışına çıkarma pahasına görevlendirebilir. Ancak zamanın, mekânın ve kişilerin başkalaşmasıyla eşya da başkalaşmıştır. "Heyûla, bir ağ gibi ördü rüyalarımı" mısrasıyla her şeyin tepetaklak olduğu, fıtrata aykırı hareket edilen bir çağda yaşandığı için eşyanın insana hayırlı hizmet etme noktasında ayak dirediği anlatılmak isteniyor. Bu vaziyet karşısında adetullahı bile yerine getirmek istemeyen eşya, "Rahman" isminin gereği olarak emirlere boyun eğmek zorundadır. Şuur sahiplerinin şuursuzca davranışlarını sineye çekmek durumundadır. Şairin müşahede ettiği manzara bir kâbustan farksızdır. Şaire göre attığı taşlarla fil ordusunu dağıtan, mağaranın ağzında O'na (sav) muhafızlık yapan, Mekke fethedildiğinde de kanatlarıyla gölgelik yapan bir kuş olmak daha tercihe şayandır her değerin tüketildiği bu zaman diliminde yaşamaktan.

Yağmur, gülşenimize sensiz, baldıran düştü
Düşmanlık içimizde; dostluklar yaban düştü
Yenilgi, ilmek ilmek düğümlendi tarihe
Her sayfaya talihsiz binlerce kurban düştü

Nisan yağmuru eğer istiridyenin içine düşerse mercana; yılanın ağzına düşerse zehre dönüşür, şeklinde bir imge vardır edebiyatta. Genç, bu dörtlükte bu imgeyi kullanmış. Bilindiği gibi Peygamber Efendimiz (sav) de miladi takvime göre Nisan'da dünyaya gelmiştir. Saadet Asrı'nda dünyaya gelmiş olsaydık, O'nu (sav) görme şerefine erişmiş olsaydık

içimizde mercan oluşurdu. Fakat bu çağda olduğumuz için zehir düşüyor nasibimize. Üstelik Efendimiz'in (sav) ahlakını, sünnetlerini yaşama ve yaşatma noktasındaki duyarlılığımızı yitirdiğimiz için de zahiren albenili dünya kadehinin içindeki zehri göremiyoruz.

Hâlbuki insan Peygamberimiz'i (sav) bilmek amacıyla yaratıldığından, özünde müthiş bir potansiyel taşır. İçi bataklık değil, gül bahçesi olmaya layıktır. Ama aynı zamanda da akıl almaz tuzaklarla çevrilidir etrafı. En büyük düşman da kişi farkında olmasa da insanın kendisidir. Çünkü nefs her zaman "benlik"i ön plana çıkararak, başkalarının hissettiklerini, yaşadıklarını önemsetmez. Hatta aynı acıya maruz kalmamış olmanın sevincini yaşatır içten içe. Oysa Peygamber Efendimiz (sav) en fazla çileyle imtihan edilen peygamber olduğu halde "Ümmettim, ümmetim..." diyebildiği için bütün yaratılmışların en üstünü olmuştur. İşte bu ayrıntıyı gözden kaçıran birçok insan, nefs ve şeytanla verdikleri savaşı kaybetmişlerdir.

"Gül"ün üzerine konan bir şebnem ne kadar da güzelleştirir "gül"ü. Edebiyatta Peygamber Efendimiz (sav) için kullanılan iki güçlü imgeyi (gül ve su) gözlerimizle müşahede ederiz bu manzarayla. Ne ilginçtir ki bizim "şahdamar" dediğimiz şey'e Araplar "hablu'l veriyd" demişler. Yani "gül ipi". İnsanların Allah ile kurbiyet kazanması, şahdamarın Arapça olarak idrak edilmesine bağlıdır. Vuslatı sağlayacak yegâne ip, O'nun (sav) bize uzattığı iptir. Çünkü Allah'a uçan bir ruh, Peygamber Efendimiz'in (sav) gölgesi ve koruması altına girmiş, demektir. Zaten bu ruha Allah'a vasıl eden kanatları takan da Efendimiz (sav) değil midir?

Bir güzide mektuptur, çağların ötesinden
Ulaşır intizârın yaldızlı sabahına
Yayılır o en büyük muştu, pazartesinden
Beyazlık dokunmuştur gecenin siyahına
Susuzluktan dudağı çatlayan gönüllerin
Sükûtu yâr, sevinci dualar kadar derin

İnsanlığın dibe vurduğu bir devirdir Cahiliye Devri. Nefisler olabildiğince azgınlaşmış; zayıf insanlar, erk sahiplerinin merhametine muhtaç hale gelmişlerdir. İnsanların canı, malı, ırzı tehlike altındadır. Son peygamber gelmeden önceki en kesif karanlığını yaşar insanlık. Ezilenler, horlananlar, haklarına tecavüz edilenler büyük bir sabırsızlıkla beklerler Ahir Zaman Nebisi'ni. O'nun (sav) gelişi ile başkalaşacaktır her şey. İnsanların değeri, malla, mülkle, ırkla, cinsiyetle, soyla, mensup olduğu kabileyle değil; Allah'a ve Habib'ine (sav) olan muhabbetle ölçülecektir.

Yalnız insanlık değildir O'nu (sav) bekleyen. Yeryüzündeki ve gökyüzündeki tüm varlıklar da beklerler O'nun (sav) teşrifini. Doğumundan önce ve doğumu esnasında gerçekleşen birçok olağanüstü hadise de bunun göstergesidir. Doğumunda gökteki yıldızlar uzanılsa dokunulacak kadar yere inmiştir. Bunun yorumu muhtemelen şöyle olmalıdır: Cehalet bataklığına saplanmış bir topluluktan, birer yıldıza dönüşecek ashabı delecektir karanlıkları.

Yüzyıllar öncesinden müjdelenir zaten Efendimiz (sav). Zebur'da, Tevrat'ta, İncil'de Allah'ın dinini kemale erdirecek bir peygamberin geleceğinden bahsedilir. Peygamberlerin sonuncusu ve müminlere şefaat etme mührünü elinde bu-

lunduran "Hatemü'l Enbiyâ"dır O (sav). Bütün mevcudatın yaratılma sebebidir. Artık sadece ismiyle değil, cismiyle de tanınmasının zamanı gelmiştir. Şairin "güzide mektup"tan kastettiği muhtemelen başta İncil olmak üzere diğer semavî kitaplardır. Saff Suresi'nin 6. ayetinde Hz. İsa'nın Efendimiz'i (sav) muştulamak için gönderildiği anlatılır: "Hani Meryem oğlu İsa, 'Ey İsrailoğulları! Şüphesiz ben, Allah'ın size, benden önce gelen Tevrat'ı doğrulayıcı ve benden sonra gelecek ve Ahmet adında bir peygamberi müjdeleyici (olarak gönderdiği) peygamberiyim.' demişti. Fakat (İsa) onlara apaçık mucizeler getirince, 'Bu, apaçık bir sihirdir.' dediler." [21]

Pazartesi, Efendimiz'in (sav) nübüvveti açısından müjde verici hadiselerin yaşandığı gündür. Bunlardan en önemlisi dünyaya teşrifinin pazartesine rastlamasıdır. Ayrıca Hacer'ül Esved'i kaldırıp yerine yerleştirmesi, Cebrail aracılığıyla peygamberliğinin bildirilmesi, Medine'ye hicret etmek için Mekke'den ayrılması, Medine'ye varışı, gibi pek çok mühim hadise hep pazartesi gerçekleşmiştir. Dünyasını değiştirip Rabb'ine kavuştuğu gün de pazartesidir.

O kutlu Nebi'nin (sav) gelişinden sonra binlerce pazartesi erir zaman tavında. Muştulu pazartesilerin yerini sendromlu pazartesiler alır. Nefisler azgınlaşır yeniden. Kapitalizm, bir tüketim çılgınlığını da beraberinde getirir. Irkçılık birçok masum insanın canını alır. Zaman dürülür sanki. Zamandan tasarruf için icat edilen eşya, akreple yelkovanın zembereğini bozar. Ne vakit sabah ne vakit akşam oldu bilenemez hale gelinir. Fast food kültüründen sevdalarımız da alır nasibini. Birden âşık olunanlar, birden silinir.

---

21 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a.g.e.*, s. 612.

Başa gelen her hadise, insanla ve kâinatla olan ilişkiler, kendini tanıma ve bulma gayreti içinde olan her insan için Allah'ın hikmetlerini bildiren bir mektuptur. Ama insanın hakikati nazara alarak bu okumayı gerçekleştirmesi için bir öndere ihtiyaç vardır. Bu önder de tartışmasız Hz. Muhammed'dir (sav).

Cahiliye Devri'nde Efendimiz'in (sav) nuruna ne kadar muhtaç idi ise insanlık, modern zamanlarda yaşayan bizler de en az o kadar muhtacız. Efendimiz (sav), gerek kendi zatıyla gerek de Allah'ın bizzat kendisine bildirdiği Kur'an-ı Kerim ile karanlıkları aydınlatmıştır. Zaten Kur'an-ı Kerim'de O Sevgililer Sevgilisi'nin (sav) ahlakı resmedilmiştir. Kutsal kitabımız, her çağda ve her mekânda tazeliğini muhafaza edecektir. Ayrıca her çağda gönderilen veliler de Peygamberimiz'in (sav) görevini devralarak insanlığa kılavuzluk edeceklerdir. Allah'a ulaşmak isteyen kulların ellerinden tutarak bu yoldaki türlü tuzaklardan onları koruyacaklardır. Hasret çekmekten kuruyup çatlayan gönüllere ab-ı hayat sunacaklardır. Fanilikten ürkmesi fıtratına işlenen insanoğluna ebediyen mutlu olabilmenin formülünü vereceklerdir.

Çaresiz bir takvimden yalnızlığa gün saydım
Bir cezîr yaşadım ki, yaşanmamış, mazide
Dokunduğun küçük bir nakış da ben olsaydım

Modern zamanlarda yaşayan insan katmerli yaşıyor gurbeti. Takvimden kopan her yaprak, Peygamberimiz'in (sav) yaşadığı çağla aramızdaki mesafeyi biraz daha artırıyor. Bir yandan ölüme yaklaşılırken bir yandan da Gül Devri'nden uzaklaşılıyor. Hal böyle iken hiç de iç açıcı değil manzara: Ça-

ğın reçete olarak sunulan öğretileriyle, kalpler mühürlenmiş; kâğıttan kelepçeler takılmış kollara; akreple yelkovan arasında sıkıştırılıp bırakılmış topluluklar. Ruhun sesi bastırılmış fabrika sirenleriyle. Tatmin, kanaatte değil; hep daha fazlasında aranır olmuş. Öteki'nin çığlığını duymamak için kulaklar tıkanmış. Ötekine kulaklarını tıkayan "ben" de varoluş gayesini tanımlayamaz hale gelmiş. Özetle Allah'ın Efendimiz (sav) aracılığıyla kurduğu düzen hem bireysel hem toplumsal açıdan bozulmuş. Huzur ve sükunetin yerini anarşi ve kaos ortamı almış.

Böylesine kaotik bir dünyada ve zamanda yaşamak durumunda kalan şair, ay yüzlü sevgiliyi düşleyerek yalnızlığından ve yabancılığından kurtulmaya çabalıyor. Ay yüzlü sevgili çekim alanına alıyor şairi. Ama mekânsal ve zamansal birliktelik olmadığı için med değil, cezir yaşanıyor ruhta. Ruh, kalbi de yanına alarak bir yolculuğa çıkıyor. Sevgili dokunsun istiyor kalbine. Dokunsun da nakış nakış işlesin istiyor onu. Çünkü kalpler ancak Peygamberimiz'in (sav) dokunuşuyla dirilebilir. Ve dirilen bir kalp için ise ne keder vardır ne mahzunluk.

Sensiz, kaldırımlara nice güzel can düştü
Yarılan göğsümüzden umutlar bican düştü
Yağmur, kaybettik bütün hazinesini ceddin
En son, avucumuzdan inci ve mercan düştü

Üç kıtaya yıllarca yayılan egemenlik, onlarca etnik kökeni bir potada eritip hoşgörüyü ve güveni tebaasına hissettiren bir yönetim, Efendimiz'e (sav) duyulan muhabbetle ve O'nun (sav) kurduğu düzene sadık kalmakla bu başarıya ulaşmış-

tır. Atalarımızın İslam kültür ve medeniyetine katkısı bütün milletlerden daha çoktur. Onlar en güzel naatları yazmış, en göz alıcı camileri inşa etmiştir. En önemlisi de bütün insanlığı kuşatan bir din algısı getirmişlerdir. Müslimler ve gayri Müslimler huzur ve güven içerisinde bir arada yaşamışlardır.

"Düştü" redifli bu kıtayla Peygamber Efendimiz'i (sav) gönlümüzdeki hak ettiği yerden indirmemiz sonucu ödediğimiz bedellere dikkat çekiliyor. Efendimiz'in (sav) "dürr-i yetim" oluşuna vurgu yapılıyor. Yani eşsiz, tek, benzersiz bir inci oluşuna. Bireysel ve toplumsal manada huzur tesis edilmesinin, bu dürr-i yetimi kalp istiridyesinin içinde saklayabilen kişilerin varlığı sayesinde mümkün olabileceğine işaret ediliyor. Çünkü O'nsuz (sav) güzelliğin hiçbir kıymeti yoktur; hakiki güzellik O'nun (sav) varlığı sayesinde kazanılabilir. O'nu (sav) bilmeyen ve tanımayan her şey nakıstır. Tamamlanması için Peygamber Efendimiz'in (sav) nuruna ihtiyacı vardır. O (sav), Allah ve insanlar arasında kopmayan bir bağdır. Kim ki bu bağa sımsıkı sarılırsa muhakkak ki Cenab-ı Hakk'a ulaşır.

İnşirah Suresi'nde belirtildiği gibi Allah, melekler aracılığı ile Efendimiz'in (sav) göğsünü yarıp kalbini yıkamış ve O'nun (sav) belini büken yükü kaldırıp kalbine ferahlık ve genişlik vermiştir. Bu sayede ilerde karşılaşacağı tüm zorluklara karşı direncini artırmıştır. Oysa bir nevi modern zaman köleleri olan bizler, bir mirasyedi misali Efendimiz'in (sav) bize bıraktığı hazinelere sahip çıkamadığımız için bu inşirahı göğsümüzde duyamamışız. Kalbimizde sıkıntı ve darlık sudur etmiş. Vahdet düşüncesine eremediğimiz için kendimizi emniyette hissedememişiz. Öteki'ne güvenimiz kalmamış. Öteki, bizim varlık alanımızı ihlal edebilecek ve çıkarlarımız

çatıştığında gözümüzün yaşına bakmadan canavarlaşacak potansiyelde görülmüş. Ayrıca biz de onlar için bir öteki olmuşuz. Yalnızlaşmışız. İçimizdeki sevmek arzusunu, kendimizi tehlikelerden korumak adına beslediğimiz nefsimize yöneltmişiz. "Allah'a teslim olmayanı, eşya teslim alır." veciz sözündeki gibi sermayemiz, kesret dükkânında sergilenen türlü mallar için harcanmış. İyi bir kariyer, daha çok para, işlerimizi tıkır tıkır işletecek bir çevre... Hal böyle olunca da ahirette bize şefaat edecek, dünyada da ruhumuzu sağaltıp bize şifa ve umut bahşedecek Efendimiz'i (sav) deyim yerindeyse küstürmüşüz.

Melekler sağnak sağnak gülümser maveradan
Gümüş ibrik taşıyan zümrüt gagalı kuşlar
Mutluluk nağmeleri işitirler Hira'dan
Bir devrim korkusuyla halkalanır yokuşlar
Bir bebeğin secdeye uzanırken elleri
Paramparça, ateşler şahının hayalleri

Bu bentte Efendimiz'in (sav) doğumu esnasında yaşanan olağanüstü olaylardan bahsediliyor. "İrhasat" adı verilen bu olaylar, Allah'ın sevgilisine sunduğu birer iltifat kabul edilebileceği gibi O'nun (sav) son peygamber oluşuna birer delildir. Bütün âlemler ve bu âlemlerin içindeki bütün varlıklar, kutlu doğumu kendi üsluplarınca kutlamışlardır. Dolayısıyla bu kutlamayı yapan varlıklardan biri de meleklerdir.

Yaratılmış olan meleklerin hepsi, Efendimiz'in (sav) dünyaya teşrifinden sonra yeryüzüne inerek O'nu (sav) üç gün boyunca ziyaret etmişlerdir. Birinci mısrada "sağnak sağnak" ifadesi kullanılarak melekler yağmura benzetilmiş. Kapalı şekilde yapılan bu istiarede hem meleklerin sayıca çokluğuna

hem de Efendimiz'in (sav) âlemlere rahmet oluşuna da gönderme yapılmıştır. Meleklerin ziyareti bununla sınırlı kalmamıştır elbet. Efendimiz (sav) mübarek ellerini semaya kaldırıp Rabb'inden yağmur istediği her an, daha elini indirmeden yağmur sularının her bir damlasını melekler indirmeye başlamıştır yeryüzüne. Her damla ile kâinatın yüzü suyu hürmetine yaratılan Peygamber Efendimiz'i (sav) yeryüzünde kaldığı süre boyunca bu vesileyle defalarca selamlamışlardır.

İkinci mısrada yine irhasata dair bir olaydan daha bahsedilir. Efendimiz'in (sav) doğumu esnasında gagaları zümrütten bir grup kuş, gümüş ibrikler tutarak havada durmuşlar, bu şekilde Hz. Âmine annemizi seyre koyulmuşlardır. O'nun (sav) teşrifinin haberi ile canlı cansız bütün varlıklar hareket geçmiştir. Kırk yıl sonra üzerinde Hz. Muhammed'in (sav) peygamberliğinin bildirileceği Hira Dağı da mutluluk şarkıları söylemeye başlamıştır bu müjdeyi alınca.

Ama herkes için muştu değildir bu doğum. İrhasata dair mucizelerden birkaçı da batıl düşüncelerin son bulacağını işaret eder. Kendini tanrı zanneden ve ahalisi tarafından tanrılaştırılan İran şahı, O'nun (sav) doğduğu gece rüyasında ülkesinin Araplar tarafından işgal edildiğini görür. Bu, neyin işaretidir? Bu, secde eder vaziyette doğan Peygamberimiz'in (sav) Allah'ın muhbiri ve hadimi misyonunu üstleneceğinin; Mecusîlik başta olmak üzere tüm batıl düşünceleri yıkacağının; insanî vasıflarını yitirmiş, âdeta her ferdi canavara dönüşmüş bir topluluktan kıyamet kopuncaya dek asla onların seviyesine ulaşılmayacak bir ulviyet yaratabilecek olmanın göstergesidir. Bu, Allah'ın himayesine alınmanın en büyük güç olduğunun kanıtıdır.

Keşke bir gölge kadar yakınında dursaydım
O mücellâ çehreni izleseydim ebedî
Sana sırılsıklam bir bakış da ben olsaydım

Özellikle Tasavvuf edebiyatında kullanılan "ayna" metaforu bu üçlüğün bel kemiğini oluşturur. Yine kapalı istiare yoluyla çehre, aynaya benzetilmiş. Çünkü "mücella" "ayna"nın bir özelliğidir. "Mücella", cilalı, parlak, her şeyi olduğu gibi yansıtan demektir.

Tasavvuf ıstılahında "ayna" tecelligahtır. Yani Allah, isimleriyle ve sıfatlarıyla seçtiği kalplerde kendini gösterir. Peygamberler ve Allah dostları, bu anlamda Allah'ı yansıtan birer ayna vazifesi görür. Allah, hem kendi vasıflarıyla bezediği bu ulvî şahıslara büyük bir şeref bahşeder hem de onlar sayesinde diğer insanların kendilerine çeki düzen vermesini murat eder. Allah dostları, Allah ve insan arasında berzahta yer alır. Onlar ne Allah'tan ayrıdır ne de Allah'ın aynısıdır. Onlar; Allah'ın tutan eli, gören gözü, konuşan dilidirler. Bu yüzden o mübarek çehreleri izleyenler, Allah'ın yeryüzündeki bir temsilcisi, bir vekili ile muhataptır hakikatte.

Peygamberimiz (sav) bu bağlamda tüm zamanların en parlak, en cilalı aynasıdır. Çünkü Allah, esmasını en kâmil şekilde O'na (sav) yansıtmıştır. Dolayısıyla Efendimiz'i (sav) görenler kaynağa direkt bağlanırlar. Efendimiz (sav), aynı zamanda her şeyi olduğu gibi gösteren bir aynadır. O'na (sav) bakan aslında kendi hakikatini görür. Ebu Cehil'in Efendimiz'e (sav) "Senin kadar çirkin adam görmedim!" hitabına karşılık Efendimiz'in (sav) ona "Haklısın." diyerek

mukabelede bulunması, az sonra Hz. Ebu Bekir ile karşılaştıklarında Hz. Ebu Bekir'in "Ya Rasulallah ne kadar güzelsiniz." demesi üzerine ona da aynı cevabı vermesi bunun bir göstergesidir. Zaten bunun sebebini soran ashabına da "Ben, Hakk'ın kudret eli ile cilalanmış bir aynayım, Türk olsun, Hindli olsun; bana bakar, kendi nasılsa, bende kendini öyle görür."[22] şeklinde açıklamada bulunmuştur.

Şair, bu bentle Efendimiz'in (sav) emsalsiz çehresini görme şansına sahip olamamanın verdiği kederi ifade eder. O mücella aynaya bakabilmek, feleklerin yaratılış nedenini seyretmek, yeryüzünde Allah'ı görmek demektir. "Aşk"ın kaynağından kana kana su içmek, gözlerin görebileceği en güzel simayla şerefyap olmak demektir. Rahmete boyanmak, nazarı sayesinde nefsin şeytanla olan işbirliğini bozmak demektir. Kendinin ne olduğunu, sınırsızlığını anlamak demektir. Ayrıca "sırılsıklam bakış" bağdaştırmasıyla iki manaya birden işaret eder şair. Bunlardan ilki yağmurla yani Efendimiz'le (sav) nasiplenmek arzusudur, bir diğeri de O'nu (sav) gören gözlerden sicim sicim yaşlar boşanmasının kaçınılmazlığıdır.

Sarardı yeşil yaprak; dal koptu; fidan düştü
Baykuşa çifte yalı; bülbüle zindan düştü
Kâtil sinekler deldi hicabın perdesini
İstiklâl boşluğunda arılar nâdân düştü

Efendimiz (sav), cehalet karanlığını Allah'ın hükümleri ile aydınlatınca insanlık mutluluğa ve saadete kavuşmuştur. Çünkü esasen O (sav); kâinatın özünü, çekirdeğini teş-

22 Şefik Can, *Mevlâna Konularına Göre Açıklamalı Mesnevi Tercümesi*, c.1.-2., Ötüken Yayınları, İstanbul, 2012, s. 176.

kil eder. Nasıl ki bir çekirdeğe o ağacın bütün özellikleri derc edilmiştir, Efendimiz'in (sav) gönlüne de âlemlerin haritaları nakış nakış işlenmiştir.

Bu yorum eksenli düşünüldüğünde kıtada açık istiare yoluyla birçok benzetme yapıldığını görmekteyiz. Bu benzetmeler şöyle değerlendirilebilir: Efendimiz (sav), diğer dinlerin hükmünü ortadan kaldıran İslamiyet fidanını kâinata dikmiştir. Bu fidan büyüyerek dal budak salmış ve ümmet bilincinin oluşmasını sağlamıştır. Yeşil yapraklar da ümmet bilincini taşıyan her bir ferde işaret eder. "Bülbül" ile kastedilen Allah'ın ve Habib'inin (sav) âşıklarıdır. Tasavvufî terminolojide bülbül, "gül"ün (sevgilinin) uğruna canını bile vermekten çekinmeyen âşığı sembolize eder. Gül, rengini bile "bülbül"ün kanından almıştır. İçli içli ötüşünün tek nedeni vuslata ermek istemesidir. "Baykuş" muhtemelen yeryüzünde bozgunculuk çıkaran insanları imgeliyor bu kıtada. Tünediği yerden fark ettirmeden avını kapması, düzeninin hileli olması ve karanlığı sevmesi gibi özeliklerine istianeden böyle bir yorumda bulunabiliriz.

"Arı", Kur'an-ı Kerim'in bir suresine (Nahl Suresi) adını vermiştir. Allah'ın vahyiyle insanlığa mucizevî bir rızık hazırlar. Ayrıca Reci Vakası'nda "arıların koruduğu sahabe" olarak ünlenen Asım bin Sabit'in mübarek naaşını çevrelemiştir. Müşrikler ele geçirmesin diye o mübarek naaşa, muhafızlık yapmıştır. Bu özellikleri dikkate alındığında "arı"dan murat, Efendimiz'in (sav) sünnetlerini yaşamaya çalışan ve bu şekilde insanlığa yarar sağlamak isteyen mümindir. Bir hadisinde

Efendimiz'in (sav) şöyle buyurması yorumumuzu destekler mahiyettedir: "Nefsim yed-i kudretinde olana yemin olsun ki, mü'min bal yapan arıya benzer. Yediği zaman temiz olanı yer. Güzel bırakır, konduğu dalı kırmaz ve bozmaz." [23]

Sinekler ise mikrop taşıyarak insan vücudunda çeşitli hastalıklara davetiye çıkarır. Bir hadisinde bu duruma da izahta bulunmuştur Efendimiz (sav): "Arıdan başka tüm sinekler insanoğlu için, âdeta cehennem ateşi, bela ve işkencedir."[24] Zaten Allah, Efendimiz'in (sav) mübarek bedenine hayatı boyunca bir kez bile sinek konmasına müsaade vermemiştir. Sinek bu bağlamda insanlar arasındaki uhuvveti bozmak için laf taşıyan, her türlü hileye başvurmaktan çekinmeyen nefsperest, Allah'a ve Habib'ine (sav) iman etmeyen kişileri sembolize eder. Efendimiz'in (sav) bir başka hadisinde belirttiği üzere "İman uryandır. Süsü haya, libası takva, malı (sermayesi) ise fıkıhtır."[25] Takva elbisesinden yoksun bu kişiler, imanın süsü olan "hicap perdesini" delince insanî meziyetleri bir nevi öldürmüşlerdir.

O kutlu yağmur yağalı yeryüzüne yüzlerce yıl geçmiştir. İşte "Sarardı yeşil yaprak dal koptu fidan düştü" mısrası ile O'ndan (sav) kalan mirasa sahip çıkamayışımız, ümmet olma şuurunu yitirişimiz anlatılıyor. Hal böyle iken her şeyin tersine döndüğü; ayakların baş, başların ayak olduğu üzerinde duruluyor. Zulümlerin, haksızlıkların alıp başını gittiği; eskiden yüz karası olarak görülen kabahatlerin övünç vesilesine dönüştüğü gerçeği sezdirilmek isteniyor. Allanıp pullandığın-

23 Ahmet Ziyâüddîn Gümüşhânevî, *a, g. e,* s. 612.
24 Ahmet Ziyâüddîn Gümüşhânevî, *a, g. e,* s. 294.
25 Ahmet Ziyâüddîn Gümüşhânevî, *a, g. e,* s. 274.

dan zahiri değişen ama niteliği Cahiliye Devri'ni hiç aratmayan bu dönemde, mümin kulların başında Damokles'in kılıcı sürekli sallanıp durmaktadır çünkü. Bir yanda zarara zararla karşılık vermekten bizleri men eden Efendimiz'in (sav) hatırına haksızlıklara ve zulümlere rağmen sistemin içine dâhil olmamak için sabırla ayak diremekteler, bir yandan da sabırlarını ve tahammüllerini artırmaları hususunda Allah'tan nusret, dertlerine derman beklemekteler. Dünyanın albenisi ne kadar da artsa Bezm-i Elest'te öylesine nimetlerin tadını almış ki müminler, dünyadaki hiçbir şey onları tatmin edemiyor. Bir nevi zindandalar. Zindandalar çünkü Sevgili (sav) yok yanlarında. Üstelik "Garip olanlara ne mutlu!"[26] hadisinin mazharları olarak "deli" olarak yaftalanan bu azınlığın zindan arkadaşları, kalpleri mühürlü çoğunluk. Kalpleri mühürlü olduğundan onlar (baykuşlar) illüzyonu "çifte yalı" zannetseler de hakikatte herkes geçici ve kalıcı bir yurdun arasındaki berzahta.

Dolaşan ben olsaydım Sâve'nin damarında
Tablosunu yapardım yıkılan her kulenin
Ebedî aşka giden esrarlı yollarında
Senden bir kıvılcımın, süreyyâ bir şulenin
Tarasaydım bengisu fışkıran kâkülünü
On asırlık ocağın savururdum külünü

Allah her peygamberini, velayet sahibi her dostunu gökyüzündeki bir yıldızla temsil ettirir. Peygamberimiz'in (sav) doğduğu gece, en parlak yıldızıyla tanışır semalar. Artık ka-

26 Şefik Can, *a. g. e.*,c. 5.-6., s. 76.

ranlıklar aydınlanacak, insanlar bu yıldız sayesinde sapmaktan, yolunu kaybetmekten kurtulacaklardır. Toprağa atılan tohum gibi, feleklere "kâinatın özü" olarak niteleyebileceğimiz güzeller güzeli Efendimiz'in (sav) nurunu temsilen bir yıldız kondurmuştur Allah. Daha yerinde bir ifadeyle zaten var olan yıldızı insanlara görünür kılmıştır. Şair, etrafına şuleler saçan bu yıldızın "bengisu fışkıran kâkülünü taramak" imgesiyle Peygamber Efendimiz'in (sav) doğduğu gece gerçekleşen bu mucizeye işaret ediyor. Bu yıldızdan etrafa saçılan her kıvılcım; bir batıl düşünceyi, inanışı yakacaktır. Böylelikle insanlık bu yıldızın işaret ettiği yön sayesinde ebedî mutluluğu yakalayabilecektir.

Bendin diğer mısralarında yine Peygamberimiz'in (sav) doğduğu gece gerçekleşen mucizelerden bahsedilmektedir. Müşriklerce kutsal kabul edilen Save Gölü birden kurumuş, Kisra Sarayı'ndan on dört sütun yıkılmış ve bin yıldır hiç sönmeyen Mecusî ateşi sönmüştür. On dört Fars şahının yönetiminden sonra Arapların Fars hâkimiyetine son vereceğine, batılın hükümranlığının biteceğine, şirke bulanmış "kutsal" anlayışının "vahdet"e tebdil edeceğine yıllar öncesinden bu mucizelerle işaret edilmiştir.

Şair, irhasata dair bu mucizeleri sıralarken psikolojideki "özdeşim kurma" ve "hayal etme" mekanizmalarını kullanıyor. Yani kendini mucizelere dâhil ederek Efendimiz (sav) ile özdeşleşmeyi amaçlıyor. Varlığını eritip O'nun (sav) eşsiz kalıbına dökmeyi ve bu sayede bütün zahiri güçlere, batıl düşünceye, "masiva"ya meydan okuyabilecek kudretle tekrar dirilmeyi hayal ediyor. Belki bilinçaltı, aynı mucizeleri bireysel bazda yaşayarak bu hayaline erebileceğini fısıldıyor şaire: "Vahdet düşüncesini yok sayıp, kendini ötekilerden tecrit ederek kurduğun benlik imparatorluğunu kurutmalısın

Save'nin kuruduğu gibi. Allah'ın izni olmadan bir yaprağın bile kıpırdamayacağını bilip sebeplerden, sebepleri yaratana çevirmelisin yüzünü. Nefs-i emmareyi ayakta tutan hasletlerini yıkmalısın teker teker Kisra Sarayı'nda yıkılan sütunlar misali. Ruhuna kor düşüren şeytanı kendi huzurundan da kovmalısın ki iyilikleri küle dönüştüren Mecusî ateşi sende de sönsün."

Bazen kendine âşık deli bir fırtınaydım
Fırtınalar önünde bazen bir kuru yaprak
Uğrunda koparılan bir baş da ben olsaydım

Allah'ın küllî iradesinden insanoğluna emaneten vermiş olduğu ufacık bir cüz bile insanın aldanmasına yeterlidir. Hz. Âdem'den beri genlerimize işlenen cüzi irademizin verdiği sarhoşlukla benliklerimiz tanrılaşır. Yunan mitolojisindeki Narkisos gibi sudaki aksimize bakıp kendimize âşık oluruz. Ancak çeşitli musibetlere, yitimlere maruz kaldığımızda acizliğimizi, çaresizliğimizi hatırlarız. Acizliğimiz bize daha anne karnında yetim, çocuk yaşta öksüz kalan Efendimiz'i (sav) çağrıştırır. Dürr-i yetim'in çırpınışları gelir gözümüzün önüne. Derdimiz küçülür, küçülür, sonunda yok olur. Asıl sevmemiz gerekenin suda gördüğümüz yansıma değil, onu yaratan olması gerektiğini anlarız. Yitirilerek gerçekleşen bu uyanış, dünyevî sahipliklerimizin değerini düşürür gözümüzde. Bu sahipliklerden biri de can'dır. Can'ın değeri; ne için, ne uğruna vazgeçildiğine göre anlaşılır. Âli İmran Suresi'nin 154. ayetinde belirtildiği üzere "göğüslerdekini denemek, kalplerdekini açığa çıkarmak için" can, bazı zaman imtihan vesilesi-

dir. Bu bağlamda zirvelerdeki yerine Efendimiz (sav) uğruna verildiğinde ulaşabilir.

Sensizlik depremiyle hancı düştü; han düştü
Mazluma sürgün evi; zalime cihan düştü
Sana meftun ve hayran, sana ram olanlara
Bir bela tünelinde ağır imtihan düştü

Bu dünya mümin bir kul için zindandan farksızdır. Çünkü sürekli hasretlik çekmeye mahkûmdur. Zalimin sahip olmayı arzu ettiği şeyler bu dünyadadır. Mümin için ise ruhlar âleminde ağzına çalınan enfes tatların zerresi burada yoktur. O'nu bu âlemdekiler mutlu edemez, ona ancak ve ancak teselli verebilir. Bazen Allah'ı hatırlatan bir çehre, bazen Efendimiz'i (sav) anlatan bir söz, bazen Allah'ın bir kelamı... Mevlâna Hazretleri'nin tabiriyle "şeb-i arus"a dikilidir müminin gözü. Onu anlamayan, üstelik ötekileştiren çoğunluğa rağmen yüreğindeki kor ile düğün gecesine takvim yaprakları saymaktır yaşamdan anladığı. Kimisi için cennet kokulu bir bebek, kimisi için bir düşkünün elinden tutmak, kimisi için de gördüğü bir düş ile oyalanmaktır, beklemenin adı. Mümin sürgündedir. Çünkü ötelerdedir meftun oldukları. Üstelik ruhlar âleminde "Ben sizin rabbiniz değil miyim?" sorusuna "evet" anlamına gelen "bela" sözcüğünü kullanarak musibetlere, çilelere maruz kalmayı peşinen kabul etmişlerdir. Onlar her şartta Rableri olan Allah'ı birlemekten ve sevmekten vazgeçmeyeceklerinin sözünü vermişlerdir bir kere.

Allah'ın hakkıyla sevilip sevilmediği ise, Efendimiz'e (sav) duyulan muhabbetle anlaşılır. Aksi takdirde bu iddianın mesnedi olamaz. Çünkü Allah'ın "Sevgilim" dediğini hiç sor-

gusuz sualsiz sevebilmek o kişinin teslimiyetini gösterir. Allah ile Efendimiz (sav) birbirlerinden ayrı düşünülemeyeceği için ruhlar âlemindeki sözleşmede kullanılan "bela" sözcüğü, Efendimiz (sav) âşıklarının başına musallat olur bu yüzden. Bir hadis-i şerifinde "(Ey delikanlı!) Eğer sen beni seviyorsan, belaya karşı bir siper edin. Nefsim yed-i kudretinde olana yemin olsun ki, beni seven kimseye bela, dağın tepesinden yerin çukuruna akan sudan daha süratli gelir."[27] diyerek kendisini sevenlerin ağır imtihanlara maruz kalacağını belirtmiştir Efendimiz (sav). Bu, her ne kadar olumsuz bir durum gibi algılansa da hakikatte öyle değildir. Hem duyulan hislerin samimi olup olmadığının anlaşılması hem de benliğin tanrılaşmasının önlenmesi bakımından musibetler gereklidir. Kendi üzerinde bir iradenin olduğunu yani bir Rabb'i olduğunu ve O'na her şartta teslim olması gerektiğini insan ancak aciz kaldığında idrak edebilir. Şeytanın Allah'ın huzurundan kovulmasına neden olan büyüklenmeciliğidir ne de olsa. Efendimiz'in (sav) canımız da dâhil sahip olduğumuz ya da olmadığımız her şeyden bize sevgili gelmesi, şeytanî bir his olan "haset"in bileğini büker. Böylelikle Efendimiz'in (sav) de bir beşer; ama Allah'ın adının yanındaki tek isim olduğu hakikati özümsenerek "varlık"tan geçilir ve iki sevgilinin işretinden memnuniyet duyulduğu ispatlanır.

Bâdiye yaylasında koklasaydım izini
Kefenimi biçseydi Ebvâ'da esen rüzgâr
Seninle yıkasaydım acılar dehlizini
Ne kaderi suçlamak kalırdı ne intihar
Üstüne pırıl pırıl damladığın bir kaya

27 Ahmet Ziyâüddîn Gümüşhânevî, *a, g. e,* s. 229.

Bir hurma çekirdeği tercihimdir dünyaya

Allah'ın âlemlere rahmeti Peygamberimiz'i (sav) bilmeden, tanımadan varlık nedenimizi, Allah'ın bizi yaratmadaki muradını anlayamayız. Gönlümüzün "masiva"dan temizlenmesi ve başımıza gelen hadiseleri doğru çözümleyip hayatımızı hakiki manada yorumlayabilmemiz için O'nunla (sav) aynîleşmeye çalışmamız gerekir. Üstü kapalı bir geçitteyiz çünkü hepimiz. Bizden önce gelenlerin kirlettiği uzunca bir geçit bu... Sırtımızda şeytanın vesveseleri ve tuzakları, ayağımızda bir pranga gibi nefsimizin bitip tükenmeyen arzuları var. Karanlık bir yer... El yordamıyla ulaşabilmemizin imkânı yok yolun sonuna. Bakışımızı değiştirip yolculuğumuzu başkalaştıran bir anlayış gerekli... Kalbe akan ilim gerekli... Paçalarımıza pislik bulaşmaması için elindeki fenerle güzergâhımızı aydınlatan bir rehberin izinden gitmemiz gerekli. Koklaya koklaya... Sütannesi Halime'nin yaşadığı Badiye'den gelmeli koku burnumuza. O'nun (sav) bastığı çimenlere basmalı, O'nunla (sav) oynamak isteyen çocuklar olmalıyız. Öksüz kalmalıyız çocuk yaşımızda. Kefenlemeli, gömmeliyiz annemizi kendi ellerimizle. O'nun (sav) boyasıyla boyanıp Allah'ın rahmetini celbeden mahzun bir gönül olmalıyız.

Şair, işte duyduğu bu kaygıya ve kedere son vermek, fikrini bulandıran kaosun içinden çıkmak için bu kıtada da yine Efendimiz'in (sav) yaşadığı zamanlara değiniyor. Badiye yaylası ile sütannesi Halime'yi, Ebva ile Hz. Âmine'nin vefatını hatırlatıyor bize. Üçüncü ve beşinci mısralarda yağmurun özelliklerini sıralayıp (yıkamak, damlamak) kapalı istiare yo-

luyla Efendimiz (sav) ve yağmur arasında benzerlik kuruyor. Varlık alanını ihlal eden algıları (kaderi suçlamak, intihar) yağmur ile beyninden arındırınca dertleriyle birlikte dünyanın da değeri gözünde küçülüyor. O'na (sav) temas etme şerefine ermiş bir kayayı, bir hurma çekirdeğini dünyaya ve içindekilere tercih ediyor.

Suskunluğa dönüştü sokaklarda feryadım
Tereddüt oymak oymak kemirdi gururumu
Bâhira'dan süzülen bir yaş da ben olsaydım

Rahip Bahira olabilmek... Yol gözleyip beklemek sevgiliyi... Allah'ın müjdesiyle karşılaşmak henüz kimsecikler duymadan, bilmeden... Dinine olan imanını kuvvetlendirmek içinde en ufak bir şüphe taşımaksızın... O mukaddes hayatın içine birkaç saatliğine de olsa dâhil olup kıyamet kopuncaya dek anılmak bu sayede... Ya bu devirde yaşayan âşıkları? Şairin kısmetine ise Rahip Bahira'ya nasip olan bu nimete özenmek düşmüş. Ama kuru kuruya özenmek kabul görmeyeceğinden bu sefer de tereddütlü düşünceler kol gezmiş fikrinde: "Baş gözleriyle göremediğim sevgiliden acaba kabul görür mü âşıklık iddiam? Benliğimi taşa çaldım mı hiç O'nun (sav) uğruna? Sırf 'İnsanlarla münakaşa ve mücadeleden uzak durun.'[28] dedi diye gururumu bir kenara bırakıp kaç kez vazgeçebildim hakkımdan? Delil yetersizliğinden davam düşer mi? Hem ne kadar samimi miyim hislerimde? Allah, insanoğlunu O'nu (sav) hakkıyla sevebilecek kudrette yaratmış mıdır ki hem?"

---

28 Ahmet Ziyâüddîn Gümüşhânevî, *a, g. e,* s. 255.

Kendine dair şüpheleri yüzünden sevgili nazarındaki yerini bir türlü tayin edemiyor şair. Bu yüzden içindeki tereddütlü düşüncelerin haykırışını, feryadını Bahira'dan süzülen bir damla yaşa dönüşmeyi bile göze aldığını ilan ederek susturuyor. Çünkü Bahira'dan süzülen o bir damla yaş, tereddüde hiç mahal bırakmaksızın Efendimiz (sav) uğruna akıtılmıştır.

Haritanın en beyaz noktasına kan düştü
Kırıldı adaletin kılıcı; kalkan düştü
Mahkûmlar yargılıyor; hâkimler mahkûm şimdi
Hakların temeline sanki bir volkan düştü

Uzaydan bakıldığında beyaz görünen tek yerdir Kâbe. Sevgililer Sevgilisi'nin (sav) doğduğu evin manzarasıdır. Göklerde meleklerin tavaf ettiği Beyt-i Mamur'un yeryüzündeki izdüşümüdür. Yeryüzünde inşa edilen ilk mescittir. "Harita'nın en beyaz noktası"ndan kasıt Kâbe ise bu kıta için şöyle bir yorum yapılabilir: İnsanlara toplantı ve güven yeri kılınan harem bölge olmasına rağmen 20 Kasım 1979 tarihinde kanlı bir baskına uğramıştır Kâbe. Peygamberimiz'in (sav) hadislerinde işaret ettiği bu olay, ahir zamanda yaşadığımızın, artık sona gelindiğinin en büyük göstergesidir. Zulümlerin artacağının, haksızlıkların başını alıp gideceğinin, mazlumların elinin kolunun bağlanacağının habercisidir bu kanlı olay. Aynı zamanda da Efendimiz'in (sav) yüzyıllar öncesinden haksızlıklara uğrayacaklara duyurduğu bir teselidir. Zulümlerin kol gezdiği bu devirde, zulme zulümle karşılık vermeyip masumiyetlerini muhafaza edebilenler elbette kazananlar olacaktır. Çünkü peşin ücreti terk ederek ertele-

nen bir mükâfatı tercih edebilmek, insanoğlunun en büyük imtihanıdır. Bu imtihanı kazanmak demek, uğruna kâinatın yaratıldığı o sevgilinin yaşantısını, öğretilerini, ahlakının resmedildiği Kur'an-ı Kerim'i benimsemek demektir.

Yine "harita"dan yola çıkarak bu kıta için şöyle bir yorum da yapılabilir: Müminin gönlüne bütün âlemlerin haritaları nakış nakış işlenmiştir. "Ben yerlere göklere sığmam, fakat mü'min kulumun kalbine sığarım."[29] hadis-i kutsîsi bu bağlamda söylenmiştir. Kâinatın küçültülmüş şekli olan insan, gönlünde kendisi için yaratılan âlemleri saklar. Ancak ne var ki işlenen her günahla bir süveyda daha eklenir kalbe. Bu küçük kara lekeler, birleşe birleşe âlemlerin haritalarını görünmez kılar. Hayata, kendine ve bir başkasına sadece zahir gözlerle bakan insan, varoluş gayesini de yitirir böylelikle. Amaçlar; doğruların, hakkın, hukukun üstüne çıkar. İrade, tanrılaştırır nefsi. Ufuk daralır. Feraset, sözlüklerde içi boşaltılan kuru bir lafa dönüşür. Çevresine, kendine yabancılaşır insan. Güçlü olan, mazlumun elinden gasp eder hukuku. "Bize dokunmayan yılan bin yıl yaşasın." deyip seyirci kalınır olan bitene. Yaşamasına izin verilen o yılanın bir gün kendisine de dokunabileceği aklının ucuna dahi gelmez. "Allah bize yeter, O ne güzel vekildir."[30] (Ali İmran, 173) yazılı kalkan ellerden düşer sabırsızlık yüzünden. Peşin ama geçici menfaatler, ötelenmiş ama ebedî olana tercih edilir. Cehenneme yuvarlanarak cehennemin ateşini hararetlendirebileceği unutturulur ona. Gönlüne nakşedilen haritalar silinince yol kaybedilir, menzile varılamaz.

---

29 Bediüzzaman Said Nursî, *Sözler*, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul, 2000, s. 119.

30 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a. g. e.*, s. 76.

Firâkınla kavrulur çölde kum taneleri
Ahuların içinde sevdan akkor gibidir
Erdemin, bereketin doldurur haneleri
Sensiz hayat toprağın sırtında ur gibidir
Şemsiyesi altında yürürsün bulutların
Sensiz, yükü zehirdir en güzel imbatların

Bütün sanat dallarını içinde barındıran bir eserdir kâinat. Yaratıcı, bu sanat eserini ilmek ilmek dokuyarak kudretini göstermek için gözler önüne sermiştir. "Sen olmasaydın, sen olmasaydın felekleri yaratmazdım."[31] buyurarak da güzeller güzeli sevgilisinin kendi nazarında yerinin ne olduğunu anlamamızı istemiştir. Madem gezegenlerden galaksilere, yıldızlardan kara deliklere milyarlarca canlı cansız varlık, O'nun (sav) hürmetine yaratılmıştır; her doğa olayının batinî sebebi esasen Efendimiz'dir (sav). Kum tanelerinin kavrulma nedeni çöl sıcağı değil; O'ndan (sav) ayrı kalışın hüznüdür. Çünkü çöl, en güzel ahuya mesken olmuştur bir kere. Toprak, kalbinde O'nun (sav) sevgisine yer vermeyeni üzerinden atmak ister. Çünkü sevilmeye, övülemeye en layık olan, adımlarını gezdirmiştir bir kere üzerinde. Rüzgâr böylelerine yağmuru rahmet olarak sunmaktan kaçınır. Çünkü rüzgâr, yaratılışının hakkını O'na (sav) gölgelik olacak bulutu taşıyarak vermiştir bir kere.

Bu bentte ismen veya niteliklerinin belirtilmesi şeklinde geçmese de "yağmur" imgesine çağrışım yapılır. Şair; kum tanelerinin kavrulması, bereketinin haneleri doldurması, toprağın ve rüzgârların varoluşsal düzene O (sav) olmadan hiz-

31 Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri, *Marifetnâme*, Âlem Yayıncılık, İstanbul, 2012, s.7.

met edemeyeceği şeklinde tespitlerde bulunarak Efendimiz (sav) ve yağmur arasındaki ilgileşimi, hüsn-i talil sanatının imkânlarından istifade ederek genişletir.

Devlerin esrarını aynalara sorsaydım
Çözülürdü zihnimde buzlanmış düşünceler
Okşadığın bir parça kumaş da ben olsaydım

Nübüvvet Peygamberimiz (sav) ile sona ermiştir; fakat velayet kıyamete kadar devam edecektir. Çünkü Allah, bilinmeyi murat ettiği için insanı yaratmıştır. Allah'ı bilmek ve tanımak da velayeti kazanmakla mümkündür. Allah, "Adl" sıfatının gereği olarak kendi esmasını net biçimde yansıtan velilerini bizlerden esirgememiştir. Allah, Onlar sayesinde bize şeytanın ve nefsin ruhumuzda kurduğu hâkimiyete son verme imkânını vermiştir. Onların izinden gittiğimiz takdirde zihnimizi bulandıran düşüncelerden sıyrılıp, fani dünyaya gereğinden fazla ehemmiyet vermekten kurtulabileceğimizi teminat etmiştir. Peygamberimiz'in (sav) varisi olarak niteleyebileceğimiz veliler, Allah'ın boyasıyla boyanmışlar, O'nun (sav) ahlakı ile ahlaklanmışlardır. Dolayısıyla Peygamberimiz'i (sav) ve sahabeleri en iyi tanıyan velayet hırkasını giyip, kalp aynasını cilalayabilen âriflerdir.

Şair; cehaletin pençesine düşmüş bir topluluğu ilmek ilmek tekrar dokuyarak sahabeye (devlere) dönüştüren Efendimiz'in (sav) kudretini bilmek istiyor. Çünkü buzlanmış düşünceleri ancak yağmur damlaları sayesinde çözülebilir. Saadet Asrı'nda dünyaya gelmediği için de bu çözülmenin tek yolu da kalbini "masiva"dan arındırıp bu kudretin esrarına vakıf olabilen bir veli bulmak ve Yunus'un deyişiyle O'nun gönlüne girebilmek... Çünkü bir velinin gönlüne girmek de-

mek, Efendimiz'in (sav) gönlüne girmek demektir. Varlık, benlik, gurur ağlarının sökülerek, "eşref-i mahlûkat"ın dokunması demektir. Kendini cilalı, parlak bir aynada seyredip kusurlarını, noksanlıklarını görebilmek demektir.

Sensiz, tutunduğumuz dallardan yılan düştü
İlkin karardı yollar, sonra heyelan düştü
Güvenilen dağlara kar yağdı birer birer
Sensizlik diyarından püsküllü yalan düştü

Dünya hayatı bir oyun ve oyalanma yeriydi; biz her sahipliğimizi yanımıza kâr sandık. Burada uykudaydık, ölünce uyanacaktık; biz gördüğümüz rüyayı hayat sandık. Allah'a kulluğumuz beraatımızdı; başkalarının dostluğunu tutunacak dal sandık. Tevekkülümüz, teslimiyetimiz tüm işlerimize kâfiydi, gayrısına güvenci teminat sandık. Ama yanıldık. Gönlümüzü temizleyemedik putlarımızdan gelip misafir olsun diye o biricik sevgili. Vicdanımız kulaklarını tıkadı Ashab-ı Bedir'in ayak seslerine. Gözlerimizi kapattık o nura, aydınlığı kusurlarımızı aşikâr kılmasın diye. Koca bir yalana inandırdık kendimizi. Sonumuzun bizden öncekilerin başına gelenle aynı olacağını bile bile...

İçinde bulunduğumuz çağın manzarasını bu şekilde betimleyen şair, Efendimiz'in (sav) nurundan, ruhundan yoksun kalındığında neler olduğuna dair bir resim çiziyor bu kıtada. Uhuvvet düşüncesiyle bireyler arası ilişkileri yoğuran Efendimiz'in (sav) insanlarda emniyet ve güven hislerini oluşturduğunu belirtiyor. Ayrıca O'nu (sav) tanımayan kişilerle ancak çıkara dayalı bir ilişki kurulabileceğini anlatmak istiyor.

Şair bir doğa olayının (heyelan) ardına saklayarak "yağmur"u kullanıyor bu dörtlükte. Yeryüzündekilere Muhammedî idrakten bîhaber olmaları yüzünden "yağmur"un bereket ve rahmet olarak değil; felaket olarak yağdığına işaret ediyor. Toprağı beslemesi gerekirken aşındıran yağmur, her doğa olayı gibi Allah'ın beşerdeki en kâmil temsilcisi, vekili olan Efendimiz (sav) için görevlendirildiğini ilan ediyor böylelikle.

Yağmur, duysam içimin göklerinden sesini
Yağarsın; taşlar bile yemyeşil filizlenir
Yıldırımlar parçalar çirkefin gövdesini
Sel gider ve zulmetin çöplüğü temizlenir
Yağmur, bir gün kurtulup çağın kundaklarından
Alsam, ölümsüzlüğü billur dudaklarından

Müşriklerden korunmak için kazılan hendekler, yer değiştirmiş bu çağda. Etrafımız sarılı derin çukurlarla. Hapsolmuşuz çağın gereklerine. İman edene "deli" demişiz. Davranışlarını hazdan ve faydadan arındırıp doğruyu seçenlere... Manasını değiştirmişiz sözcüklerin, değiştiremediklerimizin de boşaltmışız içini. Aşk, arabesk bir şarkı eşliğinde kamyonet arkalarında yolların tozunu atar olmuş. Garip garip bakmışız öte âlem için hazırlık yapana. Perdeler değil; güneşlikler çekilmiş gözlerimize. Kalbimiz taş kesilmiş. Nasıl kesilmesin ki en büyük problem bizim problemimiz. Başkasının acıları hak ettiğinden iyi ki gelmiş başlarına. Kutsal kitabımız olduğu rivayet edilen Kur'an-ı Kerim olur da tazeliği bozulur diye, bir daha dokunulmamak üzere duvara asılmış. Başucumuzdaki boşalan yere "stresten korunma ve mutlu olma yolları" nevinden kitaplar konmuş, içimizi tatminsizlikler

sarmış. Elde ettiğimiz mutsuz elde edemediğimiz huzursuz etmiş bizi. Şuurumuzu yitirmişiz Anne babalarımızı huzur evlerine, bebelerimizi kreşe gönderecek kadar mankurtlaşmışız. Peki, kim dur diyecek bu fıtrata ters düşen gidişata? Kim gönlüne âlemlerin sığdığı insanın hakikatini çıkaracak ortaya? Kim temizleyecek putları gönlümüzden, kim yıkayacak içimizin kirini? Kim hendeklere toprak doldurup bizi ölümsüzlüğe taşıyacak?

Şair, bendin bütün mısralarına "yağmur" imgesini sindirerek çağın hastalıklarından kurtulabilme reçetesinin Hz. Muhammed'de (sav) saklı olduğunu belirtiyor. Taşlaşmış, üzerine ölü toprağı serilmiş kalplerin o yağmurun tek bir damlasıyla tekrar hayat bulacağını ve zulümlerin böylelikle sona ereceğini ifade ediyor. Kur'an-ı Kerim'in yağmurla ilgili ayetlerine de telmih yapılıyor bu bentte. Şair, özellikle üçüncü mısrada Bakara Suresi'nin 19. ayetine işaret ediyor. Ayette geçen inkârcıların yağmuru haber eden yıldırım sesine kulaklarını tıkadığı ama Allah'ın onları çepeçevre kuşattığı için yağmura tutulmaktan kurtulamayacakları bahsi hatırlatılıyor. Ayrıca "Sel gider zulmetin çöplüğü temizlenir" mısrasıyla Fil Vakası'nda müşriklerin cesetlerinin ve hayvan leşlerinin sele dönüşen yağmur suları sayesinde Mekke'den uzaklaştırılması hadisesine tekrar gönderme yapılıyor.

Bendin son mısrasında geçen "dudak" mazmunu açımlamamız, şairin muradını anlamamız bakımından faydalı olacaktır. Şöyle ki "dudak", eski kullanımıyla "leb", tasavvuf ıstılahında ilahî tecellilerin kaynağıdır. Çünkü hem düşüncenin

yapı taşı olan söz, dudaktan çıkar; hem de dudağa olan yakınlık, sevgili ile mahremiyete erişmenin bir göstergesidir. Kelam boyutunda düşünüldüğünde dudağın ilahî tecellililerin membaı olarak imgeleştirilmesinin başlıca iki sebebi olmalı: Birincisi kalbine vahiy edilen ayetleri teker teker söyleyerek ashabına öğreten Efendimiz (sav), insanlığa sonsuz mutluluğun kapısını aralamıştır. Bir diğeri ise Efendimiz'in (sav) iki dudağı arasından çıkan "Ümmetim!" hitabına mazhariyettir. Bu yönü daha çok zahit meşrepliler için geçerlidir ve böyle algılandığında tam bir tecelliye uğramaktan bahsetmek doğru olmaz. Mahremiyet boyutu ise daha çok rint meşrepli âşıklar için düşünülmelidir. Birçok kişinin cennetteki Kevser suyunu arzulamasına rağmen onlar sevgilinin dudağının suyunu arzular. Onlara göre sonsuz mutluluğa erişmek, sevgili ile kurbiyetten geçer. Cennetin birçok görünümü varken sevgili tektir. Özetle vahdete erişebilmek sevgilinin dudağının suyuyla dirilmekle mümkündür. Çünkü oradan akan ab-ı hayattır. Bu temenni yüzyıllar öncesinde yine rint meşrepli bir âşığın (Fuzûlî'nin) gönlünden kâğıda şöyle dökülmüştür;

"Men lebin müştâkıyam zühhâd kevser tâlibi
Nitekim meste mey içmek hoş gelür hûş-yâra su"

[Nasıl sarhoşa şarap içmek, aklı başında (=ayık) olana (da) su içmek hoş geliyorsa, ben (senin) dudağını özlüyorum, sofular da kevser istiyor(lar)][32]

Madenî arzuların ardında seyre daldım
Küflü bir manzaranın çürüyen güllerini
Senin için görülen bir düş de ben olsaydım

32 Prof. Dr. Metin Akar, *Su Kasidesi Şerhi*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2000, s. 37- 38.

Tasavvuf edebiyatımızda "gül" metaforu Peygamber Efendimiz (sav) için kullanılır. O (sav), maddi ve manevi varlığı itibariyle eşsiz bir gül'dür. Teni gül kokar. Gülün ince yaprakları gibi narindir, nazenindir. İncitilmeye gelmez. Allah'ın, "Müzeyyen" ve "Cemil" isimlerinin beşerdeki kemalidir Efendimiz (sav), gülün çiçekler içindeki yeri gibi. Allah, bu âlemi sevgilisinin nurundan yaratmıştır. Bu yüzden tasavvufta âlem, bir gül bahçesidir. Yaratıldıkları nurun hakikatini muhafaza edenler, her daim tazeliklerini koruyan birer güldür bu bahçede. Toprağın bitkiyi beslemesi gibi onlar da bu nur ile beslenirler. Ne var ki yaşadığımız çağın kolay bulmaya ve hızlı tüketmeye imkân veren yapısı, meziyetlerin keşfedilmesinde ve geliştirilmesinde bir engeldir. Zihinler sayısız uyarıcıyla baş etmekten yorgun düşmüştür. "Masiva"ya olan iştiyak bu çağda zirveye ulaşmıştır. İman etmek ve gerekleri yerine getirmek elinde bir kor parçasını avuçlamakla bir tutulmuştur. Kısaca bu çağdaki gül bahçesinin güllerinin çoğu ya solmuştur ya da çürümüştür.

Şair, gördüğü içler acısı manzaranın tesiriyle kendi gül'ünü soldurmamak için bir savunma mekanizması arıyor kendine. Bunaltı veren bu durumdan düşleme (phantasy) yoluyla kurtulmak istiyor. Çünkü bilinçaltına ruhlar âleminde izlediği manzaranın eşsiz tadı kazınmış. Hem Hz. Yusuf'u zindandan kurtulmasını sağlayıp, Mısır'a sultan eden bir rüya değil midir sonuçta? Ayrıca "Beni rüyada gören (hakkıyla görmüş demektir) uyanıkken de (ahirette de) öylece görecektir yahut sanki beni uyanıkken görmüş gibidir; zira şeytan benim suretime giremez."[33] hadisinin müjdesine nail olabilmek için de

33 İmam Nevevî, *Riyazü's Salihin (Muhtasar)*, Işık Yayınları, İzmir, 2008, s. 281.

Efendimiz'i (sav) rüyasında görmeyi arzuluyor. Ama bunu öyle şiddetli bir arzuluyor ki "düşümde göreyim" yerine "düş olsaydım" diyor. Varlığını O'nun (sav) uğruna tamamen eritip, buharlaştırdığını anlatmak istercesine...

Şehirler kâbus dolu; köylere duman düştü
Tersine döndü her şey sanki; asuman düştü
Kırık bir kayık kaldı elimizde, hayalî
Hazîndir ki; dertleri aşmaya umman düştü

Şehirler... Modernizmin makyajına boyanmış tünekler... İnsanın estetik algısını körelten beton ve demir yığınları... Gürültüleri, bastırmış "öteki"nin "Ben de buradayım!" çığlıklarını. Kalbi, akrep ve yelkovan arasına sıkışmış bir "ben"in beyhude kendini arama macerası için atıyor. Ruhunda ise birçok gedik açılmış toprağını hoyratça kullanan insanlar yüzünden. İbni Haldun'un ortaya koyduğu "asabiye" kavramı, yani cemaat şuuru köylerde şehirlere nispeten fazla. Bu sayede köyler, bir nebze olsun kurtarabilmiş bağrında sakladığı insanları modern yaşamın açmazlarından. Şehirlilerin bangır bangır bağırarak topa tuttuğu muhafazakâr ve gelenekçi yapı, toplumun en küçük birimi olan ailenin korunağı olmuş köylerde. Şehirlerde cemaat şuurun yerini zevk, lüks, çıkar aldığı için "asabiye" idraki zayıflamış, aileler imamesi kopan bir tespih gibi savrulmuş her bir yana.

Çocukluğu köyde geçen bir şairin şehir hayatına bir türlü adapte olamayışı, ruhunun bu keşmekeşi reddedişi bir otobüs yolculuğunda camdan dışarı bakarken Kur'an-ı Kerim'de geçen şu soruyu çaktı şairin zihnine: "Fe eyne tezhebün (Nereye gidiyorsunuz)?" (Tekvir, 26) Çağın her türlü tuzağına

bağrını açmış neon ışıklarının gözlerini kamaştırdığı bir şehre mi yolculuğun? Bir baksan göreceksin: Ahir zaman fitnelerinin birer bomba gibi şehrin kalbine düştüğünü. Dumanlar köyleri bile sarmış. Peki, nereye gidiyorsun? Menzilin neresi? Bu âlemde bir yer mi? Yoksa zamanın dürülüp, mekânın lâmekâna dönüştüğü bir âleme mi yolculuğun? Kimleri görüyorsun orada? Allah ve Sevgilisi'ni mi? Yalnızlar değil mi sahnede? Yaratılan ne varsa hepsi birer seyirci, birer tanık. Bu "aşk"ın bir tanığı... Âlemleri üst üste bindirince okudun mu hikmetleri? Dünya zamanıyla Saadet Asrı'nda sergiledikleri bu "oyun"dan çıkardın mı dersler kendine? O'na (sav) öykünüp âşıklık/maşukluk nasıl olur anladın mı? Senin de bir hissen olsun diye sundukları yol haritasına baktın mı bir kere, anlamaya çalıştın mı? Ürperdin mi hiç? Sana nasıl bir erk verilmiş, nasıl bir şeref bahşedilmiş, idrak ettin mi? İkna edebildin mi semaları gadabı değil, rahmeti göndersinler diye? Nuh'un gemisinden bir tane de sen yaptın mı kesret denizinde boğulmamak için? Nasibine ne düşürdün söylesene? Kırık bir kayıkla, "Yelkenler fora!" denir mi hiç? O nurlu çehre aydınlatmadan rotanı karanlık dehlizlerden sağ salim çıkabilir misin karaya?

Şairin zihninde şimşek gibi "Nereye gidiyorsun?" sorusu çaktıktan sonra belki de bu düşünceleri, bu neviden sorgulayışları aydınlandı. Gündelik hayatın keşmekeşi içinde neci olduğuyla, nereden gelip nereye gittiği ile alakalı soruları erteleyen insan, zamanın uzadığı yolculuklarda kendine bakma imkânı bulabiliyor çoğu kez. Beden taşınırken başka bir yere, ruh da bedene uyum sağlamak adına bir yükselişe geçiyor. Ufku genişliyor. Şuur ise bilinçaltında bir keşfe çıkıyor.

Bu keşifle, suya düşen bir taşla gittikçe genişleyen halkalar gibi sorgulanıyor makrodan mikroya tüm kâinat. Bundan sonraki dörtlükte Osmanlı Devleti'nin çöküşüne telmih yapıldığına göre şehirlerin üzerine kâbus çökmesi ile devletin işlevini yerine getirmeyişi arasında alaka kuruluyor. Şehirleşmeyle ilgili ilmi tasnifin sistematiğini ortaya koyan İbni Haldun, kentlerin tamamen devletin gereksinmesinden doğduğu yargısında bulunur ve bu yargısını "doğa metaforu"nu[34] kullanarak destekler. Devleti akarsuya, kenti ise akarsu sayesinde yeşillenen toprağa benzetir İbni Haldun.

Şiire adını veren yağmur metaforuyla İbni Haldun'un doğa metaforunu bağdaştırarak düşündüğümüzde bu dörtlükle alakalı şöyle bir yorumda bulunabiliriz. Devletin işlevini yerine getirememesi mikro planda şehirlere ve köylere de sirayet eder. Akarsu (devlet), yağmur sularından [Efendimiz'den (sav)] mahrum kaldığı için toprağını (kentleri) besleyemez. Toprağın üzerinde yeşillikler (insanî değerlerimiz) bu sebepten kurumaya yüz tutar. "Tersine döndü her şey sanki asuman düştü" dizesiyle yağmurun kesildiğine [Efendimiz'in (sav) sünnetlerinden, ahlakını yansıtan Kur'an-ı Kerim'den yüz çevrildiğine] gönderme yapılır zaten. Bir zamanlar şehirleri bezeyen akarsular yatağını değiştirerek dert ummanlarına akar. Kırık bir kayıkla karaya çıkmaya çabalar bu asrın insanları. Bocalar durur. Korunaklı Nuh'un gemisi yerine kırık bir kayığı tercih ettiğinin farkında bile değildir. Yaşamını kolaylaştırmak adına yitirdiği, yok saydığı değerler; insanlardan intikamını onları mutsuz etmekle alır.

---

34 İbni Haldun, *Mukaddime*, (Çev.: Halil Kendir), c. 2, Yeni Şafak Yayınları, İstanbul, 2004, s. 471- 473.

Ayrılığın bağrımda büyüyen bir yaradır
Seni hissetmeyen kalp, kapısız zindan olur
Sensiz doğrular eğri; beyaz bile karadır
Sesini duymayanlar girdabında boğulur
Ana rahminde ölür sensizlikten bir cenin
Şaşkınlığa açılır gözleri, görmeyenin

Kâinat bir bedense Efendimiz (sav) onun ruhudur. Yani var edilme nedeni olduğu gibi aynı zamanda da varlığını devam ettirme nedenidir. Beden, yaşaması için ruha ihtiyaç duyar; ama ruh, beden olmasa da vardır. Bedendeki tüm hücrelerinin ruhtan haberdar olması gibi kâinattaki tüm zerreler de Efendimiz'den (sav) haberdardır. Yaman Dede merhum, şu dizelerinde;

"Gül açmaz, çağlayan akmaz, İlâhî nûrun olmazsa
Söner âlem, nefes kalmaz, felek manzûrun olmazsa" [35]

bu hakikate değinmiştir. Bir "şey"in evren içindeki görevini sıhhatli bir şekilde yerine getirip Allah'ın türlü isimlerine ayna olması, Efendimiz'in (sav) nurundan yaratılması sebebiyledir. Evrenin sürekliliğini ve nizamını da "bakışlarını her daim feleklerin üzerinde gezdiren" Efendimiz (sav) sağlamaktadır. Bakışlarını bir "şey"in üzerinden çekmesi demek; o "şey"in çürümesi, solması, bozulması hatta ölmesi demektir. İnsanın ise mahlûkat içindeki yeri apayrıdır. O yüzden sorumluluğu da mükâfatı da cezalandırılması da farklıdır. Seçim hakkı tanınmıştır kendisine. Ya adını "nisyan"dan ya da "üns"ten türetecektir. Yani ya yaratılmışların en şerefli-

35 Mustafa Özdamar, *Yaman Dede*, Kırk Ambar Yayınları, İstanbul, 2008, s. 94.

si olacaktır ya da en aşağısı. İradesini "nisyan"dan yana kullananlar, âlem-i ervahta kendi özüne işlenen bu bilgiyi, bu tanışıklığı cazibedar dünya fitneleri yüzünden unutmuştur. Sebeplerin çokluğunda "vahdet" düşüncesini boğmuştur. Kalbini günahların akınından koruyamayıp süveydalarla kaplamıştır. Davranışları ve sözü birbirini tutmayan kuzu postu giymiş bir kurt gibidir âdeta yeryüzünde. Bozguncudur. Hâlbuki insan adını "üns"ten (yakınlık) de türetebilecek potansiyeli de taşır özünde. Çünkü Efendimiz (sav) de kendisi gibi bir beşer'dir. Allah, sevgililiğe bir "beşer"i seçmiştir. O seçilen sevgilinin izinden giderek Allah ile bir yakınlık, bir dostluk kazanabilir insan.

Genç, âlemlerin yaratılma ve varlığını devam ettirme gayesinin Efendimiz (sav) olduğunu bu dizeleri yazarak tasdik ediyor. Bir nevi şahadette bulunuyor. Ne mutlu ona ki yarın evladın babadan, babanın evlattan bucak bucak kaçtığı gün gelip çattığında şahadetini belgeleyen yazılı bir metin olacak elinde.

Saatlerin ardında hep kendimi aradım
Bir melal zincirine takıldı parmaklarım
Yeryüzünde seni bir görmüş de ben olsaydım

Yabancı olmak... Yaşadığı çağın yabancısı olmak... "Melali anlamayan bir nesle aşina değiliz."[36] diyen Haşim gibi... Psikolojinin doğrularını rafa kaldırıp "şimdi ve burada" yaşamaktan hoşnut kalamamak bir türlü... Ruhun ve bedenin farklı zaman dilimlerinde yaşaması... Aitlik duygusunun

36 *Ahmet Haşim / Bütün Şiirleri*, (Haz.: İnci Enginün-Zeynep Kerman), Dergâh Yayınları, İstanbul, 2012, s. 153.

yoksunluğu ile derin bir hüzne ve kedere boğulmak... Ucuz kahkahalarının arasında, acı bir tebessüm kondurmak yüzüne... Kolay ulaştıkları ile nefsini beslemek yerine, uzaktaki bir sevgiliyi düşleyip visali arzulamak boyuna... Şairin dediği gibi âlem-i ervahtan kalan bir hatıranın köze dönüşmüş halini yüreğinde saklamayı göze almak... Her şeyin değerinin fiyatıyla ölçüldüğü bir çağda asırlar öncesindeki bir sese kabartmak kulağını... Yabancı olmak... Anlaşılamamak, anlamamak... Diğer taraftan Efendimiz'in (sav) "Garip olanlara ne mutlu!" hitabının mazharı olmak. Ne buruk bir saadet!

Buruk bir saadet, çünkü bir çift gözün görebileceği en güzel cemaldir Efendimiz (sav). Ruh ve beden bir aradayken Cenab-ı Hakk'ı temaşa edebilmektir diğer bir deyişle. "Attığın zaman da sen atmadın, fakat Allah attı." [37] (Enfal, 17) ayetinin de tasdikiyle O (sav), küllî iradedir. Allah'ın temaşa edilebilecek en net görünümüdür. Nazarı Allah'ın nazarıdır. Dolayısıyla O'nu (sav) görmek, dünya hayatında erişilebilecek en büyük kısmettir. En mücella aynada kendine bakıp ne olduğunu anlayabilmektir.

Dakikalar, saatler geçtikçe Allah ile tanışıklığı artarmış Efendimiz'in (sav). Aralarındaki samimiyet artıkça bir önceki günkü idraki için yetmiş kez istiğfar edermiş Allah'ı hakkıyla bilemediği düşüncesiyle. "Saatlerin ardında hep kendimi aradım." mısrasında şair, iki gününün eşit olduğu takdirde zarara gireceğini idrak ederek kendi hakikatini bulabilme yani Yaratan'ı tanıma yolunda ilerlemek istiyor. Bunun en kestirme, en hızlı yolu da deyim yerindeyse trafoya direkt bağlanmak. Miraç'ta iki yay arasından daha yakın bir mesa-

37 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a. g. e.*, s. 188.

fede görüşen o iki sevgiliden birini yeryüzünde görebilmek, tarifsiz bir sevinç olsa gerek. Ne mutlu sahabelere!

Sensiz, ufuklarıma yalancı bir tan düştü
Sensiz kıtalar boyu uzayan vatan düştü
Bir kölelik ruhuna mahkûm olunca gönül
Yüzyıllardır dorukta bekleyen sultan düştü

Yağmur'un zihne düşen ilk damlası bu kıta. Bir sorgulayış... Nereden nereye geldiğimizin sorgulanışı... Yüzyıllar boyunca dünyaya hâkim olan ve fethettiği her yere adaleti götüren bir devleti kurmuştur ecdadımız. İslam'la şereflendikten sonra Allah tüm işlerini asan kılmıştır sanki onların. İstanbul'un fethiyle Efendimiz'in (sav) övgüsüne mazhar olunmuştur. Böyle kutlu bir millete mükâfat olarak bir de Hicaz'ın fethi verilmiştir. Artık Mekke ve Medine toprakları Osmanlı Devleti'nin sınırları içersindedir. Belki de Efendimiz'in (sav) dileğidir bu. Hangi devletin lideri ve tebaası O'nu (sav) en çok tanımaya ve anlamaya çalıştıysa o devletin kontrolü altında olmalıdır Haremeyn. Padişahlar, Peygamberimiz'in (sav) âşığıdır âdeta. Çoğu şairdir. "Ger huzûr itmek dilesen ey Muhibbî fârig ol"[38] diyerek fani dünyadan yüz çevirmek gerektiğinin idrakinde olan bir sultan vardır içlerinde. Aynı sultan Efendimiz (sav) için de şu dizeleri yazmıştır:

"Nûr-i âlemsin bugün hem dahî mahbûb-i Hudâ
Eyleme âşıkların bir lahza kapından cüdâ."

38 Mustafa İsen, Ali Fuat Bilkan ve Tuba Işınsu Durmuş, *Sultanların Şiirleri / Şiirlerin Sultanları*, Kapı Yayınları, İstanbul, 2012, s. 116.

(Ey Allah'ın sevgilisi, Sen âlemlerin nurusun
Seni sevenleri kapından bir ân olsun uzak tutma.)[39]

Hicaz'ın fatihi ise yazmış olduğu şu dörtlükle, cihan hükümdarlığının yüklemesi muhtemel kibirden Efendimiz'e (sav) duyduğu muhabbet sayesinde kurtulduğunu göstermez mi?

"Ey kerem-kân-ı resûl-i Kibriya
Kemterindir bu Selimî pür-hatâ
Dergâhından iltica eyler atâ
Elmeded ey ma'den-i nur-i Hudâ."

(Ey peygamberlerin en büyüğünün kerem madeni
Bu çok kusurlu Selimî, senin aciz kulundur.
Dergâhından bağışlanma dileyerek oraya sığınır.
Ey Allah'ın nurunun özü, meded!)[40]

Daha nice naatlar yazar o kutlu Nebi'ye Osmanlı Sultanları. Hâkim değil, hadim olurlar İslam'a. Eğilip diz çökerler O'nun (sav) huzurunda. Felekler O'nun (sav) hürmetine yaratılmıştır madem, Allah'ın katında makbul olmanın yolu erk sahibi olmak değil, O'nu (sav) bilmeye ve tanımaya çalışmaktır. Asıl güç odur zaten. Ne zaman ki dünya hayatına gönderiliş nedenlerini unutup şanla, şöhretle, parayla, iktidarla, hâkimiyetle oyalanmaya başlar padişahlar; hızla düşerler zirvelerden. Allah'ın kılıcı olan zalimler, milletin başına musallat olur. Allah'a bende olmaktan vazgeçmenin bedelini, başkalarına köle olmakla öderler. Bütün bunların

39 Mine Sultan Ünver ve Ekrem Altıntepe, *Naat Öyküleri Aşk-ı Muhammed (sav)*, İstanbul, 2012, s. 141.

40 Mine Sultan Ünver ve Ekrem Altıntepe, *a.g. e.*, s. 112- 113.

üzerine bir de Harameyn kaybedilir. Bir ahir zaman alameti olarak Osmanlı Devleti'nin hâkimiyeti son bulunca Hicaz da İslamiyet gibi garip kalır.

İşte şairin zihni, yolculuğu esnasında bu noktada düğümlenir: Toplumların ve bireylerin başarısızlıklarının, mutsuzluklarının, hüsranlarının yalnızca o biricik sevgiliden yüz çevirmekten kaynaklandığını irdelemeye başlar. Sosyolojinin ve psikolojinin sayfalar dolusu tezlerini tek ama asıl sebebe indirgeyen bu uyanışına, "yalancı tan" kelime grubunun işaret ettiği anlam sayesinde şiirsel bir kılıf geçirir şair. Ve biletin arkasına bu dizeleri yazar.

Şair "yalancı tan" bağdaştırmasıyla gecenin sonunda görülen ancak henüz sabahın doğuşunun gerçekleşmediği "fecr-i kazib"e[41] gönderme yapar. Dikey şekilde beliren ve ufuktan ayrı bir beyazlık olan fecr-i kazib, Osmanlı Devleti yıkıldıktan sonra çağdaşlık ve modernite adına yapılan dayatmacı politikaları çağrıştırır. Kurtuluş Savaşı kazanıldıktan sonra kurulan yeni devlet, insanların dinini özgürce yaşamasına engel olan tedbirler almıştır çünkü. Başka devletlere karşı bağımsızlık kazanılsa da vicdanlar cebren ipotek altına alınmıştır. Görünüşte bir özgürleşme vardır ama hakikatte öyle değildir. Doğduğunda parlak olsa da az zaman sonra kaybolan bu yalancı tanın yaydığı şua; kendiliğimize bir türlü erişemeyişimizi, yapmacık bir batılılıkla debelenişimizi aşikâr etmiştir sadece. Az bir ışıkla doğan ama süratle yayılan fecr-i sadık ise fecr-i kazib'in aksine ilk önce bir noktada belirir. İşte bu çıkış noktası Efendimiz'dir (sav) aslında. Ufka bitişik bir şekilde genişleyerek etrafı aydınlatması da

41 Ahmet Ziyâüddîn Gümüşhânevî, *a. g. e.*, s. 318.

direkt Allah'la irtibat kurması sayesinde insanlığa yol göstermesine benzetilebilir.

Şair, Osmanlı Devleti'nin yıkılışındaki asıl nedeni Muhammedî ruhun yitirilişi olarak gördüğünü böylelikle yineliyor bu dörtlükte. Ne de olsa su, akışkanlık özelliğine ket vurulur; buza dönüştürülürse kabını çatlatır. Bir damla su'dan yaratılan insan, fıtrî özelliklerini açığa çıkaramazsa yahut bu ortamı bulamazsa mutsuzlaşır. İnsanlar arasında huzurun, sükûnetin, uhuvvetin tesis edilmesinin ancak O'nu (sav) anlamaya çalışarak; sünnetlerini, öğretilerini hayata geçirerek mümkün olabileceğini düşünüyor şair. Aksi takdirde ufukta "tan" diye görünen şeyin bir aldanıştan, bir sanrıdan öteye gidemeyeceği tespitinde bulunuyor.

Ay gibisin; güneşler parlıyor gözlerinde
Senin tutkunla mecnun geziyor güneş ve ay
Her damla bir yıldızı süslüyor göklerinde
Sümeyrâ'yı arıyor her damlada bir saray
Tohumlar ve iklimler senindir; mevsim senin
Mekânın fırçasında solmayan resim senin

Şair, ilk mısrada Efendimiz'i (sav) "ay"a benzetmiş. Özellikle Klasik edebiyatımızda sevgiliye atfen yapılan bu benzetme, birçok şair tarafından kullanıldığı için mazmuna dönüşmüştür. Sevgilinin cemalinin güzelliği, parlaklığı, erişilmez oluşu, karanlık geceyi aydınlatması gibi çağrışımlardan hareketle sevgili ve ay arasında benzerlik kurulmuştur. Dolayısıyla sevgililer sevgilisi olan Efendimiz (sav) için de bu ilgileşimde bulunmuştur şairler.

Sevgilinin cemaliyle alakalı olarak yapılan klasik yorum, bu bent için de geçerlidir. Ancak başka bir açıdan da yaklaşmamızın daha yerinde olacağı kanaatindeyim. Şairin Efendimiz'i (sav) "ay"a benzetmesinin bir nedeni, diğer mısralarla ilintilendiğinde anlaşılacağı üzere, sahabelerin birer yıldız olarak nitelenmesidir. "Sahabelerim yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız, yolunuzu bulursunuz."[42] hadisine telmihen yazılan bu kıtada, "ay"ın etrafını çevreleyen yıldızlardan yani "gözlerinde parlayan güneşler"den kasıt, sahabelerdir. Bu bentte "damla" sözcüğü eğretilemeli olarak Efendimiz (sav) yerine kullanılmıştır. Çünkü kaynağını bizzat Allah'tan alan; çoraklaşmış, kaskatı kesilmiş gönüllere aşk tohumları serpen bir Yağmur'dur Efendimiz (sav). Bir tek damlası yeterlidir arzdan arşa yükseltmeye gönülleri. Cahilliğin en dibinden, ilim ve irfan zirvelerine çıkar yüreğine aşk tohumları ekilenler. Bir yıldıza dönüşüp kendilerinden sonra gelenlere yol gösterir her biri. Karanlık gecelere ışık saçarlar. Gelip müşerref etsinler beni diye sabırsızca gözler cennetler sahiplerini. Babasından, eşinden, kardeşlerinden, evlatlarından daha sevgilidir Efendimiz (sav) çünkü onlara. Hz. Sümeyra'yı arar cennetteki sarayları, tıpkı onun yakınlarının ölmesine aldırış etmeden Efendimiz'i (sav) araması gibi.

Uhud meydanında ölen yakınlarına aldırmayıp Hz. Nebi'yi (sav) arayan Hz. Sümeyra'yı, bütün sahabeleri temsilen zikretmiştir şair. Şairin bundan muradı Efendimiz'in (sav) kendisine ümmet, Allah'a kul olabilecek potansiyelde olan âşık tabiatlı gönülleri aradığını belirtmektir. "Damla" sözcüğü ile Efendimiz (sav) ima edildiğinden zahirde arayan Hz. Sümeyra görünse de aslında arayanın Efendimiz (sav)

42 Bediüzzaman Said Nursî, *a. g. e.*, s. 455.

olduğu anlatılmak istenir. Mevlâna bu hakikati Mesnevî'de şöyle yorumlar: "Kimi âşık görürsen, bil ki o, ma'şûktur. Yani seven kişi aynı zamanda sevgilidir. Çünkü seven kişi, bir bakımdan âşık ise, bir bakımdan da ma'şûktur. Bu dünyada, susamış kişilerin su aradıkları gibi, su da dünyada susamışları arar."[43]

Şiirlerimizde ay ile Peygamberimiz (sav) arasındaki ilgileşim, "ay"ın uydu olmasından yola çıkılarak pek kurulmamıştır. Salih Baba Divanı'nın birkaç yerinde rastladığım Pir-i Sami Hazretleri için yapılan "peyk-i Rahman" teşbihi, bu kıta için de böyle bir yorumda bulunabileceğimi düşündürdü bana:

"Kesretten erip vahdete mirat olupsun Hazrete
Bizi eriştir vuslata hem peyk-i Rahman sendedir."[44]

"Anın Cibril'dir aklı doğup burc-ı saadetten
Delil-i peyk-i Rahmân'dır halil-i enbiyâdır pîr"[45]

Şöyle ki; birinci mısradaki anlamın ikinci mısrayla tamamlandığını düşünürsek Ay Efendimiz'i (sav), Güneş de Cenab-ı Hakk'ı imgeliyor. (Birinci mısrada geçen "güneşler" imgesinden murat, yukarıdaki paragrafta da açıklamaya çalıştığım üzere sahabelerdir. Çoğul olduğu için "yıldızlar" manasını verecek şekilde kullanılmıştır.) Hz. Muhammed (sav), Allah'ın çekim alanına girdiği için bir pervane gibi etrafında dönüyor. Aslına bakılırsa her ikisi de birbirlerinin çekim

43 Şefik Can, *a. g. e.*, c. 1-2., s. 124.

44 Erzincanlı Tüfekçizade, *Salih Baba Divanı (Rabıta-i Nakşî Hayalî)*, (Haz.: Fehmi Kuyumcu), Ankara, 2010, s. 40.

45 Erzincanlı Tüfekçizade, *a. g. e.*, s. 48.

gücünden etkileniyorlar. Efendimiz (sav), Cenab-ı Hakk'tan direkt aldığı emirleri, bildirimleri insanlığa (dünyadakilere) iletiyor. Muhbirlik vazifesini en mükemmel şekilde ifa edip deyim yerindeyse Allah'a kul kazandırıyor. Ay'ı ve Güneş'i bir gök cismi olarak değerlendirdiğimizde ise şöyle bir yorum da bulunmak mümkün oluyor: Allah, Efendimiz'in (sav) bir zaman sözünde yalan olmasın[46], bir zaman da Hz. Ali (ra) namazını kaçırmasın[47] diye adetullahın hilafına âdeta Güneş'e "mecnun"luk sıfatını yükleyerek onu durduruyor. Ay'ı da mübarek parmaklarının işaretiyle ikiye böldürüp her şeyi O'nun (sav) emrine verdiğini müşriklere ilan ediyor.

---

46 "Hem Resûl-i Ekrem (aleyhissalâtü vesselâm) Kureyş'e demiş ki: 'Yolda giderken sizin bir kafilenizi gördüm. Kafileniz yarın filan vakitte gelecek.' Sonra o vakit kafileye muntazır kaldılar. Kafile bir saat teahhur etmiş. Resûl-i Ekrem'in (aleyhissalâtü vesselâm) ihbarı doğru çıkmak için –ehl-i tahkikin tasdikiyle– güneş bir saat tevakkuf etmiş. Yani arz, onun sözünü doğru çıkarmak için vazifesini, seyahatini bir saat tatil etmiştir... Ve o tatili güneşin sükûnetiyle göstermiştir. (Bediüzzaman Said Nursî, *Mektubat*, Şahdamar Yayınları, İstanbul, 2011, s. 257.)"

47 "Peygamber (sallallahu aleyhi ve selem)'in mübarek başı, Hz. Ali'nin kucağındayken, kendisine vahyolundu. İmam Ali ikindiyi güneş batıncaya kadar kılmamıştı. (Resûlullah (sallallahu aleyhi ve selem)'den) O vahiy hali geçtikten sonra buyurdu:

Ya Ali, ikindiyi kıldın mı?

Hayır! Kılamadım. Bunun üzerine Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi ve selem) şöyle buyurdu:

'Allah'ım, O, şüphesiz senin ve Resûlünün taatındaydı, güneşi ona geri çevir!'

Esma dedi ki:

'Onu gördüm. Battıktan sonra tekrar doğdu, dağların ve yerin üzerinde durdu. Bu Hayberin es- Sahbâ semtindeydi. [Kâdi 'İyaz, *Şifâ-i Şerif*, (Çev.: Naim Erdoğan ve Hüseyin S. Erdoğan), Bedir Yayınevi, İstanbul, s. 281.]"

Allah'ın katında makbul ve sevimli olan her fiil, öte âlemde başkalaşmış bir biçimde karşılamayı bekler failini. Kavurucu çöl iklimi, Allah'ın sevgilisini sevenleri serinleten, ferahlandıran bir iklime dönüşür ebediyen. Her öğreti, her felsefî ve dinî düşünce zamanın içinde erimeye mahkûmken tazeliğini her daim muhafaza eden Kur'an-ı Kerim, Efendimiz'i (sav) tanıtacaktır. Dünyanın sonu gelinceye dek Efendimiz (sav) sevdalıları kalacaktır yeryüzünde. Ay'ı çevreleyen bir yıldız da onlar olacaklardır. Allah vaadinden asla dönmez. İş ki biz O'nun (sav) yaptığı mekânlar ve çağlar ötesi hiç solmayacak o resimde bir fırça darbesi olabilelim.

Yağmur, bir gün elimi ellerinde bulsaydım
Güzellik şahikası gülümserdi yüzüme
Senin visalinle bir gülmüş de ben olsaydım

Kavuşmayı istemenin haddini bilmezlik olduğu güzellikte bir sevgilidir Efendimiz (sav). Utana sıkıla... Cömertliğinden medet bekleyerek... Güler yüzüne, affediciliğine, merhametine sığınarak... İşret meclisinden sırf ümmeti için geri dönmesine umutlarını bağlayarak... Vuslat arzusu büyük bir cüret olsa da bir gün kavuşulur elbet. "Medet!" diye inlediğinde her defasında elinden tuttuğunu, yetiştiğini bildiğin için... Acıya, çileye, horlanmaya, fakirliğe sırf seni senden çok sevdiğinden ve düşündüğünden katlandığını bildiğin için... O'ndan (sav) gayri hiçbir çağırdığının imdadına yetişmediğini bildiğin için...

Şiirin tamamı düşünüldüğünde bu üçlükte bahis konusu olan ayrılık, sadece fiziksel anlamda bir uzaklık değil. Yaşadığı asrın bir vartası olarak ruhen kendini Efendimiz'den (sav) uzakta, derin bir çukura düşmüş gibi hisseden şair, boyuna çağrıda bulunuyor sevgiliye. Ciğerlerine O'nun (sav) gül kokan tertemiz kokusunu çekerek zirvelere ulaşmak istiyor.

Eşiğine dayanıp serenatlar söyleyen bir âşık gibi huzurunda iki büklüm oluyor. Dilek kipiyle çekimlenen "de ben olsaydım" redifli üçlükleri; bir münacat, bir dua formunda iletiyor Rabb'ine.

Tavanı çöktü aşkın; duvarlar üryan düştü
Toplumun gündemine koyu bir isyan düştü
İniltiler geliyor doğudan ve batıdan
Sensizlikten bozulan dengeye ziyan düştü

Sufilere göre aşk, âlemlerin yaratılma nedenidir. Allah bilinmeyi murat etmiş ve bu sebepten Zat'ının yansımasını seyretmek için Habib'ini (sav) yaratmıştır. Aşkın küllîsi Cenab-ı Hakk'ta mevcuttur. Salih Baba, bir beytinde ne de güzel ifade etmiştir bu hakikati:

"Muhabbetden yarattı ol Habîb'i Hazret-i Mennân
Değil kim ol Muhammed Hazret-i Mevlâ'da yangın var"[48]

Böylesine bir kutsallıkla yoğrulan "aşk", hızlı tüketimin bombardımanlarına en çok maruz kalan kavrama dönüşmüş günümüzde. Ertesi güne kalmayan güftelerin bulantı veren müstehcenliklerine düşürülmüş adı. "Sadakat", "vefa", "muhabbet", "yâr" sözcükleri çıkarılmış manasının içinden. Nefsin ve şeytanın akınlarına karşı kalkan olan ulviyeti, zir ü zeber edilmiş. Aşk uğruna yaratılan insan, sırf oyalanayım diye üzerine ölü toprağı serpmiş bilinçaltına kazınan tatlı hatıraların. Var olma nedenini unutmuş. Oyuncakları kalbini teskin edemediğinden isyana sürüklenmiş. "Daha fazla oyuncak, daha fazla oyuncak!" diye feryat etmiş susturamadığı kalbi. Zannetmiş, zannında boğulmuş.

---

48 Erzincanlı Tüfekçizade, *a. g. e.*, s.50.

"Tavanı çöktü aşkın; duvarlar üryan düştü." mısrasıyla aşkın gidişatına dair böyle bir betimleme yapıyor şair. Manası yitirilince (tavan çökünce) hicap perdesi de kalkıyor. İnsanî vasıfları ayakta tutan kirişler yıkılıyor. Birey bozulunca toplumsal yapı da bozuluyor haliyle. İnliyor insanlık. Cahilliğinden ve gafilliğinden göklere, yere, dağlara arz edilen emaneti kendisi yüklenen insan; yaratılış keyfiyetini istidatları ile bezeyemediğinden zulmediyor kendine, "öteki"ne, insanlığa...

Allah'ın boyasıyla boyanana bir baksa müşahede edecek dengeyi nasıl bozduğunu. Cüzi bir iradenin onu nasıl tanrılaştırdığını. Nefsine taptığını. Bir görse o en güzeli; aşk, bir ateş gibi kalbine düşecek. Hz. Yusuf'un güzelliğinden ellerini doğradıklarını fark edemeyen kadınlar gibi hançeri kalbine saplayıp çıkaracak içinden "masiva"ya ait ne varsa. Yüz çevirmesin kendinden diye O'nu (sav) memnun etme arzusu kaplayacak fikrini. O'nun (sav) gibi olmaya çabalayacak. Kaybettiği isar ruhuna kavuşacak yeniden. Elinden, dilinden güvende olunan bir mümine dönüşecek. "Emin" vasfını kazanınca, Peygamberimiz'in (sav) aşkıyla şereflenen o müminden yana rahat bir nefes alacak insanlığımız.

Islaklığı sanadır ahımın, efgânımın
İçimde hicranınla tutuşuyor nağmeler
Sendendir eskimeyen cevheri efkârımın
Nazarın ok misali karanlıkları deler
Bu değirmen seninle dönüyor; ahenk senin
Renkleri birbirinden ayıran mihenk senin

En karanlık vakit, şafak sökmeden az önceki vakittir. Güneşin batmasıyla yeryüzünün üstüne çöken, nesneleri görünmez kılan siyah renk, koyulaşa koyulaşa şafak vaktine dek yol alır. Bu hadise tıpkı Efendimiz'in (sav) veladetine

yakın dünyanın en kesif karanlığa gömülmesine benziyor. İnsanlık batıl inançların batağına saplanmış, semavî dinler bile tahrif edilmişti kutlu Nebi (sav) gelmeden önce. Hükümler güçlü olanın, çıkar sahiplerinin elinde değiştirilmek için vardı sanki. Kemikleşmiş, değişmesi akılların ucuna dahi getirilemeyecek bu oluşum çöktü, insanlığın şafağı sökerken 20 Nisan 571'de. Veda Hutbesi'nde tembihledi gene insanlığı kutlu Nebi (sav): "Ey insanlar! Rabb'iniz birdir; babanız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarısınız; Âdem ise topraktandır. Allah yanında en kıymetli olanınız, O'ndan en çok korkanınızdır. Arabın Arap olmayana -takvadan başka- bir üstünlüğü yoktur." [49] diyerek. Allah'tan en çok sakınan O'ydu (sav). Kalbi titrerdi Rabb'ini hoşnutsuz edecek bir davranışta bulunmaktan. İnsanlığa duyur dedi Allah Al-i İmran Suresi'nin 31. ayetinde sevgide neyi baz aldığını: "De ki: Eğer siz Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir"[50]

Demek insanların içindeki cevheri açığa çıkarıyordu Efendimiz'e (sav) duyulan sevginin boyutu. Kimin ne ile yoğrulduğunun böyle anlaşılacağını bildirdi Allah. Seven benzemeye çalışır çünkü. Ahlakının resmedildiği Kur'an-ı Kerim'i, bir nevi Kur'an-ı Kerim'i şerh eden sünnetlerini ve Habib'ini (sav) tanımış velilerini ikram etti Allah insanlık için. Habib'i (sav) dışındaki sevgilerin gayretullaha dokunacağı uyarısını yaparken, O'na (sav) hadsiz hesapsız bir muhabbet duyulmasını serbest bıraktı. Çünkü Efendimiz (sav) ihlâssız, sami-

---

49 Salih Suruç, *Kâinatın Efendisi Peygamberimizin Hayatı (sav)*, Nesil Yayınları, İstanbul, 2012, s. 801.

50 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a. g .e.*, s. 58.

miyetsiz, menfaatperest sözde sevgileri içinde çer çöp barındırmayan bir deniz, ancak Allah namına sevenleri bağrında saklayan bir dağ gibiydi.

Ne var ki âşıklık davası delil ister. Şair, "Sendendir eskimeyen cevheri efkârımın" derken firkatinden duyduğu teessürü, samimiyetine delil gösteriyor. Cevherine işlenmiş efkâr, kahkahalar atmasına engel. Nereye gitse oraya götürdüğü; gözlerini nemlendiren, sözcüklerini tutuşturan bir kor var yüreğinde. "Eğer hâlâ yeterli gelmemişse bir nazar kıl ve içimdeki karanlıkları del. Okut bana kâinat kitabını. Hadiseleri tesadüfler yumağı olarak düşünmekten kurtar beni. Aralarında tek bir amaca hizmet eden ve onu anlatan ahengi fısılda." diye yalvarırcasına inliyor sanki huzurunda. Dünyanın istiare yoluyla "değirmen"e benzetildiği bu kıtada, yaratılmış her şeyin O'nun (sav) hürmetine işlevini yerine getirdiğini bir kez daha tekrarlıyor şair.

Bir hüzün ülkesine gömülüp kaldı adım
Kapanıyor yüzüme aralanan kapılar
Sana hicret eden bir Kureyş de ben olsaydım

Dünyanın ve içindeki her şeyin fani yüzüne müptela olunan, bakî yüzünü elde etme çabasındakilerin de garipsendiği bir çağda yaşıyoruz. Garipler çünkü her ne kadar beden yaşanılan çağa ayak uydurmuş gözükse de ruh, farklı ufukların peşine takılmıştır. Çok uzaktaki bir Sevgili'ye (sav) dikilmiştir gözleri. Yanında yöresinde gerçekleşen gümbürtüden rahatsızdır. Sükûnet ister. Zihninde salınan sözcükler, derin bir hüzün denizine gark olmuştur. Ayrılığın, uzakta olmanın acısını her birinin anlamına yüklemiştir. Peşine düştü-

ğü, medet beklediği her sevgide yeni bir hayal kırıklığı yaşar. Mahiyet itibariyle kalbi mutmain etmeye yetmez hiçbiri. Çareyi o Sevgili'nin (sav) mührünü her eşyaya vurmakta bulur ruh. Zamandaki ve mekândaki sürgünlüğünü dönüştürmesi gerektiğini anlar. "Ölmeden evvel ölünüz." [51] sırrınca hicret etmek ister ezelî ve ebedî Sevgili'ye (sav). Hicabını kaldırsın, "Asıl seni seven bendim. Bana gelişin benim seni sevmem sebebindendi. Seni ümmetlimdensin." desin ister.

Şairin hüzün ülkesine gömülen adını, lafzının (Nurullah) manasına devşirecek, Allah'ın nuruyla boyayacak isim Hz. Muhammed'dir (sav). Çünkü aynı zamanda zelleye düşen insanlığın ilk atası Hz. Âdem'in O'nun (sav) hürmetine bağışlanma dilediği ve bu sayede bağışlandığı isim de Hz. Muhammed'dir (sav). Çünkü İslam'ın ilk şartı Kelime-i Şehadet'te Allah'ın yanındaki tek isim de Hz. Muhammed'dir (sav). Çünkü Allah'ın ömrüne, hayatına yemin ettiği tek isim (Hicr, 72) de Hz. Muhammed'dir (sav). Çünkü O (sav), Vareden'in biricik sevgilisidir.

Yağmur, sayrılığıma seninle derman düştü
Beynimin merkezine ölümsüz ferman düştü
Silindi hayalimden bütün efsunu ömrün
Bir dönüm noktasında aklıma Rahman düştü

Mutluluk, başımıza gelen hadiselerin istediğimiz gibi gerçekleşmesiyle değil, Rahmeten lil âlemin olan Efendimiz'in (sav) şuuruna yaklaşmakla ele geçer. O'nun (sav) izinden giden Hz.Ali (ra) gibi "Dualarımı kabul etmemesinden bildim

51 Şefik Can, *a. g. e.*, c.5.- 6., s. 393.

ben O'nu."[52] diyebilmektir bu şuura erişmek. Küllî iradeye teslim olmaktır her şartta. Zulme uğradığında bile elini zalimlerin helakı için değil, hidayeti için kaldırmaktır semaya. Öfkesini yenip bir de üstüne iyilikte bulunmaktır. Nefsine ağır gelen her olayda kaderi suçlamadan Allah'ın muradını anlamak istemektir. Halini ancak ve ancak Allah'a arz etmektir. "Bilesiniz ki, Allah'ın dostlarına hiçbir korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir de."[53] (Yunus, 62) ayetine sırtını dayamaktır. Bekâ arzusunu, sınırsız ihtiyaçlarına gem vurarak beslemektir. Mutluluk, Efendimiz'i (sav) tanımaktır. Sünnet-i seniyyesine tabi olmaktır. Yemesinden yatmasına, oturuşundan kalkışına O'nu (sav) taklit etmektir. Ahlakını öğrenmektir Kur'an-ı Kerim'den. Ötekiler için ötekileşmeden yaşamaktır. Büyüleyici ama akıbetinde yok olucu dünya metaı için vazgeçmemektir emirlerini hevesle yerine getirmekten. Sabırla, bir gün açılacağından kuşku duymadan eşiğine sürmektir yüzünü. Nice büyük günahlarını -pişmanlıkla akan gözyaşların varsa- şefaatiyle temizleyeceğini, yok saydıracağını hatta sevaplara dönüştürteceğini bilmektir. Allah'ın sonsuz rahmetini, O'nu (sav) vesile kılarak celp etmektir. Ne zaman çağırsan üşenmeden yanına geleceğinden emin olmaktır. Mutluluk; sesini duymak, kokusuyla mest olmaktır. Mutluluk sade ve sade O'nun (sav) varlığıdır. Çünkü Rahman isminin en bariz, en mükemmel tecellisidir Efendimiz'in (sav) yeryüzünde bulundurulmuş olması.

Birinci ve bu dörtlük haricindeki dörtlüklerde "düştü" redifi olumsuz manaya gelecek şekilde kullanılmıştır. Bu dörtlükte ise şair, ruhunda Efendimiz (sav) sayesinde bir aydın-

52 Dücane Cündioğlu, *Ölümün Dört Rengi*, Kapı Yayınları, İstanbul, 2013, s. 70.

53 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a. g. e.*, s. 225.

lanma yaşadığını anlatmak istiyor. Yağmurun gelişinden önce bir şimşek çakılmasına tanık oluyor zihni. Karanlıklar deliniyor, bunca olumsuzluğa rağmen Rahmet Peygamberi'nden (sav) umutlar yükleniyor kendi ve insanlığın akıbetine dair.

Nefesinle yeniden çizilecek desenler
Çehreler yepyeni bir değişim geçirecek
Aydınlığa nurunla kavuşacak mahzenler
Anneler çocuklara hep seni içirecek
Yağmur, seninle biter susuzluğu evrenin
Sana mü'mindir sema; sana muhtaçtır zemin

Bu bent, "Allah rüzgârları gönderendir. Onlar da bulutları harekete geçirir. Allah, onları dilediği gibi (bazen) yayar ve (bazen) yoğunlaştırır. Nihayet yağmurun onların arasından çıktığını görürsün. Onu kullarından dilediklerine uğrattığı zaman bir de bakarsın sevinirler."[54] (Rum, 48) ayetinden ilham alınarak yazılmış âdeta. Helak olan tüm kavimlerin azgınlıklarının kat be kat fazlası bu asırda yaşandığı halde Allah, rahmetini inanan inanmayan tüm kullarına Habib'i (sav) hürmetine sağanak sağanak yağdırmaktadır. Hz. İsa'nın nefesiyle ölüleri diriltmesi gibi Efendimiz (sav) de manevî eğitiminden geçen varisleriyle ölü kalpleri diriltmektedir. Kalpleri dirilen anneler tarafından yetişecektir İslam'ı diğer nesle taşıyacak olan yeni nesil. Efendimiz'in (sav) nuru kıyamete kadar arşta asılı kalacaktır. Dünyanın dönmesi bile o nurun yaydığı enerji sayesindedir zaten. Âlemdeki her ne varsa O'na (sav) hizmet etmektedir. Rahmet Nebisi'ne (sav) Miraç'ta kendisine bir yol gibi serilse de semalar, ümmeti

54 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a .g .e.*, s. 440.

için Yâr'inden ayrılmayı göze alabilmiştir çünkü O (sav). Allah da her kılınan namazda bunu tekrar tekrar hatırlamamızı istemiştir. "Anlat olan biteni de kullarım duysun. Cemalimi çehrende nasıl seyrettiğimi anlat. Seni âlemlere rahmet ve bereket olarak gönderdiğimi anlat. Anlat onlara o gece bile salih kullarımı unutmadığını, bu sevinci tek başına yaşamak istemediğini anlat. Huzuruma her geldiklerinde aramızdaki bu konuşmayı hatırlasınlar. Seni neden sevgilim seçtim anlasınlar." demiştir sanki Allah.

Şair, bu son altılıkta umutlu bir portre çizer. Fıtrî olmayan bu gidişatın elbet bir gün son bulacağını, insanlığın "öz"üne dönmek için arayışlara gireceğini ve bunun sonucunda da Muhammedî ruhu tekrar yakalayıp yeni bir açılım gerçekleştireceğini düşünmektedir. Altılıklarda genelde Efendimiz'in (sav) dünyada bulunduğu çağ betimlenirken sona doğru içinde bulunduğumuz asırdaki umulan ve beklenen değişime işaret ediyor şair. Böylelikle Efendimiz'in (sav) mekânlar ve çağlar ötesi oluşuna vurgu yapmış oluyor.

Damar damar seninle, hep seninle dolsaydım
Bâtılı yıkmak için kuşandığın kılıcın
Kabzasında bir dirhem gümüş de ben olsaydım

Allah, ayet-i kerimesinde kuluna şah damarından daha yakın olduğunu buyuruyor. Ama bu yakınlık insanın da Allah'a yakın olduğu manasına gelmiyor. Şeytanın bile "Ben senden beriyim." dediği insanlar var maalesef. Peki, bize şah damarımızdan yakın olan Allah'ı fark etmememiz ve bu sayede O'nunla bir ünsiyet kurmamız mümkün mü? Bunun gerçekleşmesinin tek ama tek yolu var. O da Efendimiz'i (sav) tanımak. Çünkü Efendimiz (sav), Allah'ın beşerdeki yansı-

ması ve cisimleşmiş halidir. O'nu (sav) gören Allah'ı görmüş, ona dokunan Allah'a dokunmuş olur. İnsanları Allah'a taşıyan bir berzahtır Efendimiz (sav). İlahî haberleri taşıyan bir muhbirdir. Nefsi, Allah'ın yed-i kudretinde yoğrularak nefis bir hale dönüştürülmüştür. Ruhu, Allah'ın ruhundan ilk yaratılandır. Kalbi, ilahî feyizlerin akıtıldığı bir membaadır. Nuru, kâinat ağacının çekirdeğidir. Nasıl ki bir bebek hayata atılmak için ilk önce annesini ve babasını taklit eder, bizim de Allah'a ulaşmamız O'nu (sav) yegâne rol model tanımamızla gerçekleşebilir. Tüm zerreleriyle mabudunu zikreden Muhammedî ruha yaklaşmakla batıl düşüncelerin girdabından kurtulabilir insanlık ancak. Kalbe bırakılan siyah nokta, tüm kalbi kaplamadan Efendimiz'in (sav) "keskin yardım kılıcı"yla sökülüp atılması gereklidir. Bu cerrahî operasyonun başarıya ulaşması da ölü yıkayıcının elindeki ölü gibi kendiliğin Efendimiz'e (sav) teslim edilmesiyle mümkündür.

Şair, damarlarında gezinen kan hücrelerinin bile Efendimiz'e (sav) duyulan muhabbeti haykırmasını istiyor. Çünkü kalbi ancak bu kan sayesinde dirilebilir. Bu kan sayesinde batıl düşüncelerinin girdabından kurtulabilir. Çünkü böylesine bir kan, şah damarına eriştiğinde Allah'a vasıl olabilir.

Kardeşler arasında heyhat, sû-i zan düştü
Zedelendi sağduyu; körleşen iz'ân düştü
Şarkısıyla yaşadık yıllar yılı baharın
İnsanlık bahçemize sensizlik hazân düştü

Dünyaya gelmek için yaptığı yolculukta o kadar değişimler geçiriyor ki insan, unutuyor verdiği sözü. Kendine edilen tembihi unutuyor. Üstelik içinde doğduğu toplum da aynı

evrelerden geçmiş. Unuttuklarına bir de yanlış öğretilenler ekleniyor. Çok da kolay değil eliyle yaptığı ve önceden verilen putları kırmak. Sahip olmakla var olduğunu sanıyor. Adının yanına konulmasından kıvanç duyuyor. Peşin ama fani yüzüne baka baka gözleri bozuluyor. O kadar hızlı geçiyor ki görüntüler zihninden, afaziye uğruyor düşüncesinin yapı taşları. Aynı sözcüklerle farklı dilleri konuşuyor insanlar. Birbirini anlamaktan uzak. Çıkarları çatışıyor boyuna. Farklılıkları bir çarkın dişleri gibi algılayamıyor. Allah'ı ilah, Hz. Muhammed'i (sav) Allah'ın kulu ve resûlü bilmek yetmiyor kardeş olmalarına. Daha geçerli kriterleri var "öteki"nin varlığından hoşnut olmak için. Milliyet, ten rengi, dil, hatta banka hesapları... Anahtarı kaybettiği yerde değil de ışık var diye kapının eşiğinde arayan Nasreddin Hoca'ya benziyor halleri. Mutluluğu; hırs, tamah, kin, nefret, haset, öfke taşlarıyla döşenmiş patikada arıyor. Hazan yaprakları serilmiş yoluna. Altın sanıyor.

Bir bahar gerek insan için. "Yağmur"la ölü tabiatın yeniden can bulduğu mevsime açmalı kucağını. Kupkuru ağaçları, rengârenk çiçeklerle bezeyen sihirli bir dokunuşun kalbine dokunması gerekli. Havaya, suya, toprağa düşen ateş, bir de gönle düşmeli ki yansın putları.

Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım
Çölde seni özleyen bir kuş da ben olsaydım
Dokunduğun küçük bir nakış da ben olsaydım
Sana sırılsıklam bir bakış da ben olsaydım
Uğrunda koparılan bir baş da ben olsaydım
Bahîra'dan süzülen bir yaş da ben olsaydım
Okşadığın bir parça kumaş da ben olsaydım
Senin için görülen bir düş de ben olsaydım

Yeryüzünde seni bir görmüş de ben olsaydım
Senin visalinle bir gülmüş de ben olsaydım
Sana hicret eden bir Kureyş de ben olsaydım
Damar damar seninle, hep seninle dolsaydım
Bâtılı yıkmak için kuşandığın kılıcın
Kabzasında bir dirhem gümüş de ben olsaydım

İnsanın hayali olmasa neyi olurdu ki? Yeryüzündeki bütün icatlar bile hayal ürünüdür aslında. Önce hayal edilir, sonra gerçekleşir. Efendimiz (sav) ile ilişkimiz de böyledir. Efendimiz (sav) gönülde sürekli rabıta edilirse, bedendeki tüm hücreler deyim yerindeyse otomatiğe bağlanır. Güncel bir ifadeyle "kopyalama" işlemi gerçekleşir. Her varlık, Efendimiz'i (sav) müşahede ettirir o kişiye. Canlı cansız her şeyde O'ndan (sav) izler görülür. Aslında bu bir bakıma da varlığın asıl gayesini anlamaktır. Tasavvuf ıstılahında "fenafirresul" olarak tabir edilir hal. Allah'ın Habibi'ne (sav) boyanmak ve Allah'ın sevgisini kazanmak. Allah ve Habibi'nin (sav) başrolde oldukları filmden rol kapmak kendine.

Şair, bu özlemle yanıp tutuşuyor. Sevgili o kadar güzel ki O'nun (sav) visaline ermeyi düşlemek, hak etmediğin bir şeyi istemeye benziyor. Paha biçilemez bir değeri, cebindeki birkaç kuruşla almak... Umutsuzlukta, Hz. Ali'nin (ra) Allah'tan adaletiyle değil, affıyla muamele etme temennisi gibi sevgilinin engin cömertliğinden istemek yetişiyor imdada. "Sevgili layık olamadığım kadar güzel ama bir o kadar da hoşgörülü. Suçunu itiraf etmekle açılır kucağı." deyip kapısını ısrarla çalmak, o kapıyı bir gün açtırır elbet.

Niye açtırmasın ki? Yağmur'dur O (sav). Bütün varoluş imkânlarını özünde barındıran suyu esirgemez yeryüzünden. Rahmettir. Çatlayan toprağa hayat bahşeder; kaynak-

ları besler; denizleri, nehirleri kurumaktan kurtarır. Yüzde yetmişi "su"dan oluşan insanoğluna bedenini oluşturan en büyük terkibi her yağışında armağan eder. Dağa, taşa, denize, toprağa, hatta çöllere yağar. Ölü tabiat yeniden can bulur damlalarıyla. İnkârcıları tutar bazen. Yıldırımlar saçarak korku atar kalplerine. Yalçın kaya gizleyemesin diye halini damlacıklarıyla üzerindeki toprağı süpürür bazen. Riyakârlığa, gösterişe asla izin vermez. Allah'ın rızasını arayanların bahçelerine düştüğünde bereket saçar her yana. Kusurunu bilen ve bu yüzden kavrulan yürekleri günahlarının yükünden arındırarak serinletir. Yağmur, aynı terkip olsa da kimi için rahmet kimi için felakettir.

Hamiş

Kur'an-ı Kerim'de geçen bir ayet dua niyetine son sözümüz olsun: "(Bağışlama dileyin ki,) üzerinize gökten bol bol yağmur indirsin." [55] (Nuh, 11)

55 (Haz.: Doç. Dr. Halil Altuntaş, Dr. Muzaffer Şahin), *a. g. e.*, s. 640.

TÜR VE ŞEKİL BAKIMINDAN YAĞMUR

Eski edebiyatımızda Efendimiz'e (sav) övgü amacıyla yazılan şiirler azımsanamayacak bir yekûn teşkil ederdi. Gerek klasik edebiyat gerek halk edebiyatı geleneğine bağlı olan şairler, âlemlere rahmet olarak gönderilen Efendimiz'in (sav) şefaatine erişmek için yazdıkları bu şiirleri vesile kılarak âdeta birbirleri ile yarışırlardı. "Naat" terimiyle özel olarak isimlendirilen bu tür; Efendimiz'e (sav) duyulan muhabbetin ve sevginin anlatıldığı, O'nun (sav) huzurunda iki büklüm bir vaziyette noksanlıkların itiraf edildiği ve O'ndan (sav) ısrarla medet beklendiğinden bahseden şiirlerdir.

Klasik edebiyatımızda genelde kaside, gazel, musammat; halk edebiyatımızda ise ilahi ve nefes gibi nazım biçimleri kullanılarak yazılan naatlara, yeni Türk edebiyatında eskiye nazaran pek rağbet edilmemiştir. Bu bağlamda 1990 yılında Türkiye Diyanet Vakfı Naat-ı Şerif Büyük Ödülü'nü kazanan Nurullah Genç'in "Yağmur" adlı şiiri, hem lirizmi hem de ahengi bakımından son dönem Türk edebiyatının yüz aklarından biri olarak değerlendirilmelidir.

"Yağmur", şeklen serbestse de ölçüsü, kafiyesi, redifi ve kafiye örgüsü olması sebebiyle halk edebiyatı geleneğine bağlı kalınarak yazılmıştır. Belirttiğimiz üzere Peygamber

Efendimiz'i (sav) övmek amacıyla yazıldığı için tür olarak ise naattır.

"Yağmur"; on ikişer tane altılıktan, üçlükten, dörtlükten ve bir tane de on dörtlükten müteşekkildir. Son bent üçlüklerin son dizelerinden oluşmuştur. Toplam otuz yedi benttir. Şekil bakımından serbest olması da bu yüzdendir. Çünkü edebiyatımızda böyle tertiplenen bir nazma verilen özel bir isim yoktur.

Nazım biçimi serbestse de ölçülü yazılmıştır. Bütün dizelerdeki hece sayısı on dörttür. Yani 14'lü hece ölüsüyle yazılmıştır. Kafiye şeması ise şu şekildedir:

Altılıklarda	Üçlüklerde	Dörtlüklerde
-a	-d	-f
-b	-e	-f
-a	-d	-g
-b		-f
-c		
-c		

Şemadan da görüldüğü üzere altılıkların birinci ve üçüncü, ikinci ve dördüncü, beşinci ve altıncı dizeleri kendi arasında kafiyelidir. Genelde tam ve zengin kafiye kullanılmıştır. Ancak birkaç yerde yarım kafiyeyle (olur, boğulur / akkor, ur) ve sadece rediflerle (efganımın, efkârımın /gözlerinde, göklerinde) ahenk sağlanmıştır. Üçlüklerin de iki yerinde kafiyeyle değil; yalnız redifle (dursaydım, olsaydım / sorsaydım, olsaydım) ahenk kurulmaya çalışılmıştır. Dörtlüklere

baktığımızda ise "-an" sesleri sabit olmak kaydıyla ya tam kafiye ya da bir harf benzeşmesi daha eklenerek zengin kafiye kullanılmıştır. Son kıtada ise "de ben olsaydım" kelime gurubu redif, "-ş" sesleri ise yarım kafiyedir. On dört dizeden oluşan son kıtadaki bu "-ş" sesleri, âdeta yağmurun yağarken çıkardığı seslerden öykünerek bilinçli seçilmiş gibidir. Her dizede bir yağmur damlası tıp tıp zihinlere düşerken -belki içimizdeki mağrur, kibirli Kisra Sarayı'na benzeyen o on dört sütun birer birer devrilsin diye- bütün letaifler payına düşen bereketi de rahmeti de alır. Ayrıca yansıma sesle sağlanan bu ritim, şiiri fonda bir yağmur sesiyle okutur bize.

Şiirin planlamasıyla ilgili de şunları söylememiz mümkün: Altılıklarda genelde Efendimiz'in (sav) dünya zamanıyla yeryüzünde bulunduğu dönemin panoraması betimlenmiş. İlk iki altılıkta kutlu doğumla karşılaşmaya ramak kalındığından ve kâinatın da bu muştuyu sezinlediği için başkalaştığından bahsedilmiş. Ayrıca irhasata dair mucizelerden de peşi sıra gelen altılıklarda söz edildiğini görüyoruz. Bu mucizeler mevzu edilirken şair; Saadet Asrı'nın, Gül Devri'nin içine kendini de dâhil ediyor. Dilek-şart kipiyle çekimlediği temennilerini, Hz. Peygamber'e (sav) duyduğu muhabbetinin bir göstergesi kılarak şiirinin inşasına katkıda bulunuyor. Sonraki altılıklarda ise zaman dilimini genişletiyor şair. İnsanlığın her asırda O'na (sav) muhtaç olduğu hakikatini, mucizelerinin batinî manalarına işaret ederek vurguluyor.

Şair, üçlüklerde tamamen kendi his dünyasını, Efendimiz'e (sav) olan hasretini dile getiriyor. Bu yüzden şiirdeki en lirik bölümler olarak niteleyebiliriz bu bentleri. Üçlüklerin son dizelerinde yer alan "de ben olsaydım" sözcük gurubu, son bendin de redifi olmuş aynı zamanda. Şairin yerinde olmak

istedikleri de daha çok maddi değeri olmayan ve hatta kendilerine pek değer atfedilmeyen şeyler. Elbette bilinçli bir tercih bu. Yaratılan her şeyin ancak ve ancak O'nun (sav) varlığı sayesinde kıymet kazanacağını anlatmanın şiirsel yolu demek yerinde olur şairin seçtiği bu kavramlar ve nesneler için. Kendi acizliğini ve fakirliğini itiraf ederek, insan olarak dünyaya getirilmenin verdiği kibri ve gururu üzerinden atarak Efendimiz'in (sav) eşiğine yüzünü sürüyor âdeta. Her itirafında biraz daha aralansın istiyor çaldığı kapı. Bu uğurda canından da vazgeçtiğini bir mısrasında belirtmekten kaçınmıyor "Uğrunda koparılan bir baş da ben olsaydım." diyerek.

Kıtalarda ise "düştü" sözcüğü redif olarak kullanılmış. "Düştü" kelimesi temel, yan ve mecaz anlamlarının verdiği imkânlar ölçüsünde Muhammedî ruhtan yoksun kalışımızı betimliyor. O'nun (sav) armağan ettiği izanı yitirmemiz yüzünden dünümüzde bugünümüzde, hayatımızda, insanlığımızda, nasıl bir deformasyon yaşandığına projeksiyon tutuluyor. On iki kıtanın sadece ikisinde olumlu manaya gelecek şekilde kullanılmış bu redif. İlk dörtlükteki ve sondan ikinci dörtlükteki "düştü" sözcüğüne yüklenen mana sayesinde yağmur çağrıştırılıyor. Yağmur damlaları düşünce her şeyin başkalaşacağına işaret ediliyor. Şairin hem olumlu hem olumsuz manada kullandığı bu rediften muradı da şu olmalı: Efendimiz (sav) var olduğuna göre umut da vardır. Üstelik her ne olursa olsun.

Şiirdeki belli başlı edebî sanatlara gelince şunları söyleyebiliriz: Şiire adını veren "yağmur" sözcüğü eğretilemeli olarak kullanılmış. "Peygamber" benzeyen, "yağmur" kendisine benzetilen unsurları ile açık istiare yapılmıştır. "Yağmur" sözcüğü ile birkaç yerde Efendimiz'e (sav) seslenildiğinden

buralarda ayrıca "nida" sanatı da vardır: "Yağmur, seni bekleyen bir taş da ben olsaydım" dizesinde olduğu gibi. Bunun dışında kapalı yolla da yani yağmurun adı geçmeden sadece özellikleri sıralanarak (damlamak, yağmak, yıkamak, temizlemek gibi...) Efendimiz (sav) çağrıştırılır.

Efendimiz'e (sav) izafen yapılan diğer istiareler ise "inci ve mercan"dır. "Bu değirmen seninle dönüyor, ahenk senin" dizesinde değirmenden kasıt "dünya"dır. "Yağmur, gülşenimize sensiz baldıran düştü" dizesinde ise gülşen, hayat anlamındadır. "Ay gibisin güneşler parlıyor gözlerinde" mısrasında ise güneş, sahabeleri çağrıştırır. Bu yüzden buralarda da istiare sanatı kullanılmıştır.

Bir kelimeyle anlatılabilecek bir şeyi birden fazla kelimeyle anlatma sanatı "dolaylama"dır. Dolaylamanın yapıldığı tamlamalar şunlardır: Mühür sahibi> Hz. Peygamber (sav), evlerin anası> Kâbe, on asırlık ocak> ateşgede, haritanın en beyaz noktası> Kâbe ya da gönül, kıtalar boyu uzanan vatan> Osmanlı Devleti, yüzyıllardır dorukta bekleyen sultan> Osmanlı padişahı.

Şiirde telmih (hatırlatma) sanatına da çokça yer verildiğini görüyoruz. Telmih, Efendimiz'in(sav) teşrifinden önceki ve sonraki olaylara işaret edilen altılıklarda kullanılmıştır genelde. (Bu hadiseler şerh kısmında tafsilatlı olarak anlatılmıştır.) Bunun dışında Osmanlı Devleti'nin yıkılışının anlatıldığı dörtlükte de telmih vardır. "Bir bela tünelinde ağır imtihan düştü" dizesinde yine bir telmih vardır. Ruhlar âleminde sorulan "Ben sizin Rabb'iniz değil miyim?" sorusuna ruhlar tarafından "bela" cevabının verilmesi hatırlatılmıştır. "Bela" sözcüğü, "dert, sıkıntı" anlamına geldiği gibi, "evet, öyle (onaylama sözü)" anlamlarına da gelir. Her iki an-

lam birden kastedildiği için burada tevriyeli bir kullanım da vardır, diyebiliriz. Ayrıca "Bahira'dan süzülen bir damla yaş da ben olsaydım" da Rahip Bahira; "Haritanın en beyaz noktasına kan düştü" dizesinde 1979 yılında Kâbe'de yaşanan kanlı hadise, "Hazindîr ki dertleri aşmaya umman düştü"de ise Nuh Tufanı hatırlatılmaktadır.

Hüsn-i talil yani bir şeyin sebebini gerçek nedenine değil de daha güzel bir nedene bağlama sanatı da kullanılmıştır şiirde. Bunlara da değinecek olursak "Gökyüzü dalgalanır ipekten kanatlarla" dizesinde belirgin bir şekilde hüsn-i talil yapılmıştır. Gökyüzünün dalgalanması, meleklerin kanat çırpmasına bağlanmıştır. Kum tanelerinin Peygamber aşkıyla kavrulması; Efendimiz'in (sav) haneleri bereketlendirmesi; peygamberin yokluğunda hayatın, toprağın sırtındaki "ur"a dönüşmesi; güneşin ve "ay"ın bir deli gibi dolaşması; her yağmur damlasının bir yıldızı süslemesi; her damlada bir sarayın Sümeyra'yı araması; her mevsim tohum ve iklimlerin mekân fırçasında solmayan resimler yapması diğer hüsn-i talil örnekleridir. Ayrıca bunların çoğunda insana dair özelliklerin cansız varlıklara aktarımı söz konusu olduğundan aynı zamanda "teşhis" sanatı da vardır. Teşhis sanatının yapıldığı diğer ifadeleri ise şöyle sıralamamız mümkün: Yeryüzünün avareliği ve yapayalnızlığı, kâinatın hamile olması, cübbenin ihtiyarlaması, takvime çaresiz sıfatının izafe edilmesi, ebabilin dudağı, Hira Dağı'nın mutluluk nağmeleri söylemesi, ateşler şahının hayallerinin paramparça olması, Ebva'da esen rüzgârın kefen biçmesi, umutların cansız düşmesi, arıların nadanlığı, tereddüttün gururu oymak oymak kemirmesi.

"Güvenilen dağlara kar yağdı birer birer" mısrasında ise şiirdeki anlamı pekiştirip, anlaşılır ve ilginç kılmak için "Gü-

vendiğim dağlara kar yağdı" atasözü kullanılarak "irsal-ı mesel" yapılmıştır.

Şiirde öne çıkan teşbihler (benzetme) de şöyledir: Alev alev hasret, hayal köşk, yağmalanmış ruh. Bunlar sadece benzeyen ve benzetilenle yapıldığı için birer teşbih-i beliğ örnekleridir. Aynı zamanda bu benzetmelerde soyut kavramlara somut özellikler izafe edildiğinden somutlaştırma da yapılmıştır. İpekten kanat, billur dudak, mücella çehre, sırılsıklam bakış, katil sinek tamlamaları da teşbih-i beliğe örnek gösterilebilir. Ayrılığın büyüyen bir yaraya, kalbin kapısız zindana, sevdasının ahuların içinde akkora, hayatın toprağın sırtında ur'a, Efendimiz'in (sav) "ay"a benzetildiği yerlerde de teşbih sanatı yapılmıştır. Ayrıntılı yani dört unsurun da kullanıldığı benzetmeler ise şunlardır: Nazarın ok misali karanlıkları delmesi; sükûtun yar, sevincin dualar kadar derin olması.

Şairin kullandığı "alışılmamış bağdaştırma"lara da şunlar örnek gösterilebilir: Acılar dehlizi, pelikan hüznü, buzlanmış düşünce, için gökleri, çirkefin gövdesi, çağın kundakları, madeni arzu, küflü bir manzara, melal zinciri, dudağı çatlayan gönül, mekânın fırçasında solmayan resim; ahın ve efganın ıslaklığı, efkârın eskimeyen cevheri. Alışılmamış bağdaştırma, kelimeler arasında ilgi aranmaksızın sözü etkileyici ve çekici kılmak için yapılan sanattır. Alışılmamış bağdaştırmada amaç okuyucuyu şaşırtmak, düşündürmek ve bu yolla okuyucunun hayal dünyasını genişletmektir.

Anlam bakımından birbiriyle alakalı sözcüklerin bir arada kullanılmasına tenasüp denir. Şiirde "şemsiye, bulut, imbat" sözcükleri aynı bent içinde kullanıldığından burada tenasüp var, diyebiliriz. Bununla birlikte "Yağmur, duysam içimin

göklerinden sesini" dizeyle başlayan altılıkta "yağmur, yem-yeşil filiz, yıldırım, sel, temizlemek" sözcükleri yağmur imgesinin çağrışımlarını yansıttığından "tenasüp" sanatına güzel bir örnektir. Ayrıca "Senin tutkunla mecnun geziyor güneş ve ay" mısrasıyla başlayan altılıkta da "güneş, ay, yıldız, gökler" sözcükleri arasında tenasüp vardır.

"Nur-aydınlık/zulmet-karanlık" tezadı üzerine çizilen bir tablo ile O'nunla (sav) ve O'nsuz (sav) ayrımı betimlenmiş. Bu ayrımı belirginleştiren diğer tezatlar ise doğru/eğri, beyaz/siyah (kara), mazlum/zalim, hazan/bahardır. Şair, hicran acısının sözün bittiği yere vardığını "Suskunluğa dönüştü sokaklarda feryadım" dizesinde kullandığı suskunluk/feryat tezadıyla pekiştirmiştir.

Son Bent İçin Bir Nazire

Yağmur, senle ıslanan bir baş da ben olsaydım
Gelmeni haber eden bir kuş da ben olsaydım
Adınla biten bir yakarış da ben olsaydım
Hasretinden yanan bir ateş de ben olsaydım
Ardından gezinen bir serhoş da ben olsaydım
Nazarınla çoğalan bir aş da ben olsaydım
Ensar'ın açtığı bir aguş da ben olsaydım
Bilal'den çıkan bir haykırış da ben olsaydım
Selman misal bir candan geçmiş de ben olsaydım
Muştunla yeşeren bir yemiş de ben olsaydım
Kalbe seni bir mihman etmiş de ben olsaydım
Gönlümde arzu diye yalnız seni bulsaydım
İlmek ilmek işlediğin sırmalı gergefte
Remzini taşıyan bir nakış da ben olsaydım